

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **filologia angielska**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Gdański**

Data przeprowadzenia wizytacji: **12-13.04.2022.**

Warszawa, 2022

Spis treści

---

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	19
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	36
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	44
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	48
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	53
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	55
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	57
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	60
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	63
Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	66
5. Załączniki:	68
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	68

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Ariadna Strugielska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Anna Tereszkiwicz
2. dr hab. Klaudia Łączyńska
3. Beata Opala, ekspert pracodawca
4. Agnieszka Kubacka, ekspert ds. studenckich
5. Michalina Brokos, sekretarz Zespołu Oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena programowa na kierunku filologia angielska prowadzonym w Uniwersytecie Gdańskim odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2021/2022. Wizytacja przeprowadzona została przez zespół oceniający w formie zdalnej, bez obecności członków zespołu oceniającego w uczelni (wizytacja zdalna).

Bieżąca ocena stanowi czwartą ocenę tego kierunku studiów. Poprzednie oceny programowe przeprowadzono w latach 2015, 2009 i 2003. Bieżąca ocena jest następstwem oceny programowej z 2015 r., zakończonej oceną pozytywną.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac egzaminacyjnych/etapowych, a także spotkań zdalnych przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami, w tym nauczycielami akademickimi, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

(jeśli studia na kierunku są prowadzone na różnych poziomach, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu studiów)

Nazwa kierunku studiów	filologia angielska	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	Językoznawstwo literaturoznawstwo	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	Specjalność nauczycielska: 8 ECTS/150h, specjalność translatorska: 4 ECTS/120h	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Specjalność translatorska, specjalność nauczycielska	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	149	85
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	Specjalność translatorska: 2055h, specjalność nauczycielska: 2180h	1316h
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	180 ECTS	180 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub	180 ECTS	180 ECTS

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów		
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	136 ECTS	54 ECTS

Nazwa kierunku studiów	filologia angielska	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia II stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{4,5}	Językoznawstwo literaturoznawstwo	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	Specjalność nauczycielska: 8 ECTS/150h, specjalność translatorska: 6 ECTS/80h, specjalność przetwarzanie języka naturalnego: 2 ECTS/40h, niestacjonarne studia II stopnia: 8 ECTS/150h	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Specjalność translatorska, specjalność nauczycielska, specjalność przetwarzanie języka naturalnego	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	136	33
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	Specjalność nauczycielska: 1070h, specjalność translatorska: 1050h, specjalność przetwarzanie języka	744h

⁴W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁵Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁶ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

	naturalnego: 1080h	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	120 ECTS	120 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	120 ECTS	120 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	104 ECTS	57 ECTS

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁷ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione

⁷ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku filologia angielska jest ukierunkowana na wyposażenie absolwentów w wiedzę w zakresie literatury angielskiego obszaru językowego, językoznawstwa, translatoryki i dydaktyki nauczania języka obcego oraz na kształtowanie kompetencji w zakresie języka angielskiego w przypadku studiów stacjonarnych. W przypadku studiów niestacjonarnych, koncepcja zakłada wyposażenie absolwentów studiów I stopnia w „wszechstronne wykształcenie humanistyczne w języku angielskim w zakresie literatury i kultury Wielkiej Brytanii, Irlandii i U.S.A. oraz w zakresie językoznawstwa”, natomiast w przypadku studiów II stopnia koncepcja zakłada przygotowanie absolwentów do podjęcia pracy nauczyciela języka angielskiego oraz wyposażenie ich w wiedzę z zakresu „literatury i kultury brytyjskiej bądź językoznawstwa”. Na studiach stacjonarnych I stopnia koncepcja zakłada kształcenie w ramach dwóch specjalności: *translatoryczna* i *nauczycielska*, natomiast na studiach stacjonarnych II stopnia w ramach trzech specjalności: *translatorycznej*, *nauczycielskiej* oraz *przetwarzanie języka naturalnego*. Na studiach niestacjonarnych I stopnia koncepcja zakłada kształcenie bez podziału na specjalności, natomiast na studiach niestacjonarnych II stopnia oferowana jest specjalność *nauczycielska*.

Biorąc pod uwagę powyższe, należy zauważyć, iż koncepcję dla kierunku *filologia angielska* charakteryzuje niejasność dotycząca kompetencji osiągniętych przez absolwenta kierunku niezależnie od wybranej ścieżki specjalnościowej oraz formy studiów. Koncepcja zakłada, iż absolwent studiów stacjonarnych I i II stopnia zdobywa wiedzę w zakresie „translatoryki oraz w zakresie dydaktyki nauczania języka angielskiego”, a więc wykształcenie w obu zakresach, podczas gdy kompetencje powyższe są w rzeczywistości kształtowane w ramach kształcenia specjalnościowego, a nie ogólnego. Koncepcja jest niespójna również dlatego, że cele kształcenia oraz możliwości indywidualizacji kształcenia są odmienne w zależności od stacjonarnej lub niestacjonarnej formy studiów.

Koncepcja jest także niekonsekwentna, ponieważ jest przedstawiana w odmienny sposób w zależności od miejsca jej prezentacji. Różne wersje koncepcji można odczytać np. na stronie oraz podstronach instytutu, na stronie rekrutacji czy w biuletynie informacji publicznej.

Koncepcję charakteryzuje jednak przede wszystkim redundancja wynikająca ze sposobu przedstawienia koncepcji kształcenia w zakresie poszczególnych modułów specjalnościowych. Koncepcje kształcenia w ramach specjalności uwzględniają w sobie elementy ogólne zawarte w koncepcji kształcenia dla kierunku. Mamy tym samym do czynienia z istnieniem konkurencyjnych koncepcji kształcenia w ramach kierunku filologia angielska. Opis kształcenia w zakresie specjalności nie uszczegóławia bowiem kształcenia w ramach kierunku, lecz tworzy dla niego alternatywę. Dla przykładu, koncepcja kształcenia dla specjalności *translatorycznej* ma następujące brzmienie: „Powstała w 2006 roku translatoryka anglistyczna oferuje obecnie zarówno trzyletnie studia licencjackie, jak i dwuletnie studia magisterskie. (...) Proces kształcenia łączy wszechstronne wykształcenie filologiczne, praktyczną naukę języka i kursy praktyczne z przekładu literackiego, ustnego i specjalistycznego”. Powyższy opis specjalności odzwierciedla wspomniany powyżej redundantny charakter koncepcji kształcenia, gdyż w ramach modułów specjalnościowych wyszczególniane są kompetencje, które teoretycznie powinien osiągać absolwent kierunku, jak np. wykształcenie filologiczne.

Na ocenianym kierunku Uczelnia oferuje przygotowanie do nauczania języka angielskiego na studiach I i II stopnia, przy czym kwalifikacje do nauczania języka obcego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej absolwent otrzymuje, prawidłowo, po ukończeniu studiów II stopnia.

Problem stanowi niejasny sposób sformułowania koncepcji kształcenia na specjalności *nauczycielskiej* na studiach I i II stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych. Zgodnie z informacjami na stronie rekrutacji Uczelni, absolwenci specjalizacji *nauczycielskiej* po studiach I stopnia „znajdują pracę w rozmaitych typach szkół: w szkołach publicznych, społecznych i językowych”. Sformułowanie powyższe jest nieprecyzyjne i nie oferuje kandydatom jasnej informacji na temat kwalifikacji uzyskiwanych w ramach studiów. Co więcej, zgodnie z informacjami dla studiów niestacjonarnych II stopnia, studenci „uzupełniają kwalifikacje do uczenia języka angielskiego”. Uczelnia nie informuje w sposób jednoznaczny, iż, zgodnie ze standardem kształcenia nauczycieli, uzyskanie kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela wymaga ukończenia studiów I i II stopnia. Problemem powiązany jest niejasna, niepełna informacja dla kandydatów na studia, gdyż Uczelnia informuje o kwalifikacjach do szkoły podstawowej, bez wykluczenia etapu edukacji wczesnoszkolnej. **Rekomenduje się** uściślenie informacji dla kandydatów na studia w zakresie kwalifikacji, jakie otrzymuje absolwent specjalności nauczycielskiej.

Koncepcja ta nie jest też jasna na poziomie realizacyjnym. Z jednej strony, zakłada osiąganie pełnego wachlarza efektów uczenia się w zakresie modułów B, C oraz D standardu przygotowującego do zawodu nauczyciela na studiach I stopnia, z drugiej, Uczelnia deklaruje, że na studiach II stopnia w specjalności nauczycielskiej student osiąga efekty uzupełniające program studiów I stopnia, przy czym zajęć uzupełniających nie wskazano, a w zamian, na studiach II stopnia, zaplanowano ponownie pełny moduł specjalnościowy kształcenia nauczycieli tożsamy z modułem, który był realizowany na studiach I stopnia (kształcenie zakłada realizację tego samego programu, tych samych efektów, jak w programie studiów I stopnia). W wyniku takich działań, koncepcja kształcenia nauczycieli jest niespójna i redundantna.

Kolejnym problemem związanym z koncepcją kształcenia jest fakt, iż nie uwypukla ona specyfiki kształcenia na kierunku filologia angielska o profilu ogólnoakademickim. Chociaż koncepcja ma na celu wyposażanie studentów w wiedzę „z zakresu literatury i kultury Wielkiej Brytanii, Irlandii i USA oraz w dziedzinie językoznawstwa teoretycznego i stosowanego”, koncepcja nie zawiera wyrazistego odniesienia do językoznawstwa i literaturoznawstwa jako dyscyplin naukowych. Brak ukierunkowania na przygotowanie do działalności badawczej oraz ukierunkowanie na kształcenie specjalnościowe jest

również widoczny w sylwetce absolwenta kierunku oraz możliwościach zatrudnienia, na które wskazuje Uczelnia, gdzie wykazano przede wszystkim agencje tłumaczeniowe, media, szkoły oraz firmy związane z przetwarzaniem języka i sztuczną inteligencją.

Zespół oceniający **rekomenduje** uwzględnienie w koncepcji kształcenia bezpośredniego przywołania dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek, w tym wiodącej roli dyscypliny językoznawstwo, oraz ukierunkowania na przygotowanie do działalności badawczej powiązanej z profilem kształcenia.

Pomimo powyższych nieścisłości koncepcja kształcenia na kierunku filologia angielska wpisuje się w misję i strategię rozwoju Uczelni. Uczelnia ukierunkowana jest na dbałość o wysoką jakość kształcenia, innowacyjność i wykorzystanie nowych technologii, umiędzynarodowienie, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Koncepcja kształcenia i cele kształcenia, pomimo powyższych nieprawidłowości w ich sformułowaniu, mieszczą się w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo, do których przyporządkowano kierunek.

Kierunek filologia angielska na studiach pierwszego stopnia przyporządkowano do dyscypliny wiodącej językoznawstwo w proporcji 55% oraz literaturoznawstwo w wymiarze 45%. Na studiach drugiego stopnia kierunek przypisano do dyscypliny wiodącej językoznawstwo w proporcji 59% oraz literaturoznawstwo w proporcji 41%. Przyporządkowanie koncepcji do dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo jest jak najbardziej zasadne i odpowiada kształceniu filologicznemu.

W Uczelni prowadzone są badania naukowe w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa, do których został przyporządkowany kierunek studiów. Badania te obejmują np. językoznawstwo ogólne, stosowane, korpusowe, literaturoznawstwo, w szczególności w zakresie literatury angielskiego obszaru językowego. Prowadzone są również badania na potrzeby specjalności, obejmujące glottodydaktykę, jak również badania przekładoznawcze w zakresie tłumaczeń literackich i specjalistycznych.

Oferta specjalności świadczy o zorientowaniu celów kształcenia na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, obejmującego branżę usług tłumaczeniowych, wydawnictwa, instytucje o zasięgu lokalnym i międzynarodowym, firmy zajmujące się wdrażaniem nowych technologii oraz pracą nad sztuczną inteligencją, a także sektor oświaty (szkoły publiczne i niepubliczne, szkoły społeczne i językowe).

Koncepcja kształcenia została opracowana w pełnym i wieloaspektowym porozumieniu i współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi. Interesariusze zewnętrzni obejmują przede wszystkim przedstawicieli oświaty, szkół podstawowych i ponadpodstawowych, przedstawicieli biur tłumaczeniowych i wydawnictw oraz firm zajmujących się sztuczną inteligencją i przetwarzaniem języka naturalnego, którzy brali udział w opracowaniu koncepcji kształcenia, szczególnie w odniesieniu do prowadzonych na kierunku specjalności. Interesariusze wewnętrzni (pracownicy badawczo-dydaktyczni oraz studenci) również uczestniczyli w określaniu koncepcji kształcenia i biorą udział w modyfikacjach programowych, głównie za pośrednictwem dedykowanych gremiów, np. Rady Programowej Filologii Angielskiej.

Koncepcja i cele kształcenia nie uwzględniają w sposób bezpośredni nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Metody kształcenia na odległość są jednak wykorzystywane w procesie kształcenia. Wykorzystanie metod kształcenia na odległość na studiach stacjonarnych I i II stopnia ma charakter wspomagający.

Efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z koncepcją i celami kształcenia dla kierunku filologia angielska. Efekty nawiązują co prawda do obszarów wytyczonych w koncepcji kształcenia i obejmują

kompetencje językowe, wiedzę z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, z zakresu „ nauk pomocniczych i pokrewnych”, a także szereg kompetencji społecznych.

Dla studiów I stopnia efekty w sposób niekonsekwentny oraz niezgodny z koncepcją kształcenia w zakresie studiów niestacjonarnych wskazują na możliwość indywidualizacji ścieżki kształcenia, odwołując się bezpośrednio do zawodu tłumacza/nauczyciela (K_W10).

Z kolei efekty uczenia się dla studiów II stopnia nie są zgodne koncepcją kształcenia, gdyż zakładają osiągnięcie przez studentów kompetencji w ramach jednej, a nie obu dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany. Użyte sformułowania wskazują, że absolwent osiąga efekty albo w dyscyplinie językoznawstwo albo literaturoznawstwo, zatem nie osiąga efektów uczenia się w zakresie obu dyscyplin, zgodnie z przyjętym przyporządkowaniem kierunku. Dla przykładu efekt K_W02: „zna w pogłębionym stopniu zaawansowane teorie oraz metody analizy i interpretacji z zakresu anglojęzycznego językoznawstwa lub literaturoznawstwa oraz nauk pomocniczych i pokrewnych”; efekt K_W03 „zna w pogłębionym stopniu w języku polskim i angielskim zaawansowaną terminologię z zakresu językoznawstwa lub literaturoznawstwa oraz nauk pomocniczych i pokrewnych w ramach filologii angielskiej”, a w zakresie umiejętności, np. efekt K_U03 „potrafi właściwie dobierać źródła mówione i pisane oraz dokonywać oceny, selekcji, krytycznej analizy i syntezy oraz twórczej interpretacji i prezentacji informacji z nich pochodzących w zakresie anglojęzycznego językoznawstwa lub literaturoznawstwa oraz nauk pomocniczych i pokrewnych w ramach filologii angielskiej”.

Niezgodnie z koncepcją kształcenia i powiązanego z nią przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych efekty dla studiów I i II stopnia nie uwzględniają wiodącej roli dyscypliny językoznawstwo. Na studiach I stopnia jedynie 3 z 11 kierunkowych efektów przywołują dyscyplinę językoznawstwo, jednak w każdym przypadku w połączeniu z dyscypliną literaturoznawstwo, wskazując na równorzędny status tych dyscyplin (np. K_W02 „zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe teorie oraz metody analizy i interpretacji z zakresu anglojęzycznego językoznawstwa oraz literaturoznawstwa”; K_W03 „zna i rozumie w zaawansowanym stopniu w języku polskim i angielskim podstawową terminologię z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz nauk pomocniczych i pokrewnych w ramach filologii angielskiej”). Podobnie w przypadku efektów z kategorii umiejętności, spośród 9 efektów, jedynie dwa efekty odnoszą się eksplicitnie do językoznawstwa (w połączeniu z literaturoznawstwem), jak na przykład efekt K_U03 „potrafi właściwie dobierać źródła mówione i pisane oraz dokonywać oceny, selekcji, krytycznej analizy i syntezy informacji z nich pochodzących w zakresie anglojęzycznego językoznawstwa i literaturoznawstwa oraz nauk pomocniczych i pokrewnych w ramach filologii angielskiej” czy K_U04 „potrafi komunikować się w mowie i piśmie w języku polskim i angielskim używając specjalistycznej terminologii z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa oraz nauk pomocniczych i pokrewnych w ramach filologii angielskiej”.

Na studiach II stopnia efekty również nie uwzględniają wiodącego charakteru językoznawstwa. Jedynie 4 na 12 efektów z zakresu wiedzy oraz 3 z 7 efektów umiejętności przywołują dyscyplinę językoznawstwo (np. efekt K_W02 „zna w pogłębionym stopniu zaawansowane teorie oraz metody analizy i interpretacji z zakresu anglojęzycznego językoznawstwa lub literaturoznawstwa oraz nauk pomocniczych i pokrewnych”; K_W03 „zna w pogłębionym stopniu w języku polskim i angielskim zaawansowaną terminologię z zakresu językoznawstwa lub literaturoznawstwa oraz nauk pomocniczych i pokrewnych w ramach filologii angielskiej”; K_U02 „potrafi właściwie dobierać źródła mówione i pisane oraz dokonywać oceny, selekcji, krytycznej analizy i syntezy oraz twórczej interpretacji i prezentacji informacji z nich pochodzących w zakresie anglojęzycznego językoznawstwa

lub literaturoznawstwa oraz nauk pomocniczych i pokrewnych w ramach filologii angielskiej”; K_U03 „potrafi komunikować się w mowie i piśmie w języku polskim i angielskim ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców na tematy specjalistyczne z zakresu filologii angielskiej oraz nauk pomocniczych i pokrewnych posługując się zaawansowaną terminologią specjalistyczną z zakresu literaturoznawstwa lub językoznawstwa”).

Żaden z efektów w kategorii kompetencji społecznych na studiach I i II stopnia nie odwołuje się do dyscypliny wiodącej językoznawstwa.

Ogólne efekty uczenia się dla kierunku nie są w pełni zgodne z zakresem dyscypliny naukowej językoznawstwo, do której przyporządkowano kierunek, także z innego względu. W przypadku efektów: K_W05 „ma szczegółową wiedzę gramatyczną i leksykalną z zakresu języka angielskiego na poziomie C1” oraz K_W06 „zna i rozumie zasady tworzenia różnego rodzaju tekstów i pism w języku angielskim na poziomie C1” na studiach I stopnia oraz efektów K_W05 „ma szczegółową wiedzę gramatyczną i leksykalną z zakresu języka angielskiego na poziomie C2” i K_W06 „zna zasady tworzenia różnego rodzaju tekstów i pism w języku angielskim na poziomie C2” na studiach II stopnia dokonano odniesienia do operacyjnej wiedzy o języku, a nie strukturalnej wiedzy językoznawczej. Wiedza językowa odnosi się do wybranych faktów i zjawisk i nie wiąże ich ze specyficznymi dla dyscypliny językoznawstwo teoriami i modelami. Operacyjny charakter tej wiedzy znajduje potwierdzenie na poziomie kart zajęć, w ramach których realizowane są powyższe efekty, obejmujących zajęcia z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego, tłumaczeń praktycznych, a więc zajęć kształtujących umiejętności związane z kompetencjami praktycznymi i komunikacyjnymi, co nie daje się powiązać ze znajomością wybranych teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi z zakresu dyscypliny naukowej językoznawstwo.

Efekty uczenia się na studiach I stopnia są zgodne z profilem ogólnoakademickim. Efekty uczenia się na studiach II stopnia nie są w pełni zgodne z profilem ogólnoakademickim, gdyż nie zawierają kluczowego dla profilu ogólnoakademickiego efektu z zakresu umiejętności, przewidującego, iż student „potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi” (charakterystyka drugiego stopnia efektów uczenia się P7S_UW).

Kierunkowe efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z charakterystykami II stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji w odniesieniu do studiów pierwszego stopnia i na poziomie 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji w odniesieniu do studiów drugiego stopnia.

Brak jest uzasadnienia dla powiązania efektów uczenia się K_W01, K_W03, K_W04 na studia I stopnia oraz efektów K_W01, K_W03, K_W04, K_W07 na studiach II stopnia z charakterystykami odpowiednio P6S_WG dla studiów I stopnia oraz P7S_WG określonych w Rozporządzeniu MNiSW z dn. 14 listopada 2018 r w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (DZ. U. 2018 poz. 2218).

Wspomniane efekty oprócz dyscyplin językoznawstwo i/lub literaturoznawstwo zawierają odniesienie do „nauk pomocniczych i pokrewnych”, łącząc wiedzę z zakresu dyscyplin konstytutywnych dla kierunku z wiedzą z zakresu dyscyplin subsydiarnych. Dla przykładu: efekt K_W01 „zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia stanowiące podstawową wiedzę ogólną właściwą dla filologii angielskiej oraz jej nauk pomocniczych i pokrewnych”; K_W03 „zna i rozumie w zaawansowanym stopniu w języku polskim i angielskim podstawową terminologię z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz nauk pomocniczych i pokrewnych w ramach filologii angielskiej” (studia I stopnia) oraz efekty K_W03 „zna w pogłębionym stopniu w języku polskim i angielskim zaawansowaną terminologię z zakresu językoznawstwa lub literaturoznawstwa oraz nauk pomocniczych i pokrewnych w ramach filologii angielskiej”, K_W04 „ma uporządkowaną

zaawansowaną wiedzę szczegółową z zakresu literatury i kultury anglojęzycznej lub językoznawstwa oraz nauk pomocniczych i pokrewnych w ramach filologii angielskiej” (studia II stopnia).

Efekty te błędnie przypisano charakterystyk PRK o kodzie WG, zatem do kategorii opisowej dotyczącej zakresu i głębi (oznaczających kompletność perspektywy poznawczej i zależności). Charakterystyka WG odnosi się do wiedzy z zakresu faktów, zjawisk, metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi stanowiące podstawową (w zakresie studiów I stopnia) lub zaawansowaną (w zakresie studiów II stopnia) wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne właściwe dla programu studiów. Charakterystyka WG obejmuje powiązania wyłącznie z dyscyplinami do których kierunek został przyporządkowany. Wiedza z zakresu nauk pokrewnych i pomocniczych ma charakter kontekstowy, a więc jej prawidłowe przyporządkowanie obejmuje charakterystyki P6S_WK dla studiów I stopnia oraz P7S_WK dla studiów II stopnia, odnoszące się do kontekstu, uwarunkowań i skutków. Kontekstowy charakter tej wiedzy znajduje potwierdzenie na poziomie kart zajęć służących osiągnięciu ww. efektów, czyli m.in. zajęć z zakresu kształcenia nauczycieli (kursy z modułu *Kształcenie nauczycieli grupa B, C, dydaktyka języka angielskiego*), z zakresu technologii informacyjnej (kursy *technologia informacyjna dla tłumaczy, technologia informacyjna w dydaktyce*), przetwarzania danych (kurs *komputerowe przetwarzanie dokumentów*), łaciny, systemów politycznych i gospodarczych krajów angielskiego obszaru językowego (kurs *system polityczny i gospodarczy UK i USA*).

Efekty uczenia się nie są zgodne z właściwym poziomem charakterystyk PRK z jeszcze jednego względu. Charakterystyki te jasno wskazują na zaawansowany oraz pogłębiony stopień opanowania wiedzy, tworzącej podstawy kształcenia na poziomie odpowiednio dla studiów I i II stopnia, co zostało poprawnie ujęte w efektach kierunkowych. Efekty uczenia się określone na poziomie niektórych zajęć i grup zajęć na studiach I stopnia natomiast nie odnoszą się eksplicitnie do zaawansowanego poziomu wiedzy w zakresie właściwym dla danych zajęć. W wybranych przypadkach efekty dla zajęć nie określają poziomu wiedzy, który absolwent ma osiągnąć, np. w przypadku kursu *konteksty historyczne i kulturowe literatury USA* (studia niestacjonarne) („student ma uporządkowaną tematycznie wiedzę o uwarunkowaniach politycznych i gospodarczych literatury USA; „student ma uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę z zakresu historycznych i kulturowych aspektów literatury USA”). Wybrane efekty dla studiów I stopnia również błędnie zakładają, iż absolwent ma osiągnąć pogłębiony poziom wiedzy w różnych jej wymiarach, np. w ramach zajęć *kultura i myśl współczesna – perspektywa dla tłumaczy* („posiada pogłębioną wiedzę na temat współczesnych zjawisk kultury i sposób jej percepcji i analizy”; „ma pogłębioną wiedzę na temat wybranych zagadnień z kultury współczesnej i gatunków oraz odmian sztuki współczesnej, znając przy tym ich kontekst kulturowy i historyczny”).

Błędy w zakresie określenia poziomu wiedzy, który absolwent ma osiągnąć widoczne są także w efektach dla studiów II stopnia. Brak określenia poziomu opanowania wiedzy można zauważyć w efektach określonych np. dla zajęć *leksykografia* („ma uporządkowaną wiedzę o miejscu i znaczeniu językoznawstwa, a zwłaszcza leksykografii w systemie nauk oraz o jego specyfice przedmiotowej metodologicznej”; „ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu językoznawstwa, a zwłaszcza leksykografii”) czy *teksty literackie* („ma uporządkowaną wiedzę o miejscu i znaczeniu literaturoznawstwa w zakresie współczesnej poezji i dramatu anglojęzycznego w systemie nauk oraz o jego specyfice przedmiotowej i metodologicznej”). Zespół oceniający **rekomenduje** prawidłowe określenie poziomu wiedzy, którą absolwent ma osiągnąć w ramach zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia, zgodnie kierunkowymi efektami uczenia się oraz charakterystykami PRK na poziomie 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Kierunkowe efekty uczenia się w wybranych przypadkach zostały sformułowane w sposób niespecyficzny. Niespecyficzność efektów kierunkowych powiązana jest przede wszystkim z opisanym

wyżej odwołaniem do „ nauk pomocniczych i pokrewnych ” w większości efektów z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla studiów I i II stopnia (m.in. efekty się K_W01, K_W03, K_W04, K_U03, K_U04, K_K01 na studiach I stopnia oraz efekty K_W01, K_W03, K_W04, K_W07, K_W08, K_U01, K_U02, K_U03, K_U04, K_K01 dla studiów II stopnia). Oprócz przywołanych wyżej efektów z zakresu wiedzy (m.in. K_W03 „ zna i rozumie w zaawansowanym stopniu w języku polskim i angielskim podstawową terminologię z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz nauk pomocniczych i pokrewnych w ramach filologii angielskiej ” (studia I stopnia)), warto również odnotować tę niespecyficzną w efektach z zakresu umiejętności, np. w efekcie dla studiów I stopnia K_U04 „ potrafi komunikować się w mowie i piśmie w języku polskim i angielskim używając specjalistycznej terminologii z zakresu anglojęzycznego językoznawstwa i literaturoznawstwa oraz nauk pomocniczych i pokrewnych w ramach filologii angielskiej ” lub K_U02 dla studiów II stopnia „ potrafi właściwie dobierać źródła mówione i pisane oraz dokonywać oceny, selekcji, krytycznej analizy i syntezy oraz twórczej interpretacji i prezentacji informacji z nich pochodzących w zakresie anglojęzycznego językoznawstwa lub literaturoznawstwa oraz nauk pomocniczych i pokrewnych w ramach filologii angielskiej ”. Efekty te wykraczają poza specyficzną dla kierunku wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu dyscyplin konstytutywnych dla kierunku wskazując na nieokreślony precyzyjnie szeroki wachlarz kompetencji absolwenta.

Niespecyficzny charakter efektów widać również w zestawie efektów dotyczących kompetencji społecznych na studiach I stopnia, które mają charakter generyczny i pozostają na wysokim poziomie ogólności. Np. K_K02 „ jest gotów do samodzielnego podejmowania decyzji, krytycznej oceny działań własnych, działań zespołów, którymi kieruje, i organizacji, w których uczestniczy, oraz przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań ”, K_K03 „ jest gotów do aktywnego funkcjonowania w globalnym i zróżnicowanym kulturowo społeczeństwie; wykazuje się otwartością i tolerancją wobec innych kultur ”, K_K05 „ jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych oraz do kultywowania i upowszechniania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i poza nim ”.

Efekty uczenia się sformułowane dla poszczególnych zajęć ujętych w planie studiów są niespecyficzne w wybranych przypadkach. Efekty uczenia się dla niektórych zajęć w pełni powielają bowiem efekty kierunkowe. Można to odnotować np. na przykładzie zajęć z zakresu *praktycznej nauki języka angielskiego* (efekty: „ ma szczegółową wiedzę gramatyczną i leksykalną z zakresu języka angielskiego na poziomie C1 ”, „ zna i rozumie zasady tworzenia różnego rodzaju tekstów i pism w języku angielskim na poziomie C1 ”). **Rekomenduje się** sformułowanie efektów uczenia się specyficznych dla zajęć, uszczegóławiających w sposób prawidłowy efekty kierunkowe.

Ze względu na opisane wyżej nieprawidłowości w formułowaniu efektów większość kierunkowych efektów uczenia się nie odpowiada wprost specyficze dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek, a w szczególności specyficze językoznawstwa, jako dyscypliny wiodącej i nie są uwypukla aktualnego stanu wiedzy i zakresu badań naukowych prowadzonych w jednostce w tych dyscyplinach. **Rekomenduje się** uwypuklenie w kierunkowych efektach uczenia się aktualnego stanu wiedzy w dyscyplinach językoznawstwo, literaturoznawstwo, które tworzą trzon koncepcji kształcenia na kierunku.

Efekty uczenia się dla poszczególnych zajęć są zgodne z aktualnym stanem wiedzy oraz z zakresem badań prowadzonych na Uczelni w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo.

Efekty uczenia się dla studiów I stopnia uwzględniają kompetencje badawcze i społeczne niezbędne w działalności naukowej. Efekty kierunkowe uwzględniają wiedzę z zakresu metodologii badań, umiejętności, jak np. umiejętność wyszukiwania i selekcjonowania informacji, krytycznej interpretacji

i analizy tekstów, komunikowania się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii czy kompetencji związanych z krytyczną oceną posiadanej wiedzy i pełnieniem różnych ról (w tym roli kierowniczej) w pracy zespołowej.

Efekty uczenia się dla studiów II stopnia uwzględniają wybrane kompetencje badawcze obejmujące wiedzę z zakresu metodologii badań, umiejętność selekcji i syntezy informacji, komunikowania się z otoczeniem oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności naukowej. Niemniej jednak, jak wspomniano wyżej, efekty przewidziane dla studiów II stopnia nie obejmują kluczowej dla profilu ogólnoakademickiego umiejętności badawczej, zakładającej, że student „potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi”.

Ponadto, efekty wskazują, iż student osiąga umiejętności badawcze w zakresie nie tylko dyscyplin do których przyporządkowano kierunek, lecz także w zakresie nauk pomocniczych i pokrewnych w ramach filologii angielskiej. Wiedza niezbędna do prowadzenia badań, umiejętności badawcze i kompetencje społeczne istotne w pracy badawczej nie są zatem właściwie uwzględnione i uszczegółowione w efektach kierunkowych. Zespół oceniający **rekomenduje** precyzyjne wskazanie dyscyplin naukowych, w zakresie których ww. kompetencje są kształtowane.

Efekty uczenia się dla studiów I stopnia uwzględniają komunikowanie się w języku obcym.

Wybrane efekty kierunkowe dla studiów I i II stopnia nie są możliwe do osiągnięcia ze względu na opisane powyżej nieprawidłowości dotyczące przyporządkowania efektów do charakterystyk WG oraz WK w ramach Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Problem ten dotyczy również efektów przewidzianych dla zajęć. Na przykład dla kursu *technologia informacyjna dla tłumaczy*, zakładającego efekt zgodnie z którym student „ma wiedzę dotyczącą korzystania z narzędzi informatycznych wykorzystywanych w tłumaczeniach, w tym narzędzi CAT i pakietu Office”, będący uszczegółowieniem efektu kierunkowego K_W04 dla studiów I stopnia, przewidującego, iż student „ma wiedzę szczegółową dotyczącą wybranych zagadnień z zakresu językoznawstwa anglojęzycznego, literatury anglojęzycznej i jej kontekstów historycznych i kulturowych oraz nauk pomocniczych i pokrewnych w ramach filologii angielskiej” w ramach charakterystyki P6S_WG. Podobną nieprawidłowość można odnotować w przypadku kursu *technologia informacyjna w dydaktyce*, zawierającego efekt „ma wiedzę szczegółową dotyczącą nauk pomocniczych, tzn. technologii informacyjnej w zakresie wystarczającym do wykorzystania jej w dydaktyce j. angielskiego”, również odniesionego do efektu kierunkowego K_W04.

Na studiach II stopnia treści nie zapewniają osiągnięcia efektów określonych dla zajęć m.in. *narzędzia współczesnej informatyki*, zakładających, iż „student zna wybrane zagadnienia stanowiące zaawansowaną wiedzę odnośnie posługiwania się arkuszem kalkulacyjnym oraz wiedzę odnośnie posługiwania się systemami operacyjnymi w stopniu umożliwiającym wykonywanie podstawowych operacji”, „student zna terminologię z zakresu matematyki i informatyki, która jest przydatna w przetwarzaniu języka naturalnego” (powiązanych z efektami kierunkowymi odpowiednio K_W02 „zna w pogłębionym stopniu zaawansowane teorie oraz metody analizy i interpretacji z zakresu anglojęzycznego językoznawstwa lub literaturoznawstwa oraz nauk pomocniczych i pokrewnych” oraz K_W03 „zna w pogłębionym stopniu w języku polskim i angielskim zaawansowaną terminologię z zakresu językoznawstwa lub literaturoznawstwa oraz nauk pomocniczych i pokrewnych w ramach filologii angielskiej”), czy też kursu *komputerowe przetwarzanie danych*, zakładającego efekt „zna w pogłębionym stopniu wybrane zagadnienia stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną właściwą dla zastosowań informatyki w przetwarzaniu języka naturalnego (powiązanego z efektem kierunkowym K_W02). Powyższe efekty zawierają odniesienia do efektów kierunkowych zakładających kompletność perspektywy poznawczej w ramach charakterystyki WG. Nie są zatem możliwe

do osiągnięcia, gdyż nie dotyczą faktów, zjawisk, metod i teorii stanowiących podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych tworzących podstawę kształcenia.

Nieprawidłowości w formułowaniu efektów dla zajęć dotyczą również błędnego uszczegółowienia efektów kierunkowych. Jest to widoczne np. w przypadku kursu *systemy polityczne i gospodarcze UK i USA*, zawierającego efekt, zgodnie z którym student „ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą systemy polityczne i gospodarcze Wielkiej Brytanii i USA oraz podstawy geopolityki”, będący uszczegółowieniem efektu kierunkowego K_W02 („zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe teorie oraz metody analizy i interpretacji z zakresu anglojęzycznego literaturoznawstwa i językoznawstwa”). Zespół oceniający **rekomenduje** weryfikację sposobu uszczegółowienia oraz przyporządkowania efektów dla zajęć do efektów kierunkowych.

Większość efektów kierunkowych w odniesieniu do studiów pierwszego i drugiego stopnia sformułowana jest w sposób zrozumiały. Można jednak odnotować efekty sformułowane w sposób niepoprawny, określający w przypadku kategorii wiedzy aktywności podejmowane przez studentów zamiast oczekiwanej znajomości i rozumienia wybranych aspektów, jak np. w przypadku zajęć *gramatyka opisowa: fonetyka, fonologia, morfologia* (studia niestacjonarne), którego efekty zakładają, iż student „definiuje podstawowe terminy fonetyczne; klasyfikuje angielskie samogłoski i spółgłoski oraz porównuje systemy dźwiękowe języka angielskiego i polskiego; charakteryzuje warianty alofoniczne oraz konteksty, w których występują; opisuje procesy fonetyczne w mowie łączącej”. Ponadto efekty w kategorii kompetencji społecznych, które powinny określać gotowość do pewnych postaw („jest gotów...”), sformułowano w przypadku wybranych zajęć niepoprawnie, np. w przypadku kursu *kultura i myśl współczesna- perspektywa dla tłumaczy* („jest świadom swojej wiedzy i jej ograniczeń w dziedzinie kultury współczesnej, antropologii kultury i różnych sposobów jej percepcji i czuje potrzebę aktywnego poszerzania swoich horyzontów poznawczych: poszukuje wydarzeń z dziedziny kultury, które mogą stawić przed nim nowe wyzwania poznawcze”). **Rekomenduje się** formułowanie efektów dla zajęć i ich grup w sposób zrozumiały, umożliwiającą stworzenie systemu ich weryfikacji oraz poprawny i zgodny z wymogami charakterystyk PRK.

Efekty uczenia się dla specjalności nauczycielskiej, zarówno I, jak i II stopnia nie są kompletne. Dla przykładu, w sylabusie zajęć *dydaktyka języka angielskiego* na studiach I stopnia, brak odniesienia do wymaganej standardem wiedzy dotyczącej: integracji wewnątrz- i międzyprzedmiotowej, kompetencji nauczyciela, stymulowania aktywności poznawczej uczniów, roli nauczyciela jako popularyzatora wiedzy, konwencjonalnych i niekonwencjonalnych metod nauczania i wielu innych zagadnień (w odniesieniu do efektów standardu: D.1/E.1.W4-W8); analogiczne uwagi dotyczą pozostałych kategorii efektów. Z kolei, efekty dla tych samych zajęć prowadzonych na studiach II stopnia składają się w ramach każdej kategorii z dwóch odrębnych zestawów efektów uczenia się – jednego, powielonego ze studiów I stopnia, drugiego, częściowo redundantnego, nie w pełni zgodnego ze standardem, co wprowadza dodatkowy chaos do programu studiów. Co więcej, na studiach II stopnia, prowadzonych w dwóch formach – stacjonarnej i niestacjonarnej, zdiagnozowano dwa różne zestawy efektów uczenia się (dotyczy na przykład *psycholingwistyki* oraz *dydaktyki języka angielskiego*), przy czym katalog dla niestacjonarnej formy zawiera się w katalogu dla stacjonarnej, gdzie efektów zaplanowano znacznie więcej, co przeczy zasadzie konstruowania programu studiów dla kierunku, poziomu i profilu kształcenia. Niezgodne z przepisami prawa jest bowiem funkcjonowanie dwóch różnych programów dla tych samych zajęć w programie studiów.

Kolejnym problemem dotyczącym efektów uczenia się jest niewystarczające odniesienie ich do etapów edukacyjnych, do których przygotowanie zyskuje absolwent – efekty określono niespecyficznie w kontekście przygotowania, jakie otrzymuje. Brak w nich jasnego odniesienia do etapów, do których

przygotowanie założono w koncepcji kształcenia. Kolejnym problemem dotyczącym efektów uczenia się w ramach kształcenia nauczycieli jest brak zróżnicowania i progresji efektów w przypadku zajęć wielosemestralnych z zakresu *dydaktyki języka angielskiego*. Student wielokrotnie osiąga więc te same efekty, za to samo jest oceniany. **Rekomenduje się** sformułowanie efektów uczenia się w odniesieniu do zajęć wielosemestralnych w taki sposób, by były zróżnicowane i umożliwiały progresję w kolejnych semestrach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia dla kierunku filologia angielska ma charakter niespójny, niekonsekwentny i redundantny. Koncepcja jest niespójna, gdyż w zależności od stacjonarnej i niestacjonarnej formy studiów oferowane są różnorodne koncepcje kształcenia obejmujące różne formy indywidualizacji kształcenia. Koncepcja jest także niekonsekwentna, gdyż jest przedstawiana w zróżnicowany, odmienny sposób w zależności od miejsca jej prezentacji (strona internetowa instytutu, strona rekrutacyjna, BIP). Koncepcja kształcenia ma również charakter redundantny, gdyż koncepcje kształcenia dla poszczególnych specjalności są konkurencyjne wobec koncepcji kształcenia dla kierunku. Koncepcja kształcenia nie uwypukla ogólnoakademickiego charakteru kształcenia, ukierunkowania na rozwój umiejętności badawczych i kompetencji niezbędnych w działalności badawczej, właściwej dla dyscyplin typowych dla kształcenia filologicznego. W zakresie specjalizacji nauczycielskiej, koncepcja kształcenia nie precyzuje zakresu kompetencji i/lub kwalifikacji, które otrzymuje absolwent studiów I i II stopnia. W formułowaniu koncepcji studiów Uczelnia bierze pod uwagę oczekiwania lokalnego rynku pracy i konsultuje cele kształcenia ze studentami kierunku. Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo jest zasadne. Pomimo powyższych nieprawidłowości koncepcja kształcenia wpisuje się w strategię i misję Uczelni.

Efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z założoną koncepcją i celami kształcenia. Efekty dla studiów II stopnia nie zapewniają osiągnięcia przez absolwentów kompetencji w zakresie obu dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek, czyli językoznawstwa i literaturoznawstwa. Efekty dla studiów I stopnia w zakresie kompetencji społecznych mają charakter generyczny.

Efekty dla studiów I i II stopnia są niezgodne z koncepcją kształcenia oraz niespecyficzne, także dlatego, że zakładają wyposażenie absolwentów w kompetencje z zakresu dyscyplin, które nie stanowią podstawy teoretycznej programu studiów, wyrażonej w przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo. Efekty nie odzwierciedlają roli dyscyplin kluczowych i kontekstowych określonej sposobem przyporządkowania do charakterystyk PRK odpowiednio WG i WK. Efekty nie odzwierciedlają też wiodącej roli językoznawstwa, które jest tu traktowane na równi z literaturoznawstwem. Kierunkowe efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z charakterystykami II stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji w odniesieniu do studiów pierwszego stopnia i na poziomie 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji w odniesieniu do studiów drugiego stopnia w szczególności w zakresie przyporządkowania do charakterystyk WG oraz WK. Efekty uczenia się nie w pełni zgodne z charakterystykami Polskiej Ramy Kwalifikacji Efekty dla studiów II stopnia i nie są zgodne z profilem akademickim, gdyż nie uwzględniają charakterystyki P7S_UW

dla profilu ogólnoakademickiego. Sposób formułowania efektów uczenia się dla obu stopni studiów nie zawsze odpowiada wymogom określonym w Polskiej Ramie Kwalifikacji.

Efekty uwzględniają komunikowanie się w języku obcym. Efekty kierunkowe nie są w pełni zgodne z aktualnym stanem wiedzy w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa, do których kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach. Efekty nie w pełni poprawnie uwzględniają kompetencje badawcze i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej. Efekty dla zajęć są zgodne z aktualnym stanem wiedzy w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa, jak również z zakresem działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach.

Efekty uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela nie zawierają pełnego zakresu ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy. Dodatkowo, stwierdzono szereg nieprawidłowości dotyczących ich formułowania.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. sposobu sformułowania koncepcji kształcenia, w tym koncepcji kształcenia w zakresie specjalności nauczycielskiej;
2. uwzględniania w katalogu efektów uczenia się powiązanych z charakterystyką WG efektów uczenia się dotyczących wiedzy operacyjnej z zakresu dyscypliny językoznawstwo;
3. sformułowania efektów uczenia w sposób nieodzwierciedlający roli dyscyplin kluczowych i kontekstowych określonej sposobem przyporządkowania do charakterystyk PRK odpowiednio WG i WK, a także wiodącego charakteru dyscypliny językoznawstwo;
4. w odniesieniu do studiów I stopnia, niezgodnego z koncepcją kształcenia dla studiów niestacjonarnych uwzględnienia możliwości indywidualizacji kształcenia oraz generycznego charakteru efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych;
5. w odniesieniu do studiów II stopnia, sformułowanie kierunkowych efektów uczenia się w sposób wykluczający łączne osiągnięcie przez studentów kompetencji w ramach wszystkich dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany;
6. nieuwzględnienia charakterystyki P7S_UW, właściwej dla profilu ogólnoakademickiego, w katalogu efektów kierunkowych na studiach II stopnia;
7. sformułowania efektów uczenia się w zakresie kształcenia nauczycieli.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

Zaleca się:

1. opracowanie spójnej, konsekwentnej i nieredundantnej koncepcji kształcenia dla kierunku filologia angielska, wykluczającej istnienie konkurencyjnych koncepcji kształcenia w ramach jednego kierunku, w tym uspołnienie koncepcji kształcenia nauczycieli;

2. sformułowanie efektów uczenia w sposób odzwierciedlający rolę dyscyplin stanowiących podstawy teoretyczne kierunku i kontekstowych określoną sposobem przyporządkowania do charakterystyk PRK odpowiednio WG i WK, a także wiodący charakter dyscypliny językoznawstwo;
3. wyłączenie z katalogu efektów uczenia się powiązanych z charakterystyką WG, która zakłada znajomość metod i teorii z zakresu dyscypliny naukowej językoznawstwo, efektów uczenia się dotyczących wiedzy operacyjnej z zakresu tej dyscypliny;
4. w odniesieniu do studiów I stopnia, sformułowania efektów uczenia się w sposób zgodny z koncepcją kształcenia oraz w sposób specyficzny, w szczególności w zakresie kompetencji społecznych;
5. w odniesieniu do studiów II stopnia, sformułowanie ogólnych efektów uczenia się w sposób zakładający łączne osiągnięcie przez studentów kompetencji w ramach wszystkich dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek;
6. uwzględnienie w katalogu efektów dla studiów II stopnia charakterystyki P7S_UW, właściwej dla profilu ogólnoakademickiego;
7. sformułowanie efektów uczenia się w zakresie kształcenia nauczycieli w sposób kompletny, uwzględniający wszystkie efekty uczenia się określone w standardzie kształcenia nauczycieli;
8. podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści kształcenia są nie w pełni zgodne ze sposobem przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych oraz efektami uczenia się dla kierunku.

Treści nie odzwierciedlają oczekiwanej w sposobie przyporządkowania kierunku kluczowej roli dyscypliny językoznawstwo. Treści z zakresu językoznawstwa uwzględnione są jedynie w ograniczonym zakresie w ramach wybranych specjalności na studiach I i II stopnia, tj. specjalności *nauczycielskiej* na studiach I stopnia, specjalności *nauczycielskiej*, specjalizacji *językoznawczej* oraz specjalności *przetwarzanie języka naturalnego* na studiach II stopnia. Nieprawidłowość związana z brakiem treści językoznawczych w szczególności dotyczy specjalności *nauczycielskiej*, specjalizacji *literaturoznawczej* na studiach II stopnia. W ramach tej specjalizacji treści językoznawcze obejmują wyłącznie treści z zakresu glottodydaktyki, a więc subdyscypliny językoznawstwa i stanowią komponent modułu kształcenia nauczycieli. Oferowane treści nie odzwierciedlają wiodącej roli dyscypliny językoznawstwo, wskazanej sposobem przyporządkowania kierunku. Problem braku odzwierciedlenia kluczowej i wiodącej roli dyscypliny językoznawstwo jest również widoczny w zakresie treści dla specjalności *translatorskiej* na studiach I i II stopnia. W ramach studiów I stopnia treści związane z tą dyscypliną stanowią podstawę tylko jednego kursu realizowanego w całym programie studiów (*językoznawcze podstawy przekładoznawstwa*), oszacowanego na zaledwie 17 ECTS. Na studiach II stopnia treści językoznawcze stanowią komponent czterech kursów z zakresu przekładoznawstwa (*przekład – teorie i metodologie*) oraz kursów z zakresu języka polskiego (*stylistyka języka polskiego, język polski –*

kreatywny, język polski – użytkowy) oszacowanych łącznie na 11 ECTS. Podobnie do wskazanej wyżej specjalności *nauczycielskiej*, specjalizacji *literaturoznawczej*, treści nie zakładają zatem wyposażenia absolwentów w odpowiednim zakresie w wiedzę i umiejętności z zakresu dyscypliny językoznawstwo. Nie obejmują treści umożliwiających uzyskanie zaawansowanej (na studiach I stopnia) lub pogłębionej zaawansowanej wiedzy ogólnej oraz szczegółowej (na studiach II stopnia) oraz umiejętności wykorzystania wiedzy z zakresu dyscypliny tworzącej podstawy teoretyczne dla programu studiów wynikającej z przyporządkowania kierunku.

Zgodnie z błędnie sformułowanymi efektami dla studiów II stopnia, a niezgodnie z antycypowaną koncepcją kształcenia wynikającą z przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych językoznawstwo i literaturoznawstwo, treści nie przewidują również wyposażenia absolwentów w wiedzę z zakresu literaturoznawstwa w przypadku wybranych specjalności. Treści z zakresu literaturoznawstwa nie są oferowane w żadnym wymiarze w ramach programu studiów specjalności *nauczycielskiej*, specjalizacji *językoznawczej* na studiach II stopnia. Nieprawidłowość ta dotyczy także programu studiów specjalności *przetwarzanie języka naturalnego* na studiach II stopnia, gdzie treści z zakresu literaturoznawstwa stanowią komponent wyłącznie jednego kursu oszacowanego zaledwie na 3 ECTS (kurs *literatura SF krajów anglojęzycznych*). Treści zatem nie umożliwiają absolwentom zdobycia umiejętności i wiedzy z zakresu dyscypliny literaturoznawstwo, do której przyporządkowano kierunek w proporcji 49% na studiach II stopnia.

Treści programowe nie są zgodne z efektami uczenia się powiązаныmi z charakterystykami odpowiednio P6S_WG oraz P7S_WG w przypadku treści z zakresu „nauk pomocniczych i pokrewnych” czy dyscyplin subsydiarnych dla kształcenia na kierunku. Problem ten dotyczy treści m.in. realizowanych w ramach zajęć *system polityczny i gospodarczy UK i USA, konteksty historyczne i kulturowe literatury brytyjskiej, kultura i myśl współczesna – perspektywa dla tłumaczy, dydaktyka nauczania języka obcego, technologia informacyjna dla tłumaczy, technologia informacyjna w dydaktyce* (dla studiów I stopnia), *narzędzia współczesnej informatyki, wprowadzenie do programowania* (dla studiów II stopnia). Treści realizowane w ramach ww. zajęć nie obejmują bowiem wiedzy strukturalnej, teorii i metod z zakresu dyscyplin naukowych, do których się odnoszą, czyli nauk o kulturze i religii, historii, informatyki czy glottodydaktyki.

Dla przykładu treści kursu *technologia informacyjna dla tłumaczy* obejmują treści: „Formatowanie dokumentów tekstowych, zasady redakcji i korekty tekstów, interpunkcja i gramatyka języka polskiego i angielskiego, prezentacje multimedialne, glosariusze wielojęzyczne, wykorzystanie pakietu Microsoft Office w pracy tłumacza, korzystanie z baz bibliograficznych, katalogów bibliotecznych i słowników, nowe technologie w pracy tłumacza, MemoQ (konfiguracja narzędzia, tworzenie, użytkowanie, łączenie, eksportowanie i importowanie pamięci tłumaczeniowej oraz glosariuszy, automatyzacja pracy, dostosowywanie narzędzi do własnych potrzeb, współdzielenie pamięci tłumaczeniowej i glosariuszy, zarządzanie pamięcią tłumaczeniową, zarządzanie paczką projektową, rozwiązywanie najczęstszych problemów)”, z których żadna nie obejmuje zaawansowanej wiedzy szczegółowej w zakresie oczekiwanym w ramach efektów z kategorii charakterystyki P6S_WG. W przypadku tych treści programowych nie można mówić o powiązaniu z dyscyplinami nauki, lecz o przekazywaniu operacyjnej wiedzy i umiejętności, które nie wymagają teoretycznego umocowania.

Podobny problem dotyczy treści z zakresu kontekstów kulturowych literatury angielskiego obszaru językowego. Przykładowo, na studiach pierwszego stopnia, zajęcia *konteksty historyczne i kulturowe literatury brytyjskiej* obejmują m.in. takie treści jak: „Środowisko geograficzne Wielkiej Brytanii. „Brytyjskość” a tożsamości narodowe i regionalne Wysp Brytyjskich; języki Wysp Brytyjskich. Historia i kultura Wysp Brytyjskich w średniowieczu: kultura Celtów i Anglosasów; motywy celtyckie

w literaturze brytyjskiej; Najazd normański i jego wpływ na kształtowanie języka angielskiego, kultury i instytucji angielskich; Historia i kultura siedemnastowiecznej Anglii: konflikt między monarchią a parlamentem, wojna domowa i okres Republiki, polityka, kultura i literatura okresu Restauracji; Chwalebna Rewolucja 1688; rewolucja naukowa, jej przedstawiciele oraz wpływ na wizję świata, literaturę i kulturę; filozofia Johna Locke'a i jej wpływ na kulturę europejskiego Oświecenia; Wielka Brytania w XX i XXI wieku: główne wydarzenia historii politycznej i społecznej; kultura i sztuka doby modernizmu; społeczeństwo i instytucje współczesnej Wielkiej Brytanii; wielokulturowość, aktualne zjawiska kultury brytyjskiej: kinematografia, muzyka, telewizja, prasa itp.” Treści te zatem obejmują wyłącznie wiedzę operacyjną dotyczącą faktów historycznych i trendów kulturowych, a nie wiedzę strukturalną z zakresu dyscypliny naukowej literaturoznawstwo, antycypowaną przez odniesienie efektów do charakterystyki PRK P6S_WG.

Treści programowe są powiązane z zakresem działalności naukowej Uczelni w dyscyplinach językoznawstwo, literaturoznawstwo. W wybranych przypadkach, jak np. w przypadku kursów *kanon literatury angielskiej*, *dramat anglojęzyczny od roku 1980: analiza i interpretacja*, *semantyka i pragmatyka*, *psycholingwistyka*, treści odnoszą się wprost do zakresu działalności naukowej pracowników. Nieprawidłowo powiązано jednakże treści służące kształceniu kompetencji językowych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie językoznawstwo.

Treści programowe są kompleksowe – obejmując najczęściej różne ujęcia i wieloaspektowość prezentowanych zagadnień – i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów. Treści programowe w zakresie zajęć językoznawczych uwzględniają teorie i metodologie z różnych subdyscyplin tej nauki (jak choćby pragmatykę, socjolingwistykę, etnolingwistykę, językoznawstwo korpusowe). Na przykład kurs *wstęp do językoznawstwa* obejmuje m.in. następujące treści: „Definicja pojęcia 'język naturalny' i najważniejsze cechy języka. Język ludzki a sposoby komunikowania się zwierząt. Fonetyka i fonologia: podstawowe informacje na przykładzie brytyjskiego akcentu RP lub amerykańskiego GA. Składnia: klasy, kategorie i funkcje gramatyczne, rodzaje zdań, przykłady reguł frazowych i transformacji. Morfologia i słowotwórstwo: fleksja i derywacja, pojęcie morfemu, formanty słowotwórcze języka angielskiego, wybrane procesy słowotwórcze. Leksykografia: rodzaje słowników. Semantyka: różnica między sensem i znaczeniem, pojęcie leksemu, relacje leksykalne, podstawy neurolingwistyki. 2 semestr: Pragmatyka językowa: kontekst, maksymy konwersacji, akty mowy, wyrażenia deiktyczne. Socjolingwistyka: podstawy na przykładzie języka angielskiego i/lub innych. Podstawowe wiadomości z historii języka angielskiego, zmiany w języku: fonologiczne, składniowe i leksykalne. Genetyczna klasyfikacja języków świata; psycholingwistyka: rozwój wiedzy językowej u dzieci. Praktyczne zastosowania osiągnięć nauki o języku, systemy pisma”.

W odniesieniu do literaturoznawstwa treści programowe są również kompleksowe i obejmują sferę zagadnień krytyczno-literackich oraz historyczno-kulturowych. Dla przykładu, treści kursu *wstęp do literaturoznawstwa* obejmują: „Zakres i specyfika badań literackich a pojęcie kultury. Podstawowe pojęcia literaturoznawstwa: język, kod, znak, znaczenie, tekst. Pojęcie tekstu literackiego wobec tekstów o różnych funkcjach. Zagadnienie literackości i komunikatu estetycznego. Narzędzia opisu tekstu literackiego. Zagadnienie tropów, typowych środków stylistycznych, organizacji dźwiękowej i innych reguł organizacji tekstów literackich. Rytm i metrum w analizie tekstu poetyckiego. Przegląd głównych elementów tekstów narracyjnych. Zagadnienie poziomów komunikacji w tekstach narracyjnych. Zagadnienie kompozycji akcji i fabuły. Sytuacja narracyjna i podstawowe techniki narracji. Semantyka tła przestrzennego. Czas w dziele literackim. Tekst literacki w kontekstach kulturowych. Przegląd głównych metod analizy i interpretacji tekstu literackiego”.

Kompleksowość i specyficzność treści widać też wyraźnie na studiach drugiego stopnia. Przykładowo, zajęcia *językoznawstwo kognitywne* obejmują m.in. następujące treści programowe: „Kategorie świata a kategorie umysłu i języka: teorie epistemologiczne i ich wpływ na sposób pojmowania przedmiotu badań językoznawczych Kategorie realne a kategorie mentalne i nominalne: tradycja arystotelesowska, scholastyczna, racjonalistyczna i strukturalistyczna i wypracowany przez nią model umysłu i poznania świata; Nowe odkrycia antropologiczno-psychologiczne dotyczące wpływu czynnika ludzkiego na poznanie: model kategorii naturalnej opartej na podobieństwie „rodzinnym” oraz fenomeny prototypów i podstawowego poziomu kategoryzacji; Konceptualistyczna teoria znaczenia językowego Strategie poznawcze: pojmowanie świata poprzez metaforę i metonimię – świadectwo języka Leksykologia w ujęciu kognitywnym. Jednostki symboliczne: wyidealizowane modele kognitywne jako koncepcje stanowiące treść semantyczną leksemów; Pojęcie domen kognitywnych jako części składowych koncepcji (modeli) reprezentowanych przez leksemy; Konstrukcje gramatyczne jako jednostki symboliczne; pojęcie figury i tła. Określanie formy przez znaczenie (ikoniczność struktur odzwierciedlających sposoby obrazowania)”, a zajęcia *metodologia badań literackich* omawiają takie treści, jak np.: „Metodologia badań literackich i jej zadania. Prezentacja wybranych nurtów metodologicznych w historii literaturoznawstwa XX i XXI w: formalizm rosyjski, nowa krytyka amerykańska, strukturalizm, narratologia, teorie feministyczne, teorie kognitywistyczne, teoria postkolonialna. Główne pojęcia charakterystyczne dla formalizmu: przedmiot badań literackich, literackość, funkcja autoteliczna, chwyt (technika), habitualizacja i defamiliarizacja, zasada konstrukcyjna; formowanie się pojęcia autora implikowanego, fabuła i sjużet, tekst jako system/struktura; Tynianowski model ewolucji literackiej.”

W kontekście oceny poziomu specyficzności treści programowych należy jednak wskazać, iż powszechne jest opracowywanie jednego sylabusu dla całego procesu kształcenia w przypadku kursów wielosemestralnych. Ma to miejsce m.in. dla zajęć *praktyczna nauka języka angielskiego, tłumaczenia praktyczne, tłumaczenia w parze językowej A-B, tłumaczenia w parze językowej A-C*. Powyższy sposób organizacji treści nie wskazuje na stopień progresji trudności treści, rozwoju umiejętności i kompetencji studentów na przestrzeni kolejnych semestrów studiów. Zespół oceniający **rekomenduje** opracowanie odrębnych sylabusów w przypadku kursów wielosemestralnych, w sposób odzwierciedlający treści realizowane w ramach poszczególnych semestrów.

Treści programowe nie umożliwiają osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się założonych dla zajęć. Treści nie umożliwiają osiągnięcia efektów dla zajęć określonych w wyniku nieprawidłowego uszczegółowienia efektów kierunkowych przypisanych do charakterystyki WG, a obejmujących zakres dyscyplin kontekstowych i subsydiarnych dla dyscyplin konstytutywnych dla kształcenia lub wiedzę o charakterze operacyjnym, niewymagającą teoretycznego rusztowania. Problem ten dotyczy opisanych wyżej kursów *konteksty historyczne i kulturowe literatury brytyjskiej, technologia informacyjna dla tłumaczy*, lecz także m.in. kursów *kultura i myśl współczesna – perspektywa dla tłumaczy, dydaktyka nauczania języka obcego, technologia informacyjna w dydaktyce* (dla studiów I stopnia), *narzędzia współczesnej informatyki, wprowadzenie do programowania* (dla studiów II stopnia).

Treści kursu *technologia informacyjna w dydaktyce*, dla przykładu, obejmują treści: „Nauczania z użyciem nowych technologii. CALL: historia i przyszłość. Hipertekst, hipermedia, multimedia. Zastosowania CALL. Komputerowe materiały dostępne online lub w formie oprogramowania do nauczania angielskiego: gry edukacyjne, bajki, zabawy słowne, podcasty. Wykorzystanie oprogramowania w ocenianiu uczniów (np e-dziennik) i tworzeniu materiałów dydaktycznych dla dzieci. Planowanie lekcji łączące stosowanie tradycyjnych podręczników z wykorzystaniem tablic

interaktywnych, urządzeń przenośnych oraz internetu. Narzędzia sieciowe w tworzeniu materiałów edukacyjnych (np. Web 2.0, 3.0). Nauczanie online. Platformy MSTEams, Zoom, Skype”, z których żadna nie obejmuje zaawansowanej wiedzy szczegółowej w zakresie oczekiwanym w ramach efektów z kategorii charakterystyki P6S_WG. Treści nie umożliwiają zatem osiągnięcia efektu uczenia się zakładającego, iż student „ma wiedzę szczegółową dotyczącą nauk pomocniczych, tzn. technologii informacyjnej w zakresie wystarczającym do wykorzystania jej w dydaktyce j. angielskiego”, przyporządkowanego do efektu kierunkowego K_W04, zgodnie z którym absolwent „ma wiedzę szczegółową dotyczącą wybranych zagadnień z zakresu językoznawstwa anglojęzycznego, literatury anglojęzycznej i jej kontekstów historycznych i kulturowych oraz nauk pomocniczych i pokrewnych w ramach filologii angielskiej”. Treści te nie gwarantują osiągnięcia przez studenta wiedzy strukturalnej w zakresie informatyki, na co wskazywałyby powyższy efekt uczenia się dla tych zajęć.

Problem ten dotyczy także treści z zakresu nauk powiązanych z dyscyplinami kluczowymi dla kierunku, np. literaturoznawstwa. Na studiach pierwszego stopnia, zajęcia *konteksty historyczne i kulturowe literatury brytyjskiej* obejmują m.in. takie treści jak: „Zapoznanie się z wybranymi wydarzeniami i tekstami kultury w świecie współczesnej kultury z dziedziny literatury, filmu, teatru, sztuk wizualnych i filozofii. Rozpoznanie istotnych instytucji kultury na terenie Trójmiasta (muzea, galerie, festiwale literackie, teatralne, translatoryczne) oraz pogłębione badanie możliwości oferowanych przez współczesne media elektroniczne ((re)transmisje spektakli teatralnych i muzycznych z największych scen świata, wirtualne wycieczki po światowych galeriach). Zapoznanie się z wybranymi nurtami myśli współczesnej i opanowanie umiejętności uczestnictwa w dyskusji intelektualnej”. Treści te zatem obejmują głównie wiedzę operacyjną dotyczącą trendów kulturowych. Nie gwarantują zatem osiągnięcia efektów, zakładających, iż student „ma uporządkowaną wiedzę o miejscu i znaczeniu literatury i tekstów kultury” oraz „ma uporządkowaną wiedzę z zakresu wiedzy o literaturze i kulturze”, odnoszących się do efektów kierunkowych K_W01 („zna w pogłębionym stopniu wybrane zagadnienia stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną właściwą dla filologii angielskiej oraz jej nauk pomocniczych i pokrewnych”) oraz K_W02 („zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe teorie oraz metody analizy i interpretacji z zakresu anglojęzycznego językoznawstwa oraz literaturoznawstwa”), przyporządkowanych do charakterystyki P6S_WG.

Podobny problem odnosi się do treści oferowanych na studiach II stopnia. Na przykład w ramach kursu *narzędzia współczesnej informatyki* treści obejmują: podstawowe informacje o systemach operacyjnych (głównie Linux); Zaawansowane zastosowania arkuszy kalkulacyjnych; Przydatne pojęcia informatyki i matematyki: wyrażenia regularne, grafy, macierze, zbiór. Powyższe treści nie umożliwiają osiągnięcia efektów dla zajęć: „student zna wybrane zagadnienia stanowiące zaawansowaną wiedzę odnośnie posługiwania się arkuszem kalkulacyjnym oraz wiedzę odnośnie posługiwania się systemami operacyjnymi w stopniu umożliwiającym wykonywanie podstawowych operacji; „student zna terminologię z zakresu matematyki i informatyki, która jest przydatna w przetwarzaniu języka naturalnego”, przypisanych odpowiednio do efektów kierunkowych: K_W01 „zna w pogłębionym stopniu wybrane zagadnienia stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną właściwą dla filologii angielskiej oraz jej nauk pomocniczych i pokrewnych; oraz K_W03 „zna w pogłębionym stopniu w języku polskim i angielskim zaawansowaną terminologię z zakresu językoznawstwa lub literaturoznawstwa oraz nauk pomocniczych i pokrewnych w ramach filologii angielskiej”, przyporządkowanych do kategorii WG charakterystyk PRK. Treści obejmują bowiem wiedzę operacyjną z zakresu narzędzi informatycznych, a nie wiedzę z zakresu teorii i metodologii w ramach dyscypliny informatyka, na co wskazywałoby przyporządkowanie do kategorii WG.

Treści również nie umożliwiają osiągnięcia efektów powstałych w wyniku błędnego uszczegółowienia efektów kierunkowych, jak w przypadku przywołanego wyżej kursu *systemy polityczne i gospodarcze UK i USA*. Treści kursu: „Treść kursu skupia się wokół tematyki systemów gospodarczych i politycznych Wielkiej Brytanii i USA. Studenci zapoznają się z zasadami funkcjonowania, etapami rozwoju oraz znaczeniem historycznym i kulturowym instytucji finansowych, rządów i systemów parlamentarnych, mediów, rolą partii politycznych oraz najważniejszymi zagadnieniami społecznymi” nie gwarantują osiągnięcia efektu kierunkowego K_W02 („zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe teorie oraz metody analizy i interpretacji z zakresu anglojęzycznego językoznawstwa oraz literaturoznawstwa”), do którego błędnie odniesiono efekt przedmiotowy („ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą systemy polityczne i gospodarcze Wielkiej Brytanii i USA oraz podstawy geopolityki (K_W02)”), gdyż nie obejmują teorii i metod analiz i interpretacji z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa antycypowanych w efekcie kierunkowym.

Analogiczny problem dotyczy również treści realizowanych w ramach kursów z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego na studiach I i II stopnia. Treści nie umożliwiają osiągnięcia efektów dla zajęć określonych w wyniku nieprawidłowego uszczegółowienia efektów kierunkowych przypisanych do charakterystyki WG, a obejmujących wiedzę o charakterze operacyjnym. Dla przykładu treści kursu *praktyczna nauka języka angielskiego*, komponentu *kurs zintegrowany* (semestr 1) obejmują następujące treści: „Czytanie Teksty na poziomie B2/C1: teksty krótsze i dłuższe, w tym wybrane krótkie teksty autentyczne. Umiejętności: rozwijanie ogólnego rozumienia tekstu (reading for gist) i ćwiczenia czytania ukierunkowanego (skimming and scanning), czytanie dla zrozumienia wybranych, bardziej szczegółowych informacji takich jak funkcja tekstu, opinia /stosunek piszącego do treści przedstawianych, ton tekstu. Leksyka Zakres leksykalny jest ściśle powiązany z tematyką zajęć. Słowotwórstwo: czasowniki złożone w znaczeniu (tzw. phrasal verbs) w znaczeniu dosłownym i metaforycznym, rzeczowniki odczasownikowe, przedrostki i przyrostki, złożenia rzeczownikowe i przymiotnikowe, analizowane w tekstach i ćwiczone produktywnie w zadaniach słowo- twórczych (word formation); relacje semantyczne: synonimy, antonimy, polisemia i homofonia; kolokacje, idiomy i wyrażenia; przykłady rejestru kolokwialnego i formalnego”. Podobnie, treści kursu *praktyczna nauka języka angielskiego*, komponentu *kurs zintegrowany* (semestr 1) na studiach II stopnia obejmują następujące treści: „Kurs rozwija i pogłębia znajomości jednostek gramatyczno-leksykalnych, oraz umiejętności czytania, słuchania i mówienia na wysokim poziomie zaawansowania. Praca nad zagadnieniami gramatyczno-leksykalnymi skupia się na poprawnym używaniu różnorodnych struktur gramatycznych i bardzo dobrą aktywną i pasywną znajomością leksyki ćwiczoną poprzez zadania polegające na uzupełnianiu luk w tekstach, transformacje zdań z użyciem wskazanej frazeologii, zadania z zakresu słowotwórstwa i kolokacji, oraz omawianie relacji semantycznych pomiędzy wyrażeniami w języku polskim i angielskim. Teksty mogą pochodzić zarówno z wysokozaawansowanych podręczników jak i z autentycznych źródeł językowych. W przypadku podręczników, teksty służą do autorskiego opracowania wybranego tematu. Słownictwo występujące w tematach omawianych na zajęciach tworzy zbiory leksykalne (np. media, komunikacja, reklama, cechy charakteru), wprowadza i ćwiczy czasowniki frazowe, rzeczowniki odczasownikowe, powszechnie używane synonimy i antonimy, kolokwializmy i słowa należące do rejestru formalnego, jak również idiomy i wyrażenia związane z omawianymi tematami”. Powyższe treści obejmują wyłącznie wiedzę operacyjną, koncentrują się na kształceniu w zakresie kompetencji językowych w zakresie języka obcego. Nie obejmują wiedzy strukturalnej z zakresu dyscypliny językoznawstwo. Nie umożliwiają więc realizacji efektów uczenia się K_W05 i K_W06 dla studiów I stopnia oraz K_W05 i K_W06 dla studiów II stopnia przyporządkowanych do charakterystyki WG.

Treści programowe dla zajęć powiązanych z przygotowaniem zawodowym nauczycieli, podobnie jak efekty uczenia się określone dla tej specjalności, nie są kompletne w odniesieniu do standardu albo są względem standardu redundantne. Przykładem treści niekompletnych są na przykład treści przyjęte w sylabusie zajęć dot. dydaktyki szczegółowej, natomiast redundantnych – w zajęciach psycholingwistyka. Dodatkowo, treści kształcenia nie są zgodne z założeniami standardu – dotyczą również zagadnień związanych z nauczaniem wczesnoszkolnym (np. w sylabusie *dydaktyki języka angielskiego*). **Rekomenduje się** określenie treści kształcenia w taki sposób, aby wynikały z efektów określonych w standardzie i dotyczyły właściwych etapów edukacyjnych. W odniesieniu do treści pojawia się po raz kolejny ten sam problem, który wystąpił w przypadku efektów uczenia się – braku spójności treści kształcenia na tym samym poziomie studiów w różnych formach oraz na różnych poziomach studiów w takich samych zajęciach. Różnice te są najbardziej widoczne w sylabusach zajęć dydaktyki języka angielskiego. **Rekomenduje się** uspojnienie kart opisu zajęć stacjonarnych i niestacjonarnych.

Czas trwania studiów został prawidłowo określony w przypadku studiów I i II stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych). Nakład pracy został oszacowany na łączną liczbę 180 pkt. ECTS dla studiów I stopnia oraz 120 pkt. ECTS dla studiów II stopnia. Wartości te umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Liczba godzin zajęć przeznaczona na realizację poszczególnych zajęć w większości przypadków pozwala na wprowadzenie wszystkich zaplanowanych treści programowych.

W ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych studenci mają uzyskać 180 pkt. ECTS na studiach I stopnia oraz 120 pkt. ECTS na studiach II stopnia, zatem warunek, by co najmniej połowa programu studiów była realizowana w tej postaci jest teoretycznie spełniony. Należy jednak zauważyć, iż są to wskaźniki nierealne, gdyż oznaczają, że nie przewidziano w puli punktów ECTS w ogóle pracy własnej studenta, co nie znajduje potwierdzenia w sposobie oszacowania nakładu pracy dla poszczególnych zajęć. **Rekomenduje się** zatem ustalenie proporcji między zajęciami wymagającymi bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów i nakładem pracy własnej studenta w sposób realistyczny, zgodny z rzeczywistymi proporcjami i uwzględniającymi formalne wymagania Ustawy.

Rozplanowanie poszczególnych grup i zajęć w procesie kształcenia ma charakter sekwencyjny. Sposób rozplanowania zajęć, z przedmiotami o charakterze propedeutycznym poprzedzającymi zajęcia wymagające bardziej zaawansowanej wiedzy, sprzyja realizacji treści kształcenia i umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się właściwych dla kierunku filologia angielska, z zastrzeżeniem dotyczącym nieprawidłowości związanych z ich sformułowaniem opisanym wyżej.

Zajęcia prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń, warsztatów oraz projektów. Proporcje zajęć realizowanych w poszczególnych formach nie wzbudzają większych zastrzeżeń. Zarówno na studiach I, jak i II stopnia przeważają formy zajęć sprzyjające aktywnej postawie studenta i rozwijaniu wiedzy i umiejętności potrzebnych do prowadzenia badań filologicznych. Prawidłowość ta dotyczy zarówno zajęć stricte filologicznych, jak i oferowanych w ramach specjalności, w tym specjalności przygotowującej do zawodu nauczyciela przedmiotu.

Należy tutaj jednak wskazać na niewłaściwe założenie, według którego zajęcia w formie wykładu służą osiągnięciu efektów uczenia z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych. Dla przykładu, na zajęciach wykładowych *przekładoznawstwo - współczesne teorie i metodologie* uwzględniono szereg umiejętności i kompetencji społecznych („potrafi właściwie korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej w celu formułowania i rozwiązywania problemów badawczych oraz innowacyjnego wykonywania zadań z zakresu przekładoznawstwa, stosując właściwe metody i narzędzia, w tym

metody badań korpusowych i zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne (ICT).”; „potrafi właściwie dobierać źródła mówione i pisane oraz dokonywać oceny, selekcji, krytycznej analizy i syntezy oraz twórczej interpretacji i prezentacji informacji z nich pochodzących w zakresie anglojęzycznego przekładoznawstwa oraz innych dziedzin, wykorzystywanych w ramach interdyscyplinarnych badań przekładoznawczych”; „potrafi komunikować się w mowie i piśmie w języku polskim i angielskim ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców na tematy specjalistyczne z zakresu przekładoznawstwa i metodologii badań przekładoznawczych, posługując się zaawansowaną terminologią specjalistyczną z zakresu przekładoznawstwa”; „jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy w zakresie przekładoznawstwa i metodologii badań przekładoznawczych oraz uznaje znaczenie tej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych. Rozumie konieczność ciągłego dokształcania się i rozwoju”). Podobnie w ramach wykładu pt. *system polityczny i gospodarczy UK i USA* wśród efektów uwzględniono umiejętności („potrafi wyszukiwać, analizować i oceniać informacje, szczególnie dotyczące sfery politycznej i gospodarczej krajów anglosaskich, z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych”; „potrafi zdiagnozować mechanizmy warunkujące nieporozumienia i konflikty w przestrzeni międzykulturowej istotne dla sfery politycznej i gospodarczej państw anglosaskich”; „potrafi ocenić zakres wpływu mediów w procesie kształtowania opinii o polityce i gospodarce Wielkiej Brytanii i USA”) oraz kompetencje („zna i ocenia krytycznie zakres posiadanej przez siebie wiedzy w zakresie systemów politycznych i gospodarczych Wielkiej Brytanii i USA oraz rozumie potrzebę krytycznego śledzenia bieżących informacji w tym zakresie”; „ma świadomość znaczenia krytycznej refleksji dla zrozumienia i zachowania wolnego od uprzedzeń stosunku do narodowego i światowego dziedzictwa kulturowego”). **Rekomenduje się** modyfikację sposobu powiązania formy zajęć z zakładanymi efektami uczenia się.

Wymóg, zgodnie z którym program studiów powinien umożliwić studentom wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, jest spełniony. Zapewniony przez Uczelnię wybór zajęć na kierunku filologia pozwala w pełni na elastyczne kształtowanie kształcenia przez studentów. Proporcje te kształtują się różnie w ramach różnych specjalności. Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia studenci mają możliwość wyboru specjalności, lektoratu języka obcego, a także wykładu ogólnouczelnianego i seminarium licencjackiego. Na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia wybór dotyczy seminariów, lektoratów, wykładu monograficznego oraz fakultetów. Na studiach stacjonarnych drugiego stopnia studenci wybierają specjalność, a także seminaria magisterskie, wykłady wydziałowe oraz projekt badawczy. Na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia, studenci wybierają specjalizację oraz seminarium.

Plan studiów obejmuje zajęcia i grupy zajęć związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w zakresie dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo, do których został przyporządkowany kierunek. Wartości te są zróżnicowane w zależności od oferowanej specjalności, a warunek, aby zajęcia te obejmowały nie mniej 50% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie jest spełniony, choć Uczelnia błędnie, w sposób formalny, zaliczyła do tych zajęć wszystkie zajęcia prowadzone na kierunku, w tym w szczególności zajęcia powiązane z kształtowaniem komunikacyjnych kompetencji językowych.

Plan studiów I stopnia obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w ramach drugiego języka obcego, niebędącego językiem specjalności. Plan studiów II stopnia natomiast nie przewiduje takich zajęć.

Program studiów nie wykazuje liczby punktów, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk społecznych. Niemniej jednak wymóg uzyskania przez studenta na studiach z dziedziny nauk

humanistycznych co najmniej 5 pkt. ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk społecznych, został spełniony w ramach programu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia.

Program studiów nie przewiduje zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Czas trwania studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela oraz liczba ECTS w programie studiów, jak i nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć, nie są właściwe, gdyż Uczelnia zalicza do zajęć realizujących standard kształcenia nauczycieli zajęcia, w ramach których studenci osiągają efekty uczenia się poza ten standard wykraczające, a odliczenie liczby godzin i punktów ECTS przypisanych tym zajęciom skutkuje niespełnieniem standardu. Redundancja taka jest najbardziej widoczna w sylabusie wliczanych do standardu zajęć z psycholingwistyki, gdzie wszystkie zakładane efekty uczenia się wykraczają poza standard. W rezultacie, zajęcia te nie mogą być wliczane do realizacji standardu, a Uczelnia nie spełnia w konsekwencji wymogu minimum 150 godzin zajęć w module D kształcenia nauczycieli wymaganym przez standard.

Harmonogram realizacji programu specjalizacji nauczycielskiej nie jest w pełni prawidłowy. Godziny zajęć zintegrowanych z realizacją praktyk zawodowych zostały przez Uczelnię wskazane, ale nie wyjaśniono wystarczająco sposobu i zakresu tej integracji, gdyż, zgodnie z opisem programu, zajęcia odbywają się w całości w Uczelni w formie ćwiczeń. Z uwagi na fakt, że standard kształcenia nauczycieli przewiduje, iż w grupie zajęć B, obejmującej przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne, 2/3 zajęć odbywa się w formie wykładów i ćwiczeń, a 1/3 w formie godzin zajęć zintegrowanych z realizacją praktyk zawodowych, **rekomenduje się** uwidocznienie tego powiązania zarówno w programie praktyk, jak i zajęć z nimi powiązanych, na studiach I i II stopnia.

W przypadku form studiów, w których Uczelnia prowadzi kształcenia nauczycieli, właściwie dobrano formy zajęć i przewidziano ich organizację na studiach I i II stopnia stacjonarnych. Z kolei na studiach II stopnia niestacjonarnych, w grupie zajęć B, niezgodnie ze standardem zamiast formy wykładowej zaplanowano wyłącznie konwersatoria, podczas gdy standard wymaga w grupie zajęć B 2/3 liczby godzin zajęć w formie wykładowej lub ćwiczeniowej. **Rekomenduje się** dostosowanie form zajęć do wymogów standardu. Ogólnie, poza powyższą uwagą, formy zaplanowanych zajęć są dość urozmaicone oraz sprzyjają nabywaniu umiejętności praktycznych i kompetencji przez studentów - przewidziano, oprócz wykładów, konwersatoriów i ćwiczeń, także zajęcia o charakterze warsztatowym oraz zajęcia poświęcone pracy metodą projektu. Sekwencja zajęć jest prawidłowa i umożliwia nabywanie kompetencji nauczyciela w sposób wskazany w standardzie. Liczba semestrów zaplanowanych na realizację przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela jest prawidłowa; również prawidłowa jest liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, jednakże szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS oraz liczba godzin w zakresie modułu D nie spełnia wymogów minimum, o czym była mowa powyżej w odniesieniu do redundancji efektów uczenia się.

Stosowane na kierunku metody dydaktyczne są różnorodne. Na obu poziomach studiów przyjętym formom zajęć w większości przypadków odpowiadają stosowane metody kształcenia. Wykłady zwykle wzbogacane są prezentacją multimedialną i łączone z dyskusją dydaktyczną. Podczas ćwiczeń, seminariów i warsztatów dominuje dyskusja, analiza przypadku, analiza i interpretacja tekstów. Stosowane są także gry symulacyjne i projektowanie doświadczeń.

Należy jednak zauważyć, iż w niektórych przypadkach metody te nie są właściwie dostosowane do poszczególnych typów zajęć. Zdarzają się wykłady obejmujące szerokie spektrum metod, jak np. wykład *system polityczny i gospodarczy UK i USA*, gdzie w karcie przedmiotu wskazano następujące

metody: dyskusja, prezentacja grupowa, quizy, wykład z prezentacją multimedialną, a także kursu *przekładoznawstwo - współczesne teorie i metodologie*, gdzie wskazano metody: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), rozwiązywanie zadań, wykład konwersatoryjny, wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną. Rozwiązywanie zadań, analiza tekstów, analiza przypadków nie są metodami specyficznymi dla wykładu.

Co więcej, udostępnione sylabusy wybranych zajęć np. seminariów, na przykład *seminarium dyplomowe (specj. translatoryczna)*, *seminarium magisterskie (specj. przetwarzanie języka naturalnego)*, mają charakter generyczny i nie wymieniają konkretnych metod stosowanych przez poszczególnych nauczycieli. Ponadto, sporządzanie jednego sylabusu dla zajęć obejmujących cykl wykładów i ćwiczeń/konwersatoriów (co ma np. miejsce w przypadku kursu *historii literatury brytyjskiej: do roku 1640, 1640-1980*) nie pozwala na stwierdzenie, które metody wykorzystywane są na wykładach, a które podczas konwersatoriów. Problem dotyczy również sylabusów kursów modułu *praktyczna nauka języka angielskiego*, które nie wskazują, które metody są stosowane w ramach poszczególnych zajęć. Zespół oceniający **rekomenduje** zawężenie katalogu metod dydaktycznych wybranych dla poszczególnych zajęć tak, by były one adekwatnie dostosowane do specyfiki zajęć i założonych efektów uczenia się.

Wymienione w sylabusach metody dydaktyczne uwzględniają najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a stosowanie ich w nauczaniu i uczeniu służy osiągnięciu przez studentów zamierzonych efektów uczenia się.

W stosowaniu metod dydaktycznych wykorzystywany jest potencjał kształcenia uwzględniający techniki kształcenia na odległość oraz narzędzia ICT, co niewątpliwie wspomaga proces osiągnięcia założonych efektów uczenia się przez studentów. Wykorzystywana jest również platforma edukacyjna, zawierająca odpowiednio dostosowane do środowiska zdalnego metody dydaktyczne.

Metody dydaktyczne stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Studenci przygotowują referaty, prace pisemne, uczestniczą także w realizacji projektów (badawczych, praktycznych, wdrożeniowych), wykonują ćwiczenia praktyczne.

Przyjęte na kierunku formy zajęć, jak i wykorzystywane przez wykładowców metody dydaktyczne umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej oraz udziału w pracach badawczych w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany.

Metody dydaktyczne pozwalają studentom na uzyskanie kompetencji w zakresie języka angielskiego co najmniej na poziomie C1 oraz dodatkowego języka obcego niebędącego językiem specjalności co najmniej na poziomie A1 w przypadku studiów I stopnia lub w zakresie opanowania języka angielskiego na poziomie C2 w przypadku studiów II stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych.

Stosowane metody dydaktyczne pozwalają na dostosowanie procesu uczenia się, także z pomocniczym wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, do potrzeb studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Umożliwiają one korzystanie ze zindywidualizowanych pod względem stopnia trudności i formy materiałów dydaktycznych, ale też np. dostosowanie tempa i czasu przeznaczonego na wykonanie poszczególnych ćwiczeń do możliwości poszczególnych studentów i umożliwiają włączanie ich do normalnego procesu kształcenia, przy jednoczesnej indywidualizacji ścieżki dydaktycznej.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć w programie, głównie o charakterze zawodowym. Uwzględniają osiągnięcie przez studenta kompetencji badawczych powiązanych z dyscyplinami, do których kierunek został przypisany.

Problemem dotyczącym efektów uczenia się dla praktyk translatorskich jest ich niewielka liczba, zakres i zróżnicowanie w kontekście zaplanowanych 120 godzin w zakładzie pracy, a dodatkowo również brak

specyficznej praktyczności – w katalogu umiejętności znalazły się jedynie trzy, bardzo ogólnie sformułowane efekty. Z kolei na specjalności przetwarzanie języka naturalnego ma miejsce sytuacja odwrotna – dla 40 godzin praktyk zaplanowano szeroki wachlarz efektów: 4 efekty w kategorii wiedzy, 3 rozbudowane efekty w kategorii umiejętności oraz 5 kompleksowych efektów z zakresu kompetencji społecznej. Można więc mówić o charakterystycznej niewspółmierności efektów uczenia się w przypadku tych dwóch specjalności. **Rekomenduje się** sformułowanie efektów uczenia się przyjętych dla praktyk w taki sposób, aby były one możliwe do osiągnięcia w czasie przeznaczonym na realizację praktyki.

Kolejnym problemem dotyczącym efektów uczenia się praktyk zawodowych jest brak ich specyficzności ze względu na branże/ zakresy działalności zawodowej, których dotyczą. W rezultacie, w wyniku braku odniesienia do branż/ zakresu działalności gospodarczej, osiągnięcie założonych efektów nie jest w pełni realne. **Rekomenduje się** przeformułowanie efektów uczenia się przyjętych dla praktyk zawodowych nienauczycielskich w taki sposób, aby były powiązane z typami branż/ działalności firm, w których przewidziano realizację praktyki.

Treści kształcenia dla praktyk w specjalności przetwarzanie języka naturalnego mają charakter szczątkowy (zamknięte są jednozdaniową informacją, iż praktyka służy zapoznawaniu studentów z „praktycznym zastosowaniem metod analizy danych, opracowywania danych, warsztatem lingwisty”). Wobec powyższego należy stwierdzić, że treści kształcenia nie zostały określone w programie w odniesieniu do praktyk zawodowych dla specjalności przetwarzanie języka naturalnego. W przypadku specjalności translatorskiej katalog treści jest nieco szerszy, jednakże i w tym przypadku nie wynikają one wprost z przyjętych dla zajęć efektów uczenia się. **Rekomenduje się** przyjęcie treści kształcenia dla praktyk zawodowych w brzmieniu i zakresie wynikającym bezpośrednio z określonych dla tych zajęć efektów uczenia się. Dodatkowym problemem jest genetyczność treści dla praktyk zawodowych nienauczycielskich i brak uwzględnienia w nich specyfiki specjalności, w tym zadań wykonywanych przez praktykanta w określonych typach branż/ zakresów działalności, do pracy w których przygotowuje kierunek. **Rekomenduje się** określenie treści kształcenia dla praktyk zawodowych nienauczycielskich w taki sposób, aby były specyficzne dla specjalności oraz powiązane z typami branż/ działalności firm, w których przewidziano realizację praktyki.

Godzinowy wymiar praktyk jest ogólnie prawidłowy w przypadku specjalności translatorskiej, natomiast zaniżony w przypadku specjalności przetwarzanie języka naturalnego, gdyż liczba 40 godzin nie jest wystarczająca do osiągnięcia nawet części z zakładanych dla zajęć efektów i również zbyt mała, aby praktyka mogła przynieść wymierne korzyści dla odbywającego ją studenta w kontekście lepszego przygotowania do wejścia na rynek pracy. Liczba ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym na specjalności translatorskiej na studiach II stopnia jest zawyżona o 3 ECTS – Uczelnia wlicza w nakład pracy studenta zawyżoną liczbę godzin przeznaczoną na wypełnianie dokumentacji praktyki. Dla specjalności translatorskiej punkty ECTS dystrybuowane prawidłowo: na studiach I stopnia to 120 godzin i 4 ECTS. Problemem jest specjalność przetwarzanie języka naturalnego, gdzie aż 20 godzin alokowano na przygotowanie dokumentacji praktyki trwającej 40 godzin, za którą przyznano razem 2 ECTS. Zawyżono więc zarówno liczbę godzin nakładu pracy, jak i liczbę ECTS o 1. **Rekomenduje się** urealnienie alokacji punktów ECTS w odniesieniu do praktyki zawodowej i oszacowanie nakładu pracy studenta na realizację praktyk z uwzględnieniem czasu przewidzianego na wykonanie przez studenta zadań wynikających z programu na studiach II stopnia.

Wykaz porozumień o realizacji praktyk zgodny z generyczną koncepcją kształcenia, przystaje do efektów uczenia się przyjętych dla praktyk. Wskazano w nim firmy i biura tłumaczeniowe, jasno powiązane ze specjalnością translatorską, a także firmy łączące działalność informatyczną z usługami

językowymi oraz lokalizacyjnymi w przypadku drugiej specjalności. Miejsca praktyk dobrano więc prawidłowo.

Stosowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk obejmują: dokument pn. Ocena przebiegu praktyki studenckiej zawierający dwie tabele pn. „realizacja zakładanych efektów kształcenia” oraz „opinia o praktykancie”, dzienniczek praktyki studenckiej, kartę zaliczenia praktyki. Narzędzia są, co do zasady, zaprojektowane w sposób typowy dla tego rodzaju zajęć i właściwy. Problemem jest jednak sposób i zakres stosowania narzędzi, w tym zawartość merytoryczna – efekty uczenia się podlegające weryfikacji i ocenie. Analiza zakresu i formy stosowania tych narzędzi wykazała, że w przypadku specjalności przetwarzanie języka naturalnego istnieje dysonans pomiędzy faktycznie stosowanymi metodami weryfikacji a opisanymi w sylabusie, gdzie pojawia się jedynie wymóg wykonania pracy zaliczeniowej, a podstawą zaliczenia ma być zaliczenie zadań wskazanych podczas praktyk. **Rekomenduje się** uspołnienie metod i narzędzi weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk na specjalności przetwarzanie języka naturalnego. Dokument Ocena przebiegu praktyki studenckiej zawiera tabelę pn. „realizacja zakładanych efektów kształcenia” wykorzystywaną do potwierdzenia osiągniętych efektów ma takie samo brzmienie dla wszystkich rodzajów praktyk, na wszystkich specjalnościach studiów, zarówno na studiach I, jak i II stopnia. Tymczasem, efekty uczenia się przyjęte dla każdej specjalności są różne. W konsekwencji, narzędzie nie weryfikuje efektów założonych dla praktyk. Z kolei, dzienniczek praktyki stosowany jest właściwie – zawiera tabelę, którą wypełnia student, a potwierdza zakład pracy oraz koordynator praktyk w Uczelni. Student zamieszcza tu daty, liczbę godzin, a potwierdza je zakładowy opiekun praktyki. Opinia o praktykancie stanowi ogólną opinię mentora (opiekuna w zakładzie pracy) na temat studenta, w tym jego rzetelności odnośnie do wykonywanych podczas praktyki zadań i ma charakter pomocniczy. Konkludując, żadne ze stosowanych narzędzi nie odnosi się do efektów określonych w sylabusach. Dodatkowo, brak informacji zwrotnej od opiekuna zakładowego, zdiagnozowany w dokumentach praktyk, uniemożliwia rzetelną ocenę przez opiekuna uczelnianego, który może opierać się jedynie na opinii ogólnej oraz informacji potwierdzających odbycie określonej liczby godzin, gdyż opis czynności praktykanta jest lakoniczny, a oceny jakościowej praktyki nie zamieszczono. W konsekwencji, efekty przyjęte dla praktyk nie są weryfikowane skutecznie, a opiekun praktyki ze strony zakładu pracy nie dokonuje kompleksowej, odnoszącej się do każdego z zakładanych efektów przewidzianych dla praktyk. **Rekomenduje się** uspołnienie efektów uczenia się podlegających weryfikacji uwidocznionych w narzędziach weryfikacji z efektami uwidocznionymi w sylabusach poszczególnych rodzajów praktyk, a także wykorzystywanie narzędzi w taki sposób, aby zawierały informację zwrotną na temat jakości wykonywanych przez studenta zadań umożliwiającą kompleksową ocenę praktyki.

Ponadto, nie stwierdzono przystosowania form realizacji i oceny praktyk, w tym metod weryfikacji i oceny osiąganych w ich wyniku efektów uczenia się, z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, pomimo że program praktyk zakłada taką formę realizacji praktyki.

Wymogi dotyczące kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji uczelnianego opiekuna praktyk nie zostały przez Uczelnię określone – w dokumentach regulujących odbywanie praktyk nie sformułowano minimalnych wymagań merytorycznych oraz tych dotyczących doświadczenia, które należy spełnić, aby móc sprawować funkcję opiekuna praktyk. Analogiczna uwaga dotyczy opiekunów w zakładzie pracy. Liczba opiekunów praktyk jest wystarczająca w odniesieniu do liczby studentów kierunku.

Z uwagi na fakt, że w dokumentach dotyczących praktyk Uczelnia nie określiła w sposób właściwy i adekwatny do koncepcji kształcenia oraz zakładanych efektów uczenia się miejsc, w jakich praktyki są

odbywane, infrastruktura tych miejsc oraz ich wyposażenie są przypadkowe, raz zgodne, a raz niezgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się.

Na kierunku obowiązują regulaminy i instrukcje regulujące organizację praktyk. Określają one jedynie w zarysie procedurę odbywania praktyk. Odnoszą się do takich aspektów jak m.in. cele praktyk, zadania i obowiązki studenta, obowiązki uczelnianego opiekuna. Wiele miejsca poświęcono kwestiom finansowym związanym z realizacją praktyki. Nie zostały określone obowiązki instytucji przyjmującej, zasady dotyczące organizacji praktyk. Niewystarczająco szczegółowo opisano zadań i zakresu odpowiedzialności opiekuna w zakładzie pracy, reguły zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta, warunki kwalifikowania na praktykę, warunki i tryb przeprowadzania hospitacji praktyk (podczas wizytacji przedstawiono wprawdzie arkusz hospitacyjny służący ocenie praktyki, jednakże procedura nie została określona), a także zakresu i form współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk, w tym sposobów komunikowania się.

Rekomenduje się uzupełnienie regulacji o te aspekty.

W dokumentach dotyczących praktyk Uczelnia przyjęła błędne założenie o możliwości zwolnienia studenta z obowiązku odbycia praktyki zawodowej na podstawie wykonywanej pracy zawodowej, stażu oraz wolontariatu. Z uwagi na to, że praktyki zaliczane są do zajęć, osiąganie i weryfikacja efektów uczenia się przypisanych do tych zajęć przebiegać winny w sposób typowy dla wszystkich zajęć, to jest opierać się na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu. Zgodnie z art. 71 ust 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce „Uczelnia może potwierdzić efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku, poziomie i profilu”, zatem, przepis ten nie wprowadza możliwości potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów w toku studiów.

Uczelnia zapewnia wystarczającą liczbę miejsc odbywania praktyk przez studentów kierunku a ich rodzaj zgodny jest z generyczną koncepcją kształcenia. Liczba współpracujących na stałe w zakresie praktyk instytucji/firm jest wystarczająca w odniesieniu do liczby studentów kierunku. Zakładając, że część studentów korzysta z możliwości samodzielnego wskazania miejsca praktyk, oferowana liczba miejsc jest właściwa.

Instrukcja praktyk umożliwia samodzielne wskazanie miejsca praktyki przez studenta. Uczelnia przedstawiła formularz dokumentu pn. „Formularz oceny miejsca realizacji praktyki translatorycznej/ praktyki w firmie lub instytucji” służący weryfikacji miejsc praktyk. Narzędzie to jest właściwe. Problem jednak polega na tym, że dokumenty regulujące praktyki nie odnoszą się do tego formularza – nie jest więc znana kompletna procedura zatwierdzania miejsc praktyk.

Uczelnia prowadzi działania związane z ewaluacją realizacji praktyk zawodowych, jednakże w zbyt wąskim zakresie w kontekście potencjalnych działań doskonalących. Nie przewidziano bowiem, w ramach działań jakościowych, oceniania efektów uczenia się przewidzianych dla praktyk oraz efektywności praktyk. Wprawdzie studenci oceniają miejsce realizacji praktyki oraz praktykodawcę, nie jest jednak jasne, w jakim zakresie i w jaki sposób Uczelnia wykorzystuje te opinie do doskonalenia praktyk. Ponadto, w procedurach jakościowych nie potwierdzono, że program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągnięte na praktykach podlegają systematycznej ocenie, dokonywanej z udziałem studentów, a także że wyniki tej oceny są wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji. Procedury jakościowe nie przewidują monitorowania

zakładanych oraz osiągniętych efektów uczenia się dla praktyk zawodowych ani systemowej, kompleksowej oceny organizacji praktyk i ich zaliczania.

Program praktyk zawodowych w ramach przygotowania do pełnienia roli nauczyciela języka angielskiego powielił wcześniej zdiagnozowane problemy dotyczące formułowania efektów uczenia się oraz doboru treści kształcenia. Efekty oraz treści charakteryzuje więc redundancja z jednej strony, niedobór w odniesieniu do standardu, z drugiej, brak specyficzności w odniesieniu do etapów edukacyjnych, których przygotowanie dotyczy, powielanie się treści pomiędzy studiami stacjonarnymi I i II stopnia, podczas gdy efekty uczenia się są zróżnicowane. Na studiach II stopnia niestacjonarnych funkcjonują dwa komplety efektów dla każdej kategorii, z kolei na studiach II stopnia, również w zakresie przygotowania pedagogicznego (praktyk w module B) w sylabusach sformułowano całkiem odmienne efekty uczenia się, co nie jest zgodne z obowiązującymi przepisami. W efekcie, obraz programu studiów w zakresie praktyk nauczycielskich jest nieuporządkowany, niespójny, niezgodny ze standardem, a treści często nie wynikają z założonych efektów. Istniejący tu chaos pogłębiają dodatkowo następujące, niepokojące zjawiska: zawyżanie liczby godzin zajęć pracy własnej studenta (30 godzin na przygotowanie dokumentacji *praktyki dydaktycznej* w semestrze 4 na studiach II stopnia stacjonarnych, 60 godzin przygotowania do praktyki dydaktycznej na studiach II stopnia niestacjonarnych), zróżnicowane formy zaliczenia – raz na ocenę, raz bez oceny, deklaracja języka wykładowego – języka polskiego, podczas gdy dokumentacja praktyk potwierdza realizację praktyki psychopedagogicznej w języku angielskim.

Liczba godzin praktyk oraz liczba przypisanych do nich punktów ECTS, w ramach zajęć wskazanych przez Uczelnię jako zajęcia odpowiadające standardowi kształcenia nauczycieli, obejmuje praktykę zawodową w wymiarze 150 godz./8 ECTS – w zakresie języka niemieckiego oraz 60 godz./4 ECTS – w zakresie języka angielskiego na studiach I stopnia, a także kolejnych 150 godz./8 ECTS na studiach I stopnia i tyle samo na studiach II stopnia, co spełnia wymogi standardu. Realizacja praktyki podzielona jest właściwie, zgodnie ze standardem, na dwa etapy: praktykę powiązaną z kształceniem psychologiczno-pedagogicznym (30 godzin) oraz powiązaną z dydaktyką przedmiotową (120 godzin). Realizacja praktyki przewidziana jest w semestrach 3 oraz 5-6 na studiach I stopnia, a na studiach II stopnia w semestrach 3-4. Rozplanowanie praktyk jest właściwe.

Zasady organizacji i przebiegu praktyk określono dość ogólnikowo – uwzględniono tylko niektóre elementy i reguły ich realizacji. Ani w sylabusach praktyk, ani w regulaminie nie określono zamkniętego katalogu miejsc odbywania praktyki - szkół i placówek, a także w ich ramach – etapów edukacyjnych, których powinny dotyczyć w poszczególnych semestrach. Nadzór nad realizacją praktyk ze strony Uczelni, według regulaminu praktyk, pełni prodziekan lub kierownik albo opiekun praktyk, jako osoby odpowiedzialne za ich realizację. Po stronie szkoły jest to szkolny opiekun. Dość jasno określono rolę i zakres odpowiedzialności osoby ze strony Uczelni, podczas gdy rola opiekuna ze strony zakładu pracy nie została doprecyzowana. Nie uwzględniono też sposobów komunikacji i współpracy osób odpowiedzialnych za praktykę po obu stronach. Niejasna jest także rola Uczelni w zapewnianiu miejsc praktyk dla studentów. Z dokumentów wynika, że student wybiera miejsce praktyki i jego zadaniem jest uzyskanie zgody dyrektora szkoły oraz nauczyciela-opiekuna praktyki. Wymogi merytoryczne stawiane uczelnianemu opiekunowi praktyk nie zostały określone – zgodnie z regulaminem praktyk może to być praktycznie każdy nauczyciel akademicki. Analogiczna uwaga dotyczy opiekuna w szkole. **Rekomenduje się** określenie sformalizowanych wymogów dotyczących kompetencji, doświadczenia oraz kwalifikacji opiekuna praktyk nauczycielskich, zarówno uczelnianego, jak i opiekuna – nauczyciela. Dobór miejsc odbywania praktyk oraz środowisko, w którym są realizowane, nie są prawidłowe. Wskazano miejsca niezgodne ze standardem, które nie zapewniają osiągnięcia efektów uczenia się

określonych dla praktyk w zakresie kształcenia nauczyciela przedmiotu. Problemem jest tu odbywanie praktyki w klasach I-III szkoły podstawowej, co potwierdza dokumentacja praktyk. Nie określono również minimalnej liczby godzin praktyki realizowanej na poszczególnych etapach edukacyjnych, do których student otrzymuje kwalifikacje, aby wymogi standardu zostały zachowane. Infrastruktura miejsc praktyk nie jest w pełni prawidłowa – w przypadku praktyk odbywanych w miejscach niezgodnych ze standardem, które wskazano powyżej, w ramach realizacji standardu, wyposażenie i środowisko miejsc praktyk nie jest właściwe. Dodatkowo, nie zaplanowano procedur umożliwiających praktykodawcom ocenianie praktyk jako elementu programu studiów oraz ich organizacji.

Organizacja procesu kształcenia na kierunku, tj. rozplanowanie zajęć na studiach stacjonarnych oraz niestacjonarnych, w tym dla specjalności nauczycielskiej, jest zgodna z higieną pracy, zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się, pozwala studentom na równomierne rozłożenie wysiłku w czasie.

Czas przewidziany na sesje egzaminacyjne jest prawidłowy, a okres przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia ich weryfikację oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści kształcenia są nie w pełni zgodne ze sposobem przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych oraz efektami uczenia się dla kierunku. Treści nie odzwierciedlają roli dyscyplin kluczowych i kontekstowych określonych sposobem przyporządkowania do charakterystyk WG oraz WK Polskiej Ramy Kwalifikacji. Treści programowe na ocenianym kierunku odpowiadają dyscyplinom naukowym oraz prowadzonym w Uczelni badaniom naukowym w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo. Treści programowe uwzględniają treści ukierunkowane na kształtowanie umiejętności i kompetencji badawczych w zakresie dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo. Treści programowe w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa, a więc te dotyczące dyscyplin konstytutywnych dla kształcenia filologicznego, charakteryzują się aktualnością, są kompleksowe i, z wyjątkiem wybranych przypadków, specyficzne dla zajęć wchodzących w skład programu studiów. Treści programowe nie zapewniają osiągnięcia wszystkich kierunkowych efektów uczenia się oraz efektów, które określono w sylabusach zajęć.

Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia i studentów, wraz z oszacowaniem nakładu pracy w punktach ECTS dla programu studiów I i II stopnia, pozwala na osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się.

Program studiów uwzględnia zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, w wymiarze nie mniejszym niż 50% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie, przy czym nieprawidłowo włączono do tych zajęć zajęcia służące kształceniu komunikacyjnych kompetencji językowych.

Sekwencja zajęć na kierunku jest właściwa. Metody kształcenia wskazane w sylabusach są, z wyjątkami, różnorodne i właściwe dla zapewnienia osiągnięcia przez studentów zaplanowanych do realizacji efektów uczenia się. Metody dydaktyczne umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności

naukowej w zakresie dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany lub udział w tej działalności. Nie zawsze poprawnie dobrane są formy zajęć do założonych dla poszczególnych przedmiotów efektów uczenia się. W formach wykładowych realizowane są efekty z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych. Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Treści programowe dla zajęć służących przygotowaniu zawodowemu nauczycieli zaplanowano bardzo chaotycznie i niespójnie. Obejmują one częściowo zagadnienia uwidocznione w standardzie i jednocześnie poza ten standard wychodzą, powielają się lub odwrotnie, w ramach tego samego programu są różne dla formy stacjonarnej i niestacjonarnej. Czas trwania studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela oraz liczba ECTS w programie studiów, jak i nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć, nie są właściwe. Harmonogram realizacji programu nie uwzględnia w sposób jednoznaczny godzin zajęć zintegrowanych z realizacją praktyk zawodowych. Właściwie dobrane formy zajęć i przewidziano ich organizację. Program praktyk nauczycielskich zakłada nieprawidłowo odbywanie praktyki na etapie edukacyjnym niezgodnym ze standardem. Zasady organizacji i przebiegu praktyk oraz kwestie nadzoru nad praktykami są niekompletne i niejasne – nie sprzyjają osiąganiu efektów przyjętych dla praktyk. W programie studiów uwzględniono praktyki zawodowe. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk nie zostały skonstruowane prawidłowo – zdiagnozowano niewspółmierność efektów do nakładów pracy i punktów ECTS, a także ich niespecyficzność względem obszarów działalności zawodowej absolwenta. Umieszczenie praktyk w planie studiów umożliwia skorelowanie z nimi nabywania kompetencji praktycznych. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk są na poziomie deklaratywnym zaprojektowane właściwie, jednakże nie są one wykorzystywane prawidłowo. Uczelnia zapewnia wystarczającą liczbę miejsc praktyk dla studentów kierunku w odniesieniu do ogólnej liczby studentów, a rodzaje tych miejsc są zgodne z generyczną koncepcją kształcenia na kierunku. Działania jakościowe podejmowane przez Uczelnię dotyczące realizacji praktyk nie są realizowane właściwie i odnoszą się jedynie wybiórczo do niektórych aspektów praktyk jako zajęć oraz ich realizacji. Nie uwzględniają udziału studentów i pracodawców w ocenie. Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się. Organizacja procesu nauczania i uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela nie jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. doboru treści programowych odnoszących się do dyscypliny naukowej językoznawstwo i literaturoznawstwo w sposób nieodzwierciedlający ich roli w kształceniu na kierunku wyrażonej sposobem przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych, w szczególności wiodącej roli dyscypliny językoznawstwo;
2. powiązania treści służących kształceniu kompetencji językowych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie językoznawstwo;
3. doboru treści programowych, który nie zapewnia osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku;

4. doboru miejsc odbywania praktyk, w tym nauczycielskich;
5. wymogów jakościowych dotyczących kwalifikacji i doświadczenia opiekunów praktyk;
6. dokumentów oraz procedury wykorzystywania narzędzi weryfikacji efektów uczenia się w odniesieniu do praktyk;
7. zaliczania praktyki zawodowej na podstawie prowadzonej przez studenta działalności gospodarczej, zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub na podstawie umowy cywilnoprawnej, uczestnictwa w stażach lub wolontariatu;
8. procedury zatwierdzania samodzielnie wskazanego przez studenta miejsca praktyki.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

Zaleca się:

1. zapewnienie treści programowych odnoszących się do dyscypliny naukowej językoznawstwo i literaturoznawstwo w sposób odzwierciedlający ich rolę w kształceniu wyrażoną wskaźnikiem procentowym, w szczególności odzwierciedlający wiodącą rolę dyscypliny językoznawstwo, dla wszystkich specjalności;
2. niewłączanie zajęć służących kształceniu kompetencji językowych do zajęć związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie językoznawstwo;
3. zapewnienie treści programowych umożliwiających osiągnięcie ogólnych oraz zakładanych dla poszczególnych zajęć efektów uczenia się;
4. określenie dopuszczalnych miejsc odbywania praktyk zawodowych w taki sposób, aby były zgodne z koncepcją kształcenia i umożliwiały osiągnięcie efektów uczenia się przyjętych dla praktyk;
5. dostosowanie dokumentów oraz procedury wykorzystywania narzędzi weryfikacji efektów uczenia się w zakresie praktyk w taki sposób, aby umożliwiały kompleksową ocenę osiągnięcia efektów uczenia się, odnoszącą się do każdego z efektów;
6. określenie sformalizowanych wymogów dotyczących kompetencji, doświadczenia oraz kwalifikacji zarówno uczelnianego opiekuna praktyk, jak i opiekunów zakładowych;
7. nieumożliwianie zaliczania praktyk na podstawie wykonywanej pracy zawodowej, prowadzonej przez studenta działalności gospodarczej, uczestnictwa w stażach lub wolontariatu;
8. uzupełnienie procedury zatwierdzania samodzielnie wskazanego przez studenta miejsca praktyki o wymogi jakościowe stawiane takiemu miejscu;
9. podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na wszystkie kierunki studiów określa Uchwała Senatu UG. Rekrutacja odbywa się w systemie Internetowej Rekrutacji Kandydatów. Na kierunku filologia angielska prowadzona jest rekrutacja na studia pierwszego i drugiego stopnia, stacjonarne i niestacjonarne. Rekrutacja kandydatów na studia I stopnia stacjonarne i niestacjonarne odbywa się na zasadzie konkursu świadectw. Pod uwagę brane są wyniki z języka angielskiego, języka polskiego oraz jednego z listy przedmiotów do wyboru (historia, historia sztuki, biologia, WOS, geografia, matematyka, fizyka/fizyka i astronomia, chemia, urzędowy język UE z wyjątkiem języka polskiego i języka angielskiego, język rosyjski, język łaćniński i kultura antyczna). Oczekiwany poziom znajomości języka angielskiego to poziom B1 zgodnie z ESOKJ. Rekrutacja odbywa się na kierunek, jednak w systemie IRK kandydat zaznacza preferowaną specjalność. O przyjęciu na wybraną specjalność decyduje miejsce na liście rankingowej. Warunki rekrutacji i kryteria kwalifikacji na studia pierwszego stopnia są przejrzyste i selektywne. Umożliwiają również dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się.

Przyjęcie na studia II stopnia następuje na podstawie egzaminu wstępnego, którym jest test z języka angielskiego na poziomie C1/C2. O przyjęcie na studia mogą się ubiegać kandydaci posiadający dyplom ukończenia studiów wyższych. Mimo iż rekrutacja jest prowadzona na kierunek, to zasady rekrutacji przewidują inne warunki dla różnych specjalności prowadzonych w ramach kierunku filologia angielska, ponieważ zakładają różne wymagania dotyczące wiedzy i umiejętności w zakresie dyscyplin właściwych dla kierunku w zależności od wybranej specjalności. O przyjęcie na specjalność translatorską oraz specjalność przetwarzanie języka naturalnego mogą ubiegać się absolwenci wszystkich kierunków studiów wyższych. O przyjęcie na specjalność nauczycielską (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych) mogą ubiegać się absolwenci studiów wyższych kierunku filologia angielska. Różne kryteria kwalifikacji wskazują, że de facto rekrutacja na studia drugiego stopnia jest prowadzona na specjalność. Jednocześnie w przypadku specjalności translatorskiej i specjalności przetwarzanie języka naturalnego kryteria kwalifikacji nie umożliwiają doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie 6 PRK w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo, do których kierunek jest przypisany.

Zasady rekrutacji na studia I stopnia są bezstronne i przewidują rozwiązania, które zapewniają równe szanse w podjęciu studiów kandydatom z nową i starą maturą, a także z maturą międzynarodową oraz obywatelom Polski i obcokrajowcom.

Zasady rekrutacji nie uwzględniają informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów ani o wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. **Rekomenduje się** uwzględnienie w zasadach rekrutacji informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych i wymaganiach sprzętowych związanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Przyjęcie na studia może nastąpić również na podstawie potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Zadania związane z procesem potwierdzania efektów uczenia się wykonują na poziomie ogólnouniwersyteckim koordynatorzy (pracownicy Biura ds. Jakości Kształcenia), a na poziomie wydziału konsultant, asesor i komisja weryfikacyjna. Konsultant pełni rolę pomocniczą na etapie określania uzyskanych efektów uczenia się oraz gromadzenia przez kandydata dowodów potwierdzających uzyskanie efektów uczenia się spoza systemu studiów. Właściwej

weryfikacji dokonują asesor oraz komisja weryfikacyjna (w skład której wchodzi prodziekan, asesor i drugi specjalista z tej samej albo pokrewnej dyscypliny naukowej), która orzeka w sprawie potwierdzenia efektów uczenia się spoza systemu studiów w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie danego kierunku i poziomu studiów. Zarówno konsultant jak i asesor są specjalistami w dyscyplinie naukowej, której dotyczą efekty uczenia się. Na podstawie orzeczenia komisji weryfikacyjnej wydziałowa komisja rekrutacyjna wydaje decyzję w sprawie przyjęcia kandydata na studia. Tak skonstruowane warunki i procedury zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się określa Regulamin studiów. Na wniosek studenta prodziekan może uznać uzyskane i udokumentowane efekty uczenia się w następujących przypadkach: powtarzania przedmiotu, wznowienia studiów, udziału w programie wymiany studenckiej, zaliczenia przedmiotu na innym kierunku bądź w innej uczelni, w tym zagranicznej. Zgodnie z Regulaminem studiów w przypadku studenta studiów drugiego stopnia nie mogą zostać uznane za zaliczone zajęcia, które student zaliczył uprzednio w toku studiów pierwszego stopnia. Dodatkowe zasady uznawania zajęć za zaliczone może określić Dziekan, po zasięgnięciu opinii rady programowej kierunku studiów. Ogólne zasady i procedury dyplomowania są określone w Regulaminie studiów. Według tych zasad „praca licencjacka powinna stanowić spójne opracowanie wybranego problemu badawczego z zakresu wybranej specjalności w ramach filologii angielskiej, dokumentujące gotowość autora do prowadzenia badań naukowych pod kierunkiem promotora”, zaś w przypadku pracy magisterskiej ma to być opracowanie problemu badawczego „dokumentujące przygotowanie autora do prowadzenia samodzielnych badań naukowych pod kierunkiem promotora”. Wszystkie prace licencjackie i magisterskie powinny zawierać takie elementy jak: „problem badawczy, tezę, cel i zakres pracy, określenie perspektywy badawczej, rozwinięcie oraz podsumowanie argumentacji, spis treści, bibliografię, streszczenie po polsku oraz wymagane oświadczenia”. W szczegółowych zasadach dyplomowania dla kierunku opisano również zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad uczciwości akademickiej. Określone tu szczegółowe wymagania merytoryczne dla prac z zakresu dyscyplin literaturoznawstwo i językoznawstwo oraz subdyscyplin glottodydaktyka i przekładoznawstwo wprowadzają różne wymagania dla prac powstających w różnych dyscyplinach i subdyscyplinach wskazujące na różny poziom trudności w przygotowaniu pracy dyplomowej w różnych dyscyplinach. Na przykład szczegółowe wymagania merytoryczne dla prac magisterskich powstających w dyscyplinie językoznawstwo oraz subdyscyplinie przekładoznawstwo zakładają wybór określonego modelu metodologicznego. Takiego wymogu brak dla prac magisterskich powstających w dyscyplinie literaturoznawstwo oraz w subdyscyplinie glottodydaktyka. Według szczegółowych zasad dyplomowania prace licencjackie i magisterskie powinny weryfikować kierunkowe efekty uczenia się przypisane do seminarium dyplomowego. Na studiach I i II stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) oferowane są seminaria w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo oraz subdyscyplinach przekładoznawstwo i glottodydaktyka. Cele i treści opisane w sylabusach dla poszczególnych seminariów dyplomowych są zgodne z tematyką seminarium i wskazują na wybraną dyscyplinę lub subdyscyplinę. Jednak nie wszystkie sylabusy seminariów odnoszą się do kierunkowych efektów uczenia się w tym samym zakresie. Na przykład seminarium oferowane na studiach stacjonarnych I stopnia dla specjalności translatorycznej odnosi się tylko do trzech kierunkowych efektów uczenia się w kategoriach umiejętności i kompetencji społecznych (“Kierując się sugestiami i wskazaniem opiekuna naukowego, student potrafi pracować nad przekładoznawczym projektem badawczym w sposób metodyczny i konsekwentny. W pracy naukowej potrafi wykorzystać

nowoczesne metody wyszukiwania, weryfikowania i syntetyzowania informacji” K_U05; “Student potrafi w rzeczowy i treściwy sposób prowadzić argumentację, powołując się na twierdzenia i poglądy autorów, z którymi zapoznał się w trakcie samodzielnej pracy z tekstami źródłowymi, a także jest w stanie konstruować oryginalne wnioski w formie ustnej i pisemnej” K_U06; “Student w sposób autonomiczny potrafi rozpoczynać działania naukowo-badawcze, jak również jest w stanie określić hierarchię działań, których celem jest wykonanie zadania wytyczonego przez siebie, bądź też inne osoby” K_K04), brak zaś wskazania na konkretne kierunkowe efekty uczenia się w kategorii wiedzy (jedynie ogólne stwierdzenie: „Poszerzenie wiedzy z zakresu przekładoznawstwa i literaturoznawstwa”). Wskazuje to na istnienie różnych koncepcji dyplomowania dla różnych dyscyplin i subdyscyplin, co uniemożliwia potwierdzenie osiągnięcia przez wszystkich studentów wszystkich kierunkowych efektów uczenia się na zakończenie studiów. W wyniku tego prace powstające na tym samym kierunku, ale w różnych dyscyplinach i subdyscyplinach, nie są porównywalne.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zostały opisane w Regulaminie studiów. Określono w nim warunki zaliczania i powtarzania semestrów, przystąpienia do egzaminu oraz procedury odwoławcze. Szczegółowe zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć zostały również opisane w sylabusach. Regulamin przewiduje dostosowanie organizacji i realizacji procesu dydaktycznego do potrzeb osób z niepełnosprawnością w ramach Indywidualnej Organizacji Studiów, co umożliwia dostosowanie toku studiowania do indywidualnych możliwości studenta wynikających bezpośrednio z posiadanej dysfunkcji. W ramach IOS student może ubiegać się o zaliczania zajęć oraz zdawanie egzaminów w terminach indywidualnie ustalonych z prowadzącymi zajęcia. Na stronie internetowej Biura ds. Osób z Niepełnosprawnością opublikowano szczegółowe informacje na temat procedur i sposobów adaptacji procesu kształcenia między innymi w zakresie weryfikacji i oceny efektów uczenia się. W Instytucie Anglistyki i Amerykanistyki, w tym na kierunku filologia angielska, stworzono Schemat wsparcia dla studentów z niepełnosprawnością, który obejmuje między innymi kwestie udziału w zaliczeniach i sesji egzaminacyjnej.

Regulamin studiów określa skalę ocen, według której wyrażane są wyniki zaliczeń i egzaminów, potwierdzające realizację zakładanych efektów uczenia się. Ocenom w skali od 2 do 5 przypisane są wartości procentowe, odnoszące się do poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych wymaganych do uzyskania danej oceny. Zasady oceniania dla poszczególnych zajęć opisane są w sylabusach w rubryce „Podstawowe kryteria oceny” i precyzują procentowy udział poszczególnych komponentów i kryteriów (np. praca pisemna, egzamin, kolokwium, aktywność na zajęciach etc.) w ocenie końcowej. Jak potwierdzili studenci, warunki zaliczenia i kryteria oceniania są również omawiane przez nauczycieli na początku zajęć. Należy jednak zauważyć, że dla niektórych zajęć wielosemestralnych prowadzonych w różnych formach (np. wykład i ćwiczenia) tworzone są sylabusy zbiorcze, w których podstawowe kryteria oceny zostały przypisane dla całego modułu zajęć prowadzonych przez różnych nauczycieli. Dotyczy to na przykład modułu kanon literatury angielskiej obejmującego cztery semestry i zajęcia w formie wykładów oraz ćwiczeń prowadzonych przez różnych wykładowców student otrzymuje zaliczenie na podstawie: wykonania pracy zaliczeniowej (60%), aktywnego uczestnictwa w zajęciach (25%), przygotowanie prezentacji na zadany temat (15%). Nie jest jasne, czy kryteria te odnoszą się do wszystkich form zajęć i stosowane są przez wszystkich wykładowców. Podobnie jest w przypadku trwającego pięć semestrów modułu *Językoznawcze podstawy przekładoznawstwa*, gdzie w jednym sylabusie dla zajęć obejmujących wykład, konwersatorium i ćwiczenia kryteria oceny (uzyskanie co najmniej 51% punktacji z pracy pisemnej,

ocena pracy zaliczeniowej: jakość przekładu (30%), oraz umiejętność wykorzystania wiedzy zdobytej w trakcie zajęć w komentarzu (70%) ocena prezentacji [minimum 51%]) odnoszą się zbiorczo do całego modułu. **Rekomenduje się** stworzenie dla wszystkich modułów wielosemestralnych kryteriów oceny specyficznych dla poszczególnych form i etapów zajęć w ramach jednego modułu.

Recenzje prac dyplomowych sporządzane są zgodnie z jednolitym formularzem uwzględniającym ocenę merytoryczną i ocenę spełnienia kryteriów formalnych. Regulamin studiów określa zasady obliczania wyniku studiów i przypisaną do niego skalę ocen.

Zgodnie z Regulaminem studiów wyniki egzaminów lub zaliczeń ogłasza się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w terminie określonym przez Rektora. W terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników pisemnego zaliczenia lub egzaminu student ma prawo wglądu do swojej pracy. Student ma również prawo do konsultacji u nauczyciela akademickiego oraz innych osób prowadzących zajęcia.

Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się określa Regulamin studiów. W przypadku gdy zajęcia kończą się zaliczeniem, student, który otrzymał ocenę niedostateczną bądź nie otrzymał żadnej oceny, może złożyć do kierownika jednostki w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników odwołanie lub wnioski o egzamin komisyjny. W przypadku uzasadnionych wątpliwości co do prawidłowego przebiegu egzaminu lub oceny jego wyników, prodziekan może wyrazić zgodę na składanie egzaminu komisyjnego. Prace dyplomowe podlegają sprawdzeniu przez Jednolity System Antyplagiatowy. Wykrycie plagiatu przez JSA, albo bezpośrednio przez promotora lub recenzenta pracy, dyskwalifikuje ją z dalszego procedowania. O wykryciu plagiatu promotor informuje właściwego Kierownika Zakładu, Dyrekcję IAiA, Prodziekana ds. Kształcenia oraz Prodziekana ds. Studenckich. W przypadkach rażącego naruszenia zasad uczciwości akademickiej sprawa może zostać skierowana do Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów UG.

W procesie weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się wykorzystywane są pomocniczo metody i techniki kształcenia na odległość takie jak portal studenta, platforma e-learningowa Moodle, platforma MS Teams. Metody te wykorzystywane były szczególnie w sytuacji pandemii. Na przykład z platformy MS Teams korzystano do przeprowadzania egzaminów dyplomowych. Stosowane metody gwarantują identyfikację studenta (logowanie na platformę, użycie kamery) oraz bezpieczeństwo danych dotyczących studentów.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są różnorodne. Dla poszczególnych zajęć i modułów zajęć wykorzystywane są takie metody jak: egzamin pisemny lub ustny, test (pytania otwarte i zamknięte), quiz, kolokwium, praca pisemna (w tym: analiza tekstu literackiego, przekład, komentarz do przekładu, esej, raport, notatka), prezentacja ustna, projekt indywidualny, projekt wykonywany w grupie, ocena wypowiedzi ustnych, ocena udziału w dyskusji. Analiza sylabusów wykazała, że dla części zajęć na kierunku filologia angielska metody weryfikacji zostały powiązane z odpowiednią kategorią: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i zapewniają skuteczną ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Jednak w wielu sylabusach przypisane do efektów uczenia się metody ich weryfikacji są niespecyficzne i niepowiązane z tymi efektami. Wiąże się to najczęściej z przypisaniem tego samego katalogu metod do wszystkich efektów uczenia się bez względu na kategorię. I tak dla zajęć *Gramatyka opisowa: fonetyka, fonologia, morfologia* efektem uczenia się w kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przypisano metody weryfikacji takie jak (nie w pełni zrozumiały) „czynny udział w wykładzie”, „testy zaliczeniowe”, „egzamin pisemny”, „czynny udział w ćwiczeniach”, „prace cząstkowe”, „kolokwium”. Tym samym na przykład test zaliczeniowy przypisany jest jako metoda weryfikacji efektu uczenia się w kategorii kompetencje społeczne: „Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy w zakresie gramatyki opisowej - a w szczególności fonetyki, fonologii i morfologii

języka angielskiego, oraz uznaje znaczenie tej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych - K_K01". Podobnie w sylabusie zajęć *Etnolingwistyka* metody „egzamin pisemny/lub ustny” i „dyskusja” zostały przypisane do wszystkich kategorii efektów, tym samym z założenia faktograficzny egzamin ustny lub pisemny ma weryfikować czy student „posiada umiejętność merytorycznego argumentowania, komunikowania się ze zróżnicowanym kręgiem odbiorców oraz formułowania wniosków i tworzenia syntetycznych podsumowań w zakresie etnolingwistyki” (K_U04). W części sylabusów pojawia się błąd polegający na przypisaniu egzaminu (pisemnego lub ustnego) jako metody weryfikacji kompetencji społecznych studenta. Dla zajęć *Konteksty historyczne i kulturowe literatury angielskiej* egzamin ma weryfikować, czy student „jest gotów do śledzenia współczesnych trendów kulturowych w angielskim obszarze językowym, zwłaszcza w Wielkiej Brytanii i Irlandii” (K_K04). Podobnie w sylabusie zajęć *Gramatyka opisowa: składnia* egzamin pisemny po zakończeniu semestru jest przewidziany jako forma sprawdzenia czy student „jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach i zespołach, jest gotowy przyjmować w nich różne role przy rozwiązywaniu problemów z dziedziny gramatyki opisowej i badań nad składnią”. W kilku sylabusach zamiast metod weryfikacji efektów uczenia się podane są metody kształcenia. W sylabusie zajęć *Kultura i myśl współczesna – perspektywa dla tłumaczy* jako metody weryfikacji efektów uczenia się podano między innymi „wykład konwersatoryjny”, „blended learning”, „lektura współczesnych tekstów”. Podobne błędy pojawiają się również w sylabusach zajęć *Środowisko pracy tłumacza* („praca w grupach” jako metoda weryfikacji) oraz *Podstawy językoznawstwa ogólnego* („wykład z prezentacją multimedialną”). Jednocześnie w opisie form zaliczenia i kryteriów oceny dla tych zajęć podane są właściwe metody weryfikacji, nieprzypisane jednak do kategorii efektów uczenia się. Niewłaściwy dobór metod i narzędzi weryfikacji, skutkujący niepełnym odzwierciedleniem osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się stwierdzono również w przypadku modułu *praktyki studenckiej*, gdzie sposób skonstruowania narzędzia służącego ocenie przebiegu praktyk nie umożliwia właściwej oceny działań studenta.

Metody weryfikacji efektów uczenia się umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej. Dla większości zajęć kierunkowych metody weryfikacji takie jak egzamin, praca pisemna, projekt, prezentacja zakładają odpowiedzi na pytania otwarte oraz analizę, interpretację, krytyczne omówienie przedstawionego problemu lub zagadnienia z użyciem terminologii właściwej dla danej dyscypliny lub subdyscypliny. Ponadto dla prowadzonych na czwartym semestrze studiów drugiego stopnia zajęciach *Projekt badawczy* formą zaliczenia jest ustna prezentacja własnego projektu badawczego (tezy, metodologii i wniosków). Metodą weryfikacji przygotowania do prowadzenia działalności jest również praca dyplomowa, która stanowić ma spójne opracowanie wybranego problemu badawczego w wybranej dyscyplinie lub subdyscyplinie.

Ogólnie przyjęte metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie kompetencji językowych, takie jak egzamin ustny lub pisemny, egzamin pisemny testowy, ocena aktywności na zajęciach, prace pisemne, kolokwia umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka angielskiego dla założonego dla kierunku poziomu C1 ESOKJ dla studiów I stopnia i poziomu C2 ESOKJ dla studiów II stopnia. Kompetencje językowe weryfikowane są przede wszystkim w ramach modułu zajęć *Praktyczna nauka języka angielskiego* za pomocą metod weryfikujących osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się dla poszczególnych komponentów (np. testy leksykalne, wypowiedzi ustne, prezentacje) oraz rozbudowanego egzaminu rocznego po drugim i czwartym semestrze dla studiów I stopnia i po drugim semestrze dla studiów II stopnia. Ponadto kompetencje językowe są również weryfikowane w ramach prac zaliczeniowych dla przedmiotów kierunkowych, gdzie poza oceną

merytoryczną uwzględnia się również ocenę kompetencji językowych (np. poprzez ocenę poprawności gramatycznej, ortograficznej lub stylistycznej prac pisemnych)

Metody weryfikacji efektów uczenia się dla zajęć powiązanych z przygotowaniem zawodowym nauczycieli nie są w pełni zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia. Przypisanie egzaminu/testu pisemnego jako metody weryfikacji wszystkich efektów uczenia się (czyli również efektów w kategorii umiejętności) w sylabusach zajęć modułu B i C (*Podstawy psychologii, Psychologia dla nauczycieli, Podstawy dydaktyki*) jest niezgodne ze standardem. Dla zajęć *Dydaktyka nauczania języka obcego* oprócz właściwych metod weryfikacji takich jak plan lekcji, projekty grupowe i indywidualne, prezentacje, lub tworzenie materiałów dydaktycznych przypisano również egzamin jako metodę weryfikacji efektów w kategorii umiejętności (student potrafi: „dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów”, „kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów w zakresie nauki języka angielskiego”, „dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne aktywizujące uczniów i uwzględniające ich potrzeby edukacyjne na lekcjach języka angielskiego”, „oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu”, „rozpoznać typowe dla języka angielskiego błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym”, „przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia”). W przypadku praktyk zawodowych powiązanych z przygotowaniem do zawodu nauczyciela dobór metod weryfikacji efektów jest właściwy (portfolio zawierające między innymi ocenę hospitowanych lekcji, konspekty lekcji, samodzielnie opracowany i zanalizowany sprawdzian wiadomości, oraz opinia opiekuna praktyk).

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, choć w pojedynczych przypadkach (np. dla zajęć *Językoznawstwo korpusowe – konwersatorium, Etnolingwistyka, Teksty literackie 1 - ćwiczenia*) przedłożone prace etapowe nie weryfikowały wszystkich zakładanych dla zajęć efektów, szczególnie w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla kierunku jest uwidocznione w większości prac dyplomowych przedłożonych do oceny, jednak analiza kilku prac dyplomowych w dyscyplinie językoznawstwo i subdyscyplinie glottodydaktyka wykazała, że nie wskazują one na osiągnięcie przez studenta efektów uczenia się zakładanych dla seminarium dyplomowego; co więcej, prace te nie spełniają wymogów stawianych pracom dyplomowym, określonych w Szczegółowych zasadach przygotowania i oceny pracy dyplomowej, zarówno pod względem merytorycznym (np. brak jasno sformułowanego problemu badawczego, brak właściwej metodologii, niewłaściwy dobór źródeł) jak i formalnym (błędy językowe i redakcyjne, niewystarczająca ilość stron lub cytowanych źródeł). Dzienniki praktyk i inne formy oceny praktyk odzwierciedlają osiągnięte przez studentów efekty uczenia się częściowo ze względu na nie w pełni właściwy dobór metod weryfikacji różnych efektów dla praktyk związanych z różnymi specjalnościami. W przypadku specjalności nauczycielskiej dobrze dobrane narzędzia nie w pełni odzwierciedlają osiągnięcie zakładanych efektów ze względu na brak pełnej informacji zwrotnej o jakości działań studenta. **Rekomenduje się** wprowadzenie bardziej szczegółowych opisów działań studenta, które odzwierciedlałyby poziom osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji. Analizy te przeprowadza Biuro Karier UG poprzez elektroniczny formularz ankiety dostępny na stronie lub wysyłany absolwentom.

Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych i etapowych są dostosowane do poziomu i profilu, oraz dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Analiza przedłożonych prac etapowych wykazała, że tematyka oraz forma tych prac są w pełni zgodne z treściami zapisanymi w sylabusach zajęć. Wykazano jednak, że niektóre prace etapowe nie w pełni weryfikują wszystkie

zakładane efekty uczenia się określone w sylabusach zajęć, szczególnie w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych, co wynika ze stwierdzonego wyżej niewłaściwego doboru metod weryfikacji. Tematyka prac dyplomowych powstających na kierunku filologia angielska oraz stawiane im wymagania są dostosowane do poziomu i profilu, oraz dyscyplin i subdyscyplin. Prace dyplomowe przygotowywane są w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo oraz subdyscyplinach przekładoznawstwo i glottodydaktyka. Jak wykazano wyżej, wymagania dotyczące efektów uczenia się różnią się w zależności od seminarium dyplomowego i dyscypliny lub subdyscypliny, do której jest ono przypisane, co prowadzi do różnic w poziomie osiągnięcia efektów uczenia się dla prac pisanych w różnych dyscyplinach i subdyscyplinach, szczególnie w zakresie stosowania właściwej metodologii. Forma i metodyka niektórych przedłożonych prac nie spełniają wymagań stawianych pracom dyplomowym. Prace te nie wskazują na zastosowanie jakiegokolwiek metodologii, nie potwierdzają spełnienia zakładanych efektów uczenia się i przygotowania studentów do prowadzenia badań naukowych; nie odpowiadają również właściwemu poziomowi PRK.

Studenci filologii angielskiej są autorami lub współautorami wielu publikacji naukowych, które są owocem ich zaangażowania w projekty badawcze lub udziału w konferencjach studencko-doktoranckich i wydarzeniach naukowych organizowanych w Uniwersytecie Gdańskim. Referaty wygłoszone przez studentów podczas seminariów i konferencji zostały opublikowane w czasopiśmie IAiA *Beyond Philology*, w książce *Wyspa Młodość: projekty studenckie* (Wydawnictwo UG, 2021) oraz w naukowych monografiach wieloautorskich, np. *Komunikacja międzyludzka. Leksyka. Semantyka. Pragmatyka IV* (Szczecin 2016), *Język, literatura, kultura i edukacja kaszubska*, Szczecin 2016), *Barwa w języku, literaturze i kulturze* (Szczecin, 2020). Poza tym studenci filologii angielskiej mają znaczące osiągnięcia w publikacji przekładów tekstów literatury i kultury angielskiej, np. w tomie *Retoryka umierania. Angielskie mowy pożegnalne doby Tudorów i Stuartów* (2016) oraz w czterech tomach z serii *Bibliotheca Utopiana*.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji i kryteria kwalifikacji na studia I stopnia są przejrzyste i selektywne i zapewniają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Zasady rekrutacji na studia II stopnia przewidują różne kryteria dla kandydatów ubiegających się o przyjęcie na różne specjalności. Dla kandydatów ubiegających się o przyjęcie na specjalność inną niż nauczycielska nie przewidziano kryteriów odnoszących się do posiadania wstępnej wiedzy w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów są przejrzyste i zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Podobnie warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Ogólne zasady i procedury dyplomowania oraz szczegółowe wymagania stawiane pracom dyplomowym na kierunku filologia angielska są trafne i specyficzne. Jednak wprowadzone dla różnych dyscyplin i subdyscyplin odrębne wymagania, a także różnice w zestawie efektów uczenia się w sylabusach seminariów dla różnych specjalności nie zapewniają potwierdzenia osiągnięcia przez studentów tych samych efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Określono również zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej oraz zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych. Dla większości zajęć zasady te zapewniają rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Zastrzeżenia budzi grupa zajęć wielosemestralnych prowadzonych w różnych formatach, dla których opisano te same kryteria oceny dla zajęć prowadzonych w różnych formatach i na różnych etapach.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są różnorodne, umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej, oraz ocenę opanowania języka na poziomie zakładanym dla kierunku na studiach I i II stopnia. Metody weryfikacji efektów uczenia się są tylko częściowo specyficzne i nie zapewniają skutecznej weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się we wszystkich kategoriach. W części sylabusów ten sam zestaw narzędzi przypisano do wszystkich kategorii efektów albo dla niektórych kategorii przypisano metody niepowiązane z efektami. Również metody weryfikacji efektów uczenia się dla zajęć powiązanych z przygotowaniem zawodowym nauczycieli nie są w pełni zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia.

Forma, rodzaj, metodyka i tematyka prac etapowych i egzaminacyjnych są dostosowane do poziomu, profilu i dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Prace te częściowo potwierdzają osiągnięcie zakładanych efekty uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności, jednak w mniejszym stopniu w zakresie kompetencji społecznych. Forma, rodzaj i tematyka większości prac dyplomowych są dostosowane do poziomu, profilu, oraz dyscyplin, do których przypisany jest kierunek. Większość z nich spełnia również efekty uczenia się określone w szczegółowych zasadach dyplomowania oraz w sylabusach seminariów dyplomowych, efekty te jednak różnią się w zależności od dyscypliny lub subdyscypliny, do której przypisane jest seminarium. Stwierdzono przypadki dopuszczenia do obrony prac, które nie spełniają warunków stawianych pracom dyplomowym w zakresie formalnym i merytorycznym i tym samym nie potwierdzają osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się. Dzienniki praktyk i inne formy oceny praktyk częściowo odzwierciedlają osiągnięte przez studentów efekty uczenia się.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących

1. różnic w warunkach rekrutacji i kryteriach kwalifikacji na studia II stopnia uzależnionych od wyboru specjalności; braku kryteriów kwalifikacji na studia II stopnia zapewniających dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo.

2. rozbieżności w zakresie wymogów merytorycznych oraz katalogu kierunkowych efektów uczenia się określonych w sylabusach seminariów dyplomowych w zależności od specjalności lub dyscypliny i subdyscypliny, w zakresie której powstaje praca dyplomowa
3. nieprawidłowości w procesie dyplomowania polegających na dopuszczeniu do obrony prac niespełniających wymagań stawianych pracom dyplomowym;
4. niepowiązania metod weryfikacji efektów uczenia się z kategorią tych efektów
5. niewłaściwego doboru metod i narzędzi weryfikacji efektów uczenia się dla praktyk zawodowych w ramach różnych specjalności, skutkującego niepełnym odzwierciedleniem osiągnięcia efektów uczenia się w dziennikach praktyk
6. niepełnej zgodności metod weryfikacji efektów uczenia się dla zajęć powiązanych z przygotowaniem zawodowym nauczycieli z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Wprowadzenie jednolitych warunków rekrutacji i kryteriów kwalifikacji dla wszystkich kandydatów na studia II stopnia na kierunku filologia angielska, jednocześnie zapewniających dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności w dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany.
2. Wprowadzenie jednakowych wymagań merytorycznych szczególnie w zakresie stosowania określonej metodologii dla prac dyplomowych powstających w różnych dyscyplinach i subdyscyplinach oraz uspoźnienie katalogu kierunkowych efektów uczenia się dla wszystkich seminariów dyplomowych w ramach różnych specjalności na danym poziomie studiów
3. Stworzenie rozwiązań systemowych pozwalających na monitorowanie przebiegu procesu dyplomowania pod kątem spełniania przez prace dyplomowe stawianych im wymogów
4. Opracowanie dla wszystkich sylabusów metod weryfikacji efektów uczenia się specyficznych dla kategorii: wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne
5. Opracowanie właściwych metod i narzędzi weryfikacji efektów uczenia się dla praktyk zawodowych w ramach wszystkich specjalności, pozwalających na pełne odzwierciedlenie osiągnięcia efektów uczenia się
6. dostosowanie metod weryfikacji efektów uczenia się dla zajęć powiązanych z przygotowaniem zawodowym nauczycieli do wymagań zawartych w standardzie kształcenia.
7. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W Instytucie Anglistyki i Amerykanistyki na kierunku filologia angielska zajęcia prowadzi obecnie 61 nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni na pełen etat, w tym 44 pracowników badawczo-dydaktycznych i 17 pracowników dydaktycznych. W skład kadry prowadzącej zajęcia na kierunku wchodzi 2 profesorów, 15 doktorów habilitowanych (w tym 12 na stanowisku profesora uczelni), 32 doktorów i 12 magistrów. Zajęcia dla studentów filologii angielskiej prowadzą również wykładowcy z innych jednostek UG, profesorowie wizytujący, stypendyści Programu Fulbrighta. Pracownicy badawczo-dydaktyczni prowadzący zajęcia na kierunku filologia angielska posiadają bogaty udokumentowany wieloma publikacjami aktualny dorobek w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo, do których przyporządkowany jest kierunek oraz w subdyscyplinach przekładoznawstwo i glottodydaktyka, a także w dyscyplinach subsydiarnych dla kierunku, takich jak nauki o kulturze, psychologia, pedagogika. Biorą również udział w wielu trwających projektach badawczych. Większość nauczycieli posiada wieloletnie doświadczenie dydaktyczne, również w prowadzeniu prac magisterskich i doktorskich. Działalność naukowa i doświadczenie dydaktyczne nauczycieli pozwala na prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych.

Stabilność zatrudnienia oraz struktura kwalifikacji i liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele wykładający na kierunku filologia angielska posiadają tytuły i stopnie naukowe oraz prowadzą badania w dyscyplinach, do których przypisany jest kierunek.

Nauczyciele akademicy posiadają kompetencje dydaktyczne i udokumentowany dorobek dydaktyczny umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Wielu z nich to pracownicy z długim stażem zawodowym związanym z pracą dydaktyczną na uczelni, którzy wypromowali wiele prac magisterskich i doktorskich. Są twórcami autorskich programów dydaktycznych, kursów i materiałów dydaktycznych, organizatorami i współorganizatorami warsztatów (np. w zakresie technik i narzędzi translatorskich), a także autorami publikacji naukowych wykorzystywanych w procesie dydaktycznym. Są także zaangażowani w projekty edukacyjne i popularyzujące naukę. Jak wykazały hospitacje zajęć nauczyciele są bardzo dobrze przygotowani merytorycznie, a także posiadają wysokie kompetencje językowe i dydaktyczne. Stosują również prawidłowo dobrane i różnorodne metody dydaktyczne, w tym metody oparte na technologiach informacyjnych.

Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli nie przekracza wymiaru godzin dydaktycznych określonych w Ustawie i umożliwia prawidłową realizację zajęć. Przydział zajęć uwzględnia, tytuł/stopień i dorobek naukowy oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli. Większość przedmiotów kierunkowych oraz seminariów dyplomowych prowadzona jest przez nauczycieli posiadających tytuł i dorobek naukowy związany z dyscypliną i treściami kształcenia właściwymi dla tych zajęć. Jednak w przypadku pojedynczych zajęć kierunkowych ich prowadzenie powierzono osobom, dla których treści prowadzonych zajęć powiązane są z zainteresowaniami naukowymi, które są peryferyjne w ich dorobku naukowym. Na przykład osobie z tytułem doktora nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika, prowadzącej badania językoznawcze w zakresie subdyscypliny glottodydaktyka powierzono prowadzenie zajęć w zakresie językoznawstwa ogólnego i kognitywnego (*wstęp do językoznawstwa, językoznawstwo kognitywne*). Zastrzeżenia może też budzić powierzenie prowadzenia zajęć *językoznawstwo kontrastywne*, dla których treści programowe odnoszą się do porównania struktur przede wszystkim języka polskiego i angielskiego, językoznawcy niebędącemu native speakerem języka polskiego. Niewłaściwe jest również powierzenie prowadzenia prac dyplomowych przygotowywanych w subdyscyplinie glottodydaktyka językoznawcy posiadającemu dorobek naukowy w zakresie językoznawstwa ogólnego. Nieprawidłowości w obsadzie seminarium

mają bezpośredni wpływ na jakość prac w subdyscyplinie glottodydaktyka, co wykazano w ocenie losowo wybranych prac magisterskich.

Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w UG jako podstawowym miejscu pracy i prowadzących zajęcia na kierunku filologia angielska jest zgodne z wymaganiami i ponad 75% ogółu godzin zajęć dydaktycznych jest prowadzona przez osoby zatrudnione w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Realizacja zajęć jest na bieżąco monitorowana za pomocą ankiet przeprowadzanych w każdym roku. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w ramach przygotowania do zawodu nauczyciela są zgodne ze standardem kształcenia. Zajęcia w ramach modułu B są prowadzone przez nauczycieli prowadzących badania naukowe w dyscyplinach psychologia i pedagogika; w grupach zajęć A1 i D biorą udział osoby prowadzące działalność naukową w dyscyplinach językoznawstwo, literaturoznawstwo i subdyscyplinie glottodydaktyka, posiadające również doświadczenie w dydaktyce języka obcego.

Dobór nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia jest transparentny i, co do zasady, ukierunkowany na zaspokojenie potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć. Zatrudnienie nauczyciela akademickiego na stanowisko badawczo-dydaktyczne następuje w drodze konkursu otwartego zgodnie z zasadami i procedurami określonymi w Statucie UG. O doborze nauczycieli akademickich decyduje ich dorobek naukowy w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek, a także ich doświadczenie i osiągnięcia dydaktyczne. Od 2016 roku w IAiA zatrudniono 15 nowych pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych w celu wzmocnienia potencjału badawczego i dydaktycznego w dyscyplinie językoznawstwo.

Nauczyciele akademicy biorą udział w szkoleniach w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych organizowanych przez Uniwersytet Gdański oraz poza uczelnią. W ramach projektu „Program Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego (ProUG)” organizowane są szkolenia z wykorzystania narzędzi MS Office w dydaktyce oraz szkolenia z wykorzystania narzędzi prezentacyjnych. Nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku filologia angielska wzięli również udział w szkoleniach tutorów akademickich oraz w szkoleniu „Praca ze studentem z trudnościami natury psychicznej” w ramach projektu Dostępny UG – kompleksowy program likwidacji barier w dostępie do kształcenia osób z niepełnosprawnościami.

Nauczyciele akademicy podlegają ocenie w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem poprzez prowadzoną ankietyzację oraz w formie hospitacji zajęć. Na koniec roku akademickiego przeprowadzane są dostępne na portalu studenta anonimowe ankiety badające opinie studentów o jakości kształcenia na poszczególnych zajęciach. Prowadzone są również regularne hospitacje zajęć zgodnie z ogólnouniwersyteckim formularzem hospitacji. W każdym roku przedstawiany jest grafik hospitacji. Hospitacje zajęć pracowników przeprowadzane są raz na 4 lata. Dodatkowo prowadzone są hospitacje doktorantów oraz hospitacje w pierwszym roku zatrudnienia. Po hospitacji sporządzany jest protokół i przeprowadzana jest rozmowa z nauczycielem. Częstą praktyką, szczególnie wśród nauczycieli modułu *Praktyczna nauka języka angielskiego*, są hospitacje koleżeńskie, mające na celu wsparcie nauczycieli i koordynację prowadzonych zajęć.

Wyniki ankiet studenckich oraz hospitacji brane są pod uwagę w okresowej ocenie nauczycieli akademickich. Ocena okresowa przeprowadzana jest raz na cztery lata (lub nie wcześniej niż po upływie roku w przypadku nowozatrudnionego nauczyciela). Ocena okresowa obejmuje ocenę aktywności w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej w przypadku pracowników badawczo-dydaktycznych, oraz dydaktycznej i organizacyjnej w przypadku pracowników dydaktycznych. Ocena może być pozytywna lub negatywna. Otrzymanie oceny negatywnej może

skutkować rozwiązaniem stosunku pracy z nauczycielem akademickim. Rektor rozwiązuje za wypowiedzeniem stosunek pracy z nauczycielem akademickim w przypadku otrzymania przez nauczyciela akademickiego dwóch kolejnych ocen negatywnych. Informacja o dokonanej ocenie przekazywana jest ocenianemu nauczycielowi w formie pisemnej.

Wyniki okresowych przeglądów kadry prowadzącej kształcenie na kierunku filologia angielska stanowią materiał do refleksji nad praktyką dydaktyczną i możliwościami wprowadzenia ulepszeń w tym zakresie. Ankiety studenckie są jednym z głównych narzędzi do ogólnej oceny jakości kształcenia przeprowadzanej przez Radę Programową kierunku. Wyniki okresowych przeglądów kadry są przedmiotem analiz, które prowadzą do planowania ścieżek rozwojowych nauczycieli.

Realizowana polityka kadrowa umożliwia dobór kadry prowadzącej kształcenie zapewniający prawidłową realizację zajęć, chociaż, jak wskazano powyżej, potencjał kadrowy nie zawsze jest optymalnie wykorzystywany. W Uniwersytecie Gdańskim został wypracowany system wspierania i motywowania kadry poprzez system nagród przyznawanych za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne (np. nagrody Rektora UG, Nagroda im. Celestyna Mrongowiusza). Uczelnia wspiera rozwój naukowy nauczycieli poprzez wspieranie mobilności krajowej i zagranicznej oraz pomoc w pozyskiwaniu środków na badania naukowe i rozwijanie współpracy z otoczeniem, między innymi poprzez program małych grantów UGrants, których beneficjentami są również pracownicy IAiA. Nauczyciele prowadzący zaawansowane prace projektowe i organizacyjne mają możliwość uzyskania zniżki pensum. Pracownicy mogą również ubiegać się o dofinansowanie publikacji naukowych lub działań związanych ze współpracą zagraniczną.

Na mocy Zarządzenia Rektora w Uniwersytecie Gdańskim wprowadzono „Politykę przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w Uniwersytecie Gdańskim”. Dokument ten definiuje sytuacje i działania, które postrzegane są jako mobbing i naruszenie zasad równego traktowania, określa obowiązki pracodawcy i pracownika związane z przeciwdziałaniem mobbingowi, opisuje działania wiążące się ze zgłoszeniem przypadków mobbingu oraz procedury związane z rozpatrywaniem skarg i reagowaniem na przypadki mobbingu i dyskryminacji. Inicjowaniem, realizowaniem, koordynowaniem i monitorowaniem działań zmierzających do zapewnienia równego traktowania, oraz podejmowaniem czynności w celu zbadania zasadności skarg w sprawach naruszenia zasad równego traktowania lub mobbingu zajmuje się Biuro Rzecznika ds. Równego traktowania i przeciwdziałania mobbingowi.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Stabilność zatrudnienia, a także kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Potencjał kadry nie jest jednak optymalnie wykorzystywany, na co wskazują nieprawidłowości w obsadzie zajęć, w szczególności w zakresie przydziału seminariów i opieki nad pracami dyplomowymi nauczycielom, których badania nie są ściśle powiązane z subdyscypliną, w której powstają prace. Skutkuje to zdiagnozowanymi

nieprawidłowościami w procesie dyplomowania i słabą jakością niektórych prac, szczególnie w subdyscyplinie glottodydaktyka.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Polityka kadrowa jest oparta o transparentne zasady i uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów. Jej wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu procesu kształcenia i wpływają na planowanie indywidualnych ścieżek rozwoju nauczycieli. Uczelnia stwarza również warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. niewłaściwego wykorzystania potencjału kadrowego i związanych z tym nieprawidłowości w obsadzie zajęć, w szczególności powiązanych z procesem dyplomowania i prowadzeniem prac dyplomowych w subdyscyplinie glottodydaktyka

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

Zaleca się:

1. wykorzystanie potencjału kadrowego w sposób zapewniający właściwą obsadę wszystkich zajęć na kierunku, szczególnie seminariów dyplomowych, powiązaną w pełni z badaniami prowadzonymi przez nauczycieli w dyscyplinie i subdyscyplinie.
2. podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Zajęcia dydaktyczne dla studentów kierunku filologia angielska odbywają się w nowoczesnym budynku Neofilologii na Bałtyckim Kampusie Uniwersytetu Gdańskiego. W budynku zlokalizowane są sale dydaktyczne, pomieszczenia obsługi administracyjnej kierunku, gabinety kadry akademickiej, a także Biblioteka Neofilologiczna oraz profesjonalna sala teatralna mieszcząca 400 osób, gdzie znajdują się dodatkowo 8 stanowisk, specjalistycznych kabin, do tłumaczeń symultanicznych.

Cały budynek i wszystkie jego pomieszczenia są bardzo dobrze dostosowane do potrzeb współczesnej dydaktyki. W obrębie budynku zapewniony jest wysokiej jakości szerokopasmowy dostęp do Internetu bez jakichkolwiek ograniczeń. Wszystkie sale wyposażone są w sprzęt multimedialny – rzutniki, ekrany, komputery, TV, niektóre dodatkowo w system nagłaśniający.

Zajęcia sportowe, o urozmaiconym charakterze, odbywają się w budynkach i pomieszczeniach zgodnych z potrzebami kształcenia. Uczelnia dysponuje m.in. pływalnią, siłownią, salą fitness oraz wielofunkcyjnymi salami sportowymi. Infrastruktura sportowa, jak i jej wyposażenie specjalistyczne są wysokiej jakości i umożliwiają studentom uczestniczenie w zajęciach sportowych dostosowanych do ich zainteresowań oraz potrzeb. sprzyjającym ogólnemu rozwojowi fizycznemu i sprawności ogólnej. Warto nadmienić, że infrastruktura sportowa umożliwi również uczestniczenie w zajęciach osobom z niepełnosprawnościami.

Atutem infrastruktury służącej realizacji zajęć na kierunku jest jej pełna zgodność z celami kształcenia i zakładanym przygotowaniem do funkcjonowania na rynku pracy, jakie otrzymuje absolwent. Praktyczny charakter infrastruktury odzwierciedlony jest nie tylko w typowym oprogramowaniu wykorzystywanym w pracy biurowej, ale przede wszystkim są to laboratoria i ich wyposażenie oraz oprogramowanie, a także dodatkowe udogodnienia w pomieszczeniach, o których poniżej. Laboratoria i ich wyposażenie są silną stroną infrastruktury Jednostki. Laboratorium do nauki tłumaczeń kabinowych w pełni odwzorowuje autentyczne warunki pracy tłumacza ustnego. Studenci nie tylko mają możliwość zastosowania posiadanej wiedzy, ale uczą się tam również m.in. techniki notacji w systemie tłumaczeń konsekwentnych z wykorzystaniem zainstalowanego dodatkowego sprzętu – tablicy multimedialnej oraz rzutnika. Dodatkowo, w procesie kształcenia do dyspozycji prowadzących jest tam również kamera cyfrowa i urządzenie wielofunkcyjne (kopiarka, drukarka, skaner). Ergonomię laboratorium podnosi stół konferencyjny do stymulowania negocjacji i spotkań. Ćwiczenia notacji i przekładu a vista w czasie rzeczywistym wspomagane jest także użyciem tabletu, z którego obraz może być wyświetlany za pomocą projektora na tablicy interaktywnej, umożliwiając grupową analizę rozwiązań notacyjnych. Z kolei, laboratorium translatoryczne, przeznaczone do nauki tłumaczeń pisemnych, w tym z wykorzystaniem narzędzi CAT, składa się z 21 stanowisk komputerowych z panoramicznymi monitorami i pełnym, nowoczesnym oprogramowaniem zgodnym z obecnie stosowanym na rynku usług tłumaczeniowych. Podkreślić trzeba, że do dyspozycji studentów jest cały wachlarz różnego rodzaju programów wspomagających, zarówno płatnych, jak i oferowanych w licencjach akademickich, co świadczy o dużym staraniu Uczelni o wysoką jakość zajęć przygotowujących do pełnienia ról zawodowych. Udostępniana infrastruktura, w tym oprogramowanie, sprzyja rozwijaniu działalności badawczej w zakresie dyscyplin, do których przypisano kierunek i wykorzystywana jest dodatkowo w działalności kół naukowych Jednostki. Równoległe z ww. laboratoriami funkcjonują również laboratoria do typowych zajęć z technologii informatycznej zaplanowanych na kierunku. Opisana infrastruktura umożliwi osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć.

Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, aparatura badawcza (specjalistyczne oprogramowanie, narzędzia analityczne wspierające prace w zakresie przetwarzania

języka naturalnego przez komputer i. in.), specjalistyczne oprogramowanie praktyczne są sprawne i nie odbiegają od aktualnie używanych w działalności naukowej. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk badawczych, komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie itp. są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup. Warunki te umożliwiają prawidłową realizację zajęć oraz zapewniają warunki do samodzielnej pracy badawczej studenta, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Zasoby biblioteczne są udostępniane studentom kierunku na terenie kampusu w trzech bibliotekach: Bibliotece Głównej, Bibliotece Humanistycznej oraz Bibliotece Neofilologicznej. Biblioteka Główna dysponuje księgozbiorem liczącym ponad milion woluminów książek, w tym blisko 12 tys. pozycji anglojęzycznych, posiada specjalistyczną literaturę niezbędną w trakcie studiów na filologii angielskiej. W bibliotece można korzystać również z dużego zbioru czasopism (ponad 350 tys. woluminów), wśród których znajdują się wszystkie istotne czasopisma humanistyczne, w tym także czasopisma anglistyczne polskie oraz wybrane zagraniczne. Biblioteka Główna posiada 2 wypożyczalnie i 6 czytelni z 560 miejscami dla czytelników i 35 stanowiskami komputerowymi. Umożliwia dostęp do wielu licencjonowanych serwisów elektronicznych, książek i czasopism. Zasoby elektroniczne dostępne są w sieci uniwersyteckiej lub z komputerów domowych. Biblioteka zapewnia także wirtualny dostęp do najważniejszych czasopism humanistycznych, w tym do niektórych czasopism anglistycznych. Aktualnie Biblioteka deklaruje dostęp do ponad 500 tys. pełnotekstowych e-książek ponad 100 tys. czasopism elektronicznych. Biblioteka Humanistyczna mieści się w drugim budynku Wydziału Filologicznego, natomiast Biblioteka Neofilologiczna w budynku Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki. Biblioteka Neofilologiczna dysponuje 70 miejscami czytelnicznymi oraz 7 stanowiskami komputerowymi. Udogodnienia dla czytelników w ww. bibliotekach to nie tylko wolny dostęp do półek, ale również wyposażenie w nowoczesny sprzęt np. stanowiska komputerowe, ale także kserokopiarki i drukarki, skanery, powiększalniki dla słabowidzących oraz e-czytniki. Godziny otwarcia bibliotek zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Lokalizacja bibliotek, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, a liczba miejsc w czytelni oraz udogodnienia dla użytkowników spełniają najwyższe wymagania jakościowe i umożliwiają komfortowe korzystanie z zasobów.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa oraz biblioteczna oraz zasady korzystania z niej przez studentów i kadre są zgodne z przepisami BHP.

Infrastruktura informatyczna jest dobrze rozwinięta. Studenci posiadają dostęp do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów naukowych, komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań, realizacji projektów, itp.

Infrastruktura naukowa, dydaktyczna i biblioteczna jest w bardzo wysokim stopniu dostosowana do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Dotyczy to zarówno zlikwidowanych barier architektonicznych (np. oznakowanych miejsc parkingowych, wind, wolnego dostępu do półek itp.), jak i dostępności dla osób z innymi rodzajami niepełnosprawności np. z dysfunkcją narządu słuchu, (poprzez zainstalowanie wspomagającego nagłośnienia, udostępnianie sprzętu wspierającego), z dysfunkcją wzroku (poprzez oznakowanie sal, sprzęt umożliwiający techniczną adaptację materiałów dydaktycznych do potrzeb osób słabowidzących i niewidomych, udostępnianie studentom specjalistycznego sprzętu, w tym urządzeń do indywidualnego wykorzystania). Stanowiska komputerowe znajdujące się w bibliotekach/ czytelniach są właściwie dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawności i umożliwiają samodzielną pracę osobom np. niewidomym i słabowidzącym, z dysfunkcjami kończyn górnych, słabosłyszącym i.in. Zastosowane udogodnienia to również zaplecze sanitarne w pełni dostosowane do potrzeb osób poruszających się na wózku, zlokalizowane

we wszystkich kluczowych miejscach komunikacyjnych. Wysoki stopień dostosowania do potrzeb dla osób z niepełnosprawnością zapewnia także nieskomplikowany i powszechny dostęp do wysokiej jakości, nowoczesnych technologii informatycznych i multimedialnych.

Należy jednak zwrócić uwagę, że w wielu salach dydaktycznych nie wyodrębniono i nie oznakowano miejsca dla osoby z niepełnosprawnością. **Rekomenduje się** podjęcie działań zmierzających do zwiększenia dostępności sal dydaktycznych poprzez zorganizowanie i oznakowanie w każdej z nich miejsca dla osoby z niepełnosprawnością.

W przypadku kształcenia na odległość studenci mają zapewniony dostęp do wszelkich koniecznych elementów struktury informatycznej. Uczelnia od wielu lat tworzy, rozwija i dostosowuje własną infrastrukturę do nauczania na odległość – wykorzystuje w tym celu własną platformę oraz rynkowe rozwiązania spersonalizowane do potrzeb Uczelni. Wykorzystywane są programy uzupełniające w zakresie technologicznego wspierania dydaktyki oraz nauki na odległość. Uczelnia przykłada dużą wagę do rozwoju i ciągłego unowocześniania narzędzi i metod kształcenia na odległość oraz wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjne nie tylko w dydaktyce i badaniach, lecz również w zarządzaniu innymi procesami na Uczelni, a przede wszystkim w udoskonalaniu komunikacji i wymiany informacji istotnych dla funkcjonowania i wymiany informacji pomiędzy różnymi systemami informatycznymi funkcjonującymi na Uczelni.

Stosowane narzędzia i oprogramowanie w zakresie nauczania na odległość umożliwiają synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia. Infrastruktura ta jest dostępna dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Zasoby platformy są na bieżąco poszerzane w zależności od potrzeb procesu dydaktycznego.

Stworzono rozwiązania i poszerzono posiadane licencje oprogramowania specjalistycznego wykorzystywanego na kierunku w taki sposób, aby również w formule zdalnej udostępniać studentom i kadrze pełny wachlarz funkcjonalności programów np. tych wykorzystywanych do nauki tłumaczeń. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są bardzo bogate i urozmaicone, znacznie przewyższające standardowe zapotrzebowanie z perspektywy wymogów programowych ocenianego kierunku – obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach. Zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć dydaktycznych. Na szczególną uwagę zasługuje bogaty zbiór czasopism naukowych, gdzie zdecydowana większość to renomowane czasopisma międzynarodowe, zgodnych z profilem prowadzonych badań i działalności dydaktycznej. Zbiory są aktualne i uwzględniają wydawnictwa prestiżowych, światowych ośrodków badań nad językiem i literaturą.

Zasoby biblioteczne udostępniane są w formie tradycyjnej, a także elektronicznej. W sytuacji spowodowanej pandemią, biblioteka udostępnia zbiory poprzez wykonywanie skanów zamówionych materiałów i wysyłanie ich drogą elektroniczną studentom i pracownikom. Stanowi to również wsparcie procesu dostosowania liczby egzemplarzy w zasobach bibliotecznych do procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów, a także dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami lub sprawujących opiekę nad małymi dziećmi.

W bibliotece funkcjonuje system biblioteczno-informacyjny, umożliwiający szybki dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb, wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, a także działalności naukowej w zakresie dyscyplin, do których

przyporządkowany jest kierunek, w tym w szczególności dostępu do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach. Dzięki działalności biblioteki, studenci i kadra badawczo-dydaktyczna posiadają dostęp do światowych zasobów informacji naukowej za pośrednictwem licencjonowanych serwisów elektronicznych, książek i czasopism, w tym Elsevier czy Wiley-Blackwell.

Korzystanie z zasobów bibliotecznych jest w pełni możliwe przez osoby z niepełnosprawnością poprzez m.in. dostęp „open-space”, zdalny dostęp do zasobów, stanowiska w czytelnicy posiadające rozmaite dostosowania, zamawianie materiałów bibliotecznych online i in.

Uczelnia zapewnia szereg różnorodnych materiałów dydaktycznych opracowanych w formie elektronicznej, które udostępnia studentom w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość za pośrednictwem platformy uczelnianej oraz bezpośrednio, na zamówienie, z biblioteki.

Uczelnia prowadzi okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej, w tym stosowanej w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, infrastruktury naukowej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych obejmujące ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności, dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, liczby studentów, potrzeb osób niepełnosprawnością. Procedury prowadzenia przeglądów są realizowane z udziałem władz Wydziału oraz nauczycieli akademickich i osób odpowiedzialnych za poszczególne elementy czy zakresy funkcjonalności, odnoszą się do wszystkich elementów infrastruktury odgrywających istotną rolę w realizacji procesu dydaktycznego, samodzielnej nauki/ prowadzenia badań, a także odpoczynku i rekreacji studentów na terenie jednostki. Stosowane metody weryfikacji i ustalania ścieżek rozwoju infrastruktury, ich zakres, warunki i tryb, a także osoby/ organy odpowiedzialne zostały dobrane prawidłowo.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są systematycznie unowocześniane i aktualizowane. Oprogramowanie i funkcjonalności infrastruktury informatycznej obejmują nie tylko dydaktykę, prowadzenie badań i komunikację, ale również są udostępniane do użytku domowego, co ma szczególną wartość w sytuacji pandemii. Rozbudowa zarówno zasobów, jak i dedykowanych narzędzi software'owych zajmuje ważne miejsce w polityce rozwojowej Jednostki.

Procedury przyjęte w Uczelni przewidują udział nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, jak również studentów, w okresowych przeglądach infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych. Studenci mają możliwość wypowiedzenia się na temat infrastruktury w regularnie przeprowadzanych ankietach, jak również „interwencyjnie”, mogą też zgłaszać sugestie odnośnie do infrastruktury, w szczególności zasobów bibliotecznych, w dowolnym czasie.

Wyniki okresowych przeglądów, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia kluczowych elementów infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej, a także pozostałych elementów wyposażenia, pomocy, środków dydaktycznych, aparatury, oprogramowania i zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego została sformułowana rekomendacja dotycząca zdiagnozowanego uchybienia, która nie ma wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu, w której biorą udział podmioty związane z Uczelnią umowami o współpracy. Charakterystyki pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje w tym zakresie, ich rodzaj, zakres i zasięg prowadzonej przez nich działalności są zgodne z dyscyplinami, do których przyporządkowano kierunek – uwzględniono w szczególności przedstawicieli branży tłumaczeniowej, relewantnej dla dyscypliny językoznawstwo, a także wydawnictwa, właściwe dla dyscypliny literaturoznawstwo oraz językoznawstwo. Grono uzupełniają organizacje wykorzystujące przetwarzanie języka naturalnego w swojej zasadniczej działalności, a także przedstawiciele obszaru oświaty (szkół publicznych i niepublicznych) oraz koncentrująca się

na współpracy międzynarodowej m.in. jednostek oświatowych i szkolnictwa wyższego, w tym na edukacji interkulturowej oraz językowej – fundacja pełniąca rolę Narodowej Agencji Programu Erasmus+ w RP. Dobór współpracujących w ramach doskonalenia programu studiów organizacji można uznać za wzorcowy biorąc od uwagę: zgodność z dyscyplinami, do których kierunek jest przypisany, koncepcję i celami kształcenia, w tym profil absolwenta kierunku oraz zakres ról zawodowych i charakterystyk rynku pracy właściwego dla kierunku, kwalifikacje, jakie zyskuje absolwent (w odniesieniu do specjalności nauczycielskiej). Co więcej, Uczelnia zadbała, aby właściwie odzwierciedlić specjalności oferowane na kierunku w proporcjach zaangażowania interesariuszy i ich rodzajów, uzyskując wysokiej jakości rezultaty mapowania kierunku. Grupa interesariuszy jest więc komplementarna i pełna. Analiza interesariuszy kluczowych, a także wnioski ze spotkania interesariuszy z zespołem oceniającym, jednoznacznie dowodzą, że grono współpracujących pracodawców zostało dobrane również pod kątem kolejnego istotnego kryterium sukcesu takiej współpracy – to organizacje zweryfikowane, zmotywowane do współpracy, wchodzące świadomie w relacje z Uczelnią oraz, co jest bardzo istotne, odnoszące wymierne korzyści z tej współpracy. Widać więc, że Uczelnia nie tylko czerpie wiedzę i wsparcie ze swojego otoczenia, ale buduje prawdziwe, trwałe relacje oparte na wzajemności, co jest istotne w perspektywie długofalowej dla kierunku, w tym dla jego rozwoju, a także dla rozwoju jednostki ogółem w kontekście posiadanego know-how dotyczącego współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Współpraca z otoczeniem przynosi widoczne efekty. Wspólną inicjatywą interesariuszy i pracowników jednostki jest jedna z ocenianych specjalności na studiach II stopnia – przetwarzanie języka naturalnego, która od chwili powołania rozwija się w ścisłej, wieloaspektowej współpracy z interesariuszami, włączając ich bezpośredni udział w prowadzeniu zajęć. Bardzo ciekawą inicjatywą ze strony otoczenia, która została uwzględniona w programie studiów jest łączenie zagadnień sztucznej inteligencji i językoznawstwa w ramach zajęć z praktycznej nauki języka, co dodatkowo wspiera studentów w osiąganiu efektów uczenia się w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym praktyk zawodowych. W przypadku pozostałych specjalności współpraca z otoczeniem jest nie mniej intensywna – podczas wizytacji przyjrano się efektom tej współpracy, w tym realizacji praktyk zawodowych, rozwojowi ich programu, a także rezultatom prac dotyczących organizacji współpracy i wzrostu jej efektywności, w tym przepisom wewnętrznym Jednostki oraz dokumentom dotyczącym praktyk.

Jak już wyżej wspomniano, współpraca Jednostki z interesariuszami w ramach kierunku studiów obejmuje szereg aktywności o zróżnicowanym charakterze, zakresie i zasięgu. Naturalnie, co wynika z programu studiów, w tych relacjach istotną rolę odgrywają praktyki zawodowe, w tym praktyki przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu – języka angielskiego. Duże znaczenie mają również prowadzone przez interesariuszy zajęcia, w tym ich udział w weryfikacji i ocenie efektów uczenia się lub zajęcia inicjowane przez interesariuszy, a następnie przekazywane kadrze akademickiej do prowadzenia. Inne formy współpracy to: staże, wizyty studyjne, realizacja wspólnych projektów, warsztaty i szkolenia dla kadry akademickiej, współpraca z kołem naukowym (dot. projektu nt. lokalizacji gier), wspólne konferencje.

Istotną częścią współpracy są aktywności Jednostki w ramach trzeciej misji Uniwersytetu, w tym organizacja i prowadzenie warsztatów metodycznych dla nauczyciel, warsztaty tłumaczeniowe dla uczniów, konkursy dla szkół, udzielanie konsultacji językowych dla wydawnictw, prowadzenie wspólnych projektów edukacyjnych UE ze szkołami.

Zakres relacji Uczelni z otoczeniem jest adekwatny do celów kształcenia na kierunku i właściwy dla potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

W warunkach rozmaitych ograniczeń w funkcjonowaniu Uczelni, wynikających ze stanu pandemii, właściwie zapewniono udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców w różnych formach współpracy. W tym celu wykorzystuje się narzędzia i metody komunikacji na odległość.

Przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym są systematyczne, sformalizowane. Dotyczą zarówno współpracy w ramach doskonalenia kierunku studiów, jak i innych form. W przeglądach biorą udział studenci – ich ocena dotyczy głównie praktyk u danego pracodawcy. Mogą również wypowiadać się ogólnie na temat doboru interesariuszy dla kierunku, w szczególności w kontekście ich preferencji związanych z przyszłą karierą zawodową, jednakże ta forma ewaluacji ma charakter doraźny. Ocena poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy oraz wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, a także osiąganie przez studentów efektów uczenia się powierzona jest Radzie Programowej kierunku, która rokrocznie sporządza dokument potwierdzający przeprowadzenie przeglądu. W przekonujący sposób wykazano, że przeglądy są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Uczelnia stworzyła odpowiednie warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu na ocenianym kierunku. Rodzaj, zakres i zasięg podejmowanych działań w tym zakresie jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia studentów na kierunku filologia angielska, gdyż umożliwia stosowanie języka obcego

w różnorodnych kontekstach społecznych i kulturowych, w tym w ramach projektów badawczych i innych kanałów wymiany refleksji naukowej. Na podkreślenie zasługuje fakt, że umiędzynarodowienie odbywa się w sposób harmonijnie łączący badania naukowe i dydaktykę. Na przykład, wizyty naukowców z ośrodków zagranicznych, odbywane w ramach projektów czy realizacji grantów, nieodmiennie wiążą się z wygłoszeniem wykładu lub przeprowadzeniem warsztatu dla studentów anglistyki o tematyce prze-widzianej programem studiów. Poza tym, dbałość o zrównoważone umiędzynarodowienie w obszarach badań i dydaktyki widoczna jest w strukturze konsorcjów, np. Europejskiego Uniwersytetu Nadmorskiego, do których należy jednostka.

Proces umiędzynarodowienia na wizytowanym kierunku realizowany jest poprzez staże dydaktyczne dla nauczycieli akademickich w ramach programu Erasmus+, jedno- lub dwusemestralne studia zagraniczne w ramach programu Erasmus+, uczestnictwo w zagranicznych kursach, szkoleniach i wizytach studyjnych oraz organizację i udział w międzynarodowych projektach, np. The Power of the Word, COST ACTION, i konferencjach naukowych. Uczelnia realizuje umowy w ramach programu mobilnościowego Erasmus+, a także programu stypendialnego Fulbright czy Project Narrative. Zakres działalności międzynarodowej Instytutu jest systematycznie poszerzany. Na przykład, nawiązano współpracę z Valdosta State University i University of New Mexico (USA). Obecnie wydział dysponuje 20 aktywnymi umowami z uczelniami partnerskimi w 11 krajach, takich jak Irlandia, Francja, Niemcy czy Hiszpania (w ramach programu Erasmus+), jak również umowami poza tym programem, np. z uczelniami w Chinach. Ważnym wymiarem współpracy międzynarodowej są cyklicznie organizowane międzynarodowe konferencje naukowe, np. konferencje The Utopian Studies Society i The European Shakespeare Research Association.

Nauczyciele akademicy uczestniczą w kursach, szkoleniach i programach, które przyczyniają się do wykorzystywania międzynarodowych doświadczeń dydaktycznych w kształceniu studentów kierunku. Dobrym przykładem są tu aktywności prowadzone w ramach projektów eTwinning, które znajdują bezpośrednie przełożenie na zajęcia prowadzone na kierunku.

W latach 2016-2021, w ramach programu Erasmus+, na wizytowanym kierunku studiowało 36 studentów zagranicznych, m.in. z Hiszpanii i Francji. W tym samym okresie z wymiany skorzystało 34 studentów filologii angielskiej. W roku akademickim 2018/2019, czterech wykładowców z IAiA odbyło wyjazdy w ramach programu Erasmus+. Zrealizowano również szereg wizyt w uczelniach zagranicznych (np. w Budapeszcie i Wiedniu).

Umiędzynarodowieniu kierunku zdecydowanie sprzyja obecność obcokrajowców wśród stałych członków kadry. Są to badacze i wykładowcy z Wielkiej Brytanii, Włoch czy Hiszpanii. Poza tym, wśród osób zatrudnionych na kierunku są pracownicy pochodzenia polskiego, którzy legitymują się doświadczeniem naukowo-dydaktycznym zebranych na uczelniach zagranicznych, np.: w Wielkiej Brytanii, Hiszpanii i Niemczech.

Studenci są informowani o możliwości aplikowania na studia w ramach programów mobilnościowych poprzez stronę internetową, media społecznościowe oraz wiadomości e-mailowe.

Udział nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na kierunku filologia angielska w ocenie umiędzynarodowienia jest zapewniony w formie sprawozdań dotyczących odbytych mobilności. Istnieje również możliwość zgłaszania indywidualnych uwag. Udział studentów zapewniony jest poprzez studencką ankietę oceny stopnia zadowolenia z oferty wyjazdów na studia/praktyki za granicę. Wyniki służą doskonaleniu procesu umiędzynarodowienia i podnoszenia znaczenia tego procesu, co znajduje odzwierciedlenie w aktualnej strategii rozwoju Uczelni.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicy są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest prowadzone systematycznie, ma charakter stały oraz przybiera zróżnicowane formy. Wsparcie to jest widoczne zarówno w obowiązujących procedurach, przyjętych zwyczajach czy podejściu pracowników wobec studentów. Przybiera zróżnicowane formy dostosowane także pod względem wykorzystania współczesnych technologii. Wsparcie jest prowadzone z dopasowaniem do potrzeb studentów wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania efektów uczenia się. Uczelnia udziela także wsparcie w przygotowaniu studentów do wejścia na rynek pracy.

Studenci mają zapewnione merytoryczne, materialne i organizacyjne wsparcie w prowadzeniu działalności naukowej. Zarówno prowadzący jak i władze zachęcają do rozwoju działalności naukowej. Udzielają wsparcia studentom chętnym do udziału w dodatkowych inicjatywach. Udostępniają sale i sprzęty do prowadzenia badań oraz organizacji konferencji i spotkań. Studenci w ramach dodatkowych działalności mogą korzystać także ze specjalizacyjnych publikacji. W ramach zajęć są także organizowane minikonferencje przy seminarium, gdzie studenci mogą wspólnie omawiać, analizować i przedstawiać prace w ramach realizacji pracy dyplomowej. Nauczyciele akademicy pełnią rolę mentora naukowego, pomagają w przygotowaniu publikacji, realizacji badań naukowych. Kontakt studentów z prowadzącymi jest stały, są oni dostępni na konsultacjach, a także umożliwiają nawiązanie kontaktu poprzez platformy internetowe lub droga mailową. Za pośrednictwem wybranej platformy, udostępniają prezentacje z zajęć oraz dodatkowe materiały.

Uczelnia wypracowała systemowe rozwiązania wsparcia w organizacji nauczania zdalnego, zarówno pod względem zapewnienia infrastruktury oraz oprogramowania stosowanego w kształceniu na odległość, jak również z odpowiednim przygotowaniem do wykorzystywania tych narzędzi.

Motywacja studentów do osiągania lepszych wyników odbywa się zarówno poprzez zachęty materialne i niematerialne. Studenci mają możliwość ubiegania się o stypendium rektora i ministra, a także o nagrodę rektora, pochwałę dziekana oraz nagrody przyznawane przez instytucje. Proces składania stypendium przebiega płynnie, a studenci są zaznajomieni z możliwościami uzyskania wsparcia finansowego. O dofinansowanie i nagrody mogą ubiegać się także studenci z niepełnosprawnością. Studenci mają możliwość udziału w wydarzeniach, projektach czy konferencjach, a uczelnia zachęca do udziału i pomaga w kwestiach organizacyjnych. Inicjatywy te dają studentom możliwość pogłębienia wiedzy zdobytej na zajęciach, prezentacji jej oraz rozwoju zainteresowań naukowych. Studenci są również zachęceni do rozwoju naukowego poprzez działania systemowe jak możliwość ubiegania się o indywidualną organizację studiów.

Studenci są zachęceni do podejmowania działań społecznych z jednostkami lokalnych społeczności, do uczestnictwa w inicjatywach związanych ze współpracą z otoczeniem zewnętrznym. Dodatkowe działania mogą podjąć w ramach działalności kół naukowych, organizacji studenckich, samorządu studenckiego czy wolontariatu. Możliwość rozwoju umiejętności sportowych mają w ramach sekcji sportowych oraz dzięki udziału w zawodach sportowych. Działalność kół naukowych umożliwia poszerzenie wiedzy z zajęć, rozwój naukowy oraz możliwość prezentacji wyników działań na wydarzeniach. Uczelnia wspiera rozwój artystyczny studentów. Mają oni możliwość udziału w teatrze anglojęzycznym, kołach naukowych zajmujących się organizacją działań artystycznych, udziału w festiwalach oraz spotkaniach z pisarzami, reżyserami i aktorami. Uczelnia uwzględniając różnorodne formy aktywności studentów, pozwala im rozwijać dodatkowe umiejętności, które związane ze studiowanym kierunkiem, przyczyniają się do rozwoju wszechstronnych umiejętności studentów oraz ich zainteresowań.

Wsparcie jest dostosowane do potrzeb różnych grup studentów. Studenci wychowujący dzieci poza możliwością skorzystania z indywidualnej organizacji studiów czy urlopu, mogą korzystać z przedszkola, który przeznaczony jest dla dzieci nie tylko pracodawców, jak również studentów. Rodzice mogą skorzystać ze specjalnego wyciszzonego pomieszczenia do opieki nad dzieckiem, by przebywając z dzieckiem w Uczelni mieć chwilę dla siebie oraz miejsce, gdzie oboje będą mogli czuć się komfortowo. Studenci zagraniczni mogą skorzystać z wsparcia koordynatora. Kompleksowe wsparcie udzielane jest także studentom z niepełnosprawnościami. Uczelnia stwarza wiele udogodnień w zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności. Jest to pomoc drugiej osoby, czyli asystenta lub konsultanta, dostosowanie trybu studiów, zajęć, ale także zaliczeń do potrzeb studenta. Infrastruktura jest również przygotowana do studentów z niepełnosprawnościami - jest możliwość wypożyczenia sprzętu specjalistycznego lub skorzystania z transportu dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Działania te wyrównują szanse osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy oraz pomagają im zwiększyć skuteczność w realizacji programu studiów.

Na uczelni jest możliwość zgłaszania skarg i wniosków. Sytuacje nadużycia, naruszenia bezpieczeństwa czy zagrożenia można zgłaszać do władz Uczelni, opiekuna roku, starostów lub do samorządu studenckiego. Sytuacje są rozpatrywane i podejmowane są działania w celu rozwiązania problemu. Uczelnia prowadzi działania przeciwko dyskryminacji i przemocy, a osoby naruszające zasady, podniesione są do odpowiedzialności.

Na początku I roku akademickiego studenci są zaznajomieni z prawami i obowiązkami studenta oraz odbywają szkolenie BHP. Podczas dnia adaptacyjnego spotykają się z opiekunami roku, którzy

wprowadzają ich w życie studenckie, m.in. przekazując Niezbędnik Studenta I roku w IAiA. Studenci z problemami, dotknięci negatywnymi zjawiskami mogą zgłaszać się do centrum wsparcia psychologicznego. Zarówno studenci z niepełnosprawnościami, jak i pozostali studenci mogą skorzystać z wsparcia psychologicznego. Konsultacje i doradztwo psychologiczne pomagają rozwiązać indywidualne potrzeby i problemy studentów. Studenci dotknięci negatywnymi zjawiskami mogą zgłosić ten fakt starostom, opiekunom roku, władzom czy samorządowi studenckiemu, sytuacje te są wyjaśniane, a studenci wiedzą do kogo mogą się w takich sytuacjach zgłaszać, ponieważ jest im to przedstawiane na spotkaniach na początku studiów. Prowadzący uczestniczą w szkoleniach, które mają na celu zapobieganie mobbingu, co wpływa na zwiększenie bezpieczeństwa studentów. System pomocy materialnej przebiega sprawnie, studenci są zaznajomieni z możliwościami uzyskania zarówno zapomogi jak i stypendium socjalnego, rektora i ministra, a proces przyznawania funkcjonuje prawidłowo. Studenci z orzeczeniem o niepełnosprawności mogą ubiegać się także o specjalne stypendium. Studenci mają możliwość udziału w konferencjach (m.in. Solidarity and Utopia czy przy projekcie International Border Studies Centre), uczelnia wspiera zarówno organizacyjnie jak i finansowo udział studentów. Mają możliwość udziału w konkursach zewnętrznych (m.in. konkurs o Nagrodę Pan w Gdańsku dla młodych naukowców) jak i wewnętrznych, występowania o granty w ramach programu UGrants, a pracownicy zachęcają do podejmowania inicjatyw. Działania te wpływają na motywację studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się. Uczelnia regularnie, różnymi kanałami komunikacji informuje studentów o możliwościach uczestnictwa w konkursach i niezbędnej procedurze.

Kadra wspierająca proces nauczania i uczenia się umożliwia wszechstronną pomoc w rozwiązywaniu spraw studenckich. Wsparcie studentów w działaniach administracyjno-organizacyjnych zapewnia obsługa administracyjna. Osoby pracujące w dziekanacie mają odpowiedni zakres kompetencji, co przyczynia się do efektywnego rozwiązywania problemów bądź wskazywania studentom osób czy jednostek, które mogą pomóc w danej sytuacji. Wsparcie okazywane jest stacjonarnie w siedzibie uczelni, a także udzielane jest drogą mailową lub telefoniczną. Udzielanie pomocy odbywa się sprawnie i efektywnie. Na wsparcie studenci mogą liczyć także od opiekuna roku i opiekuna praktyk. Są to osoby, które student poznaje na początku studiów i na początku procesu praktyk. Opiekun roku przedstawia zasady funkcjonowania Uczelni, prawa i obowiązki oraz drogę zgłaszania skarg i prośb, udziela wsparcia w rozwiązywaniu problemów czy realizacji kolejnych etapów studiów. Studenci są w regularnym kontakcie z opiekunem roku. Opiekun praktyk pomaga w procesie praktyk, zarówno od strony organizacyjnej jak i formalnej, m.in. pomagając w tłumaczeniu portfolio, analizie i wsparcia w poszukiwaniu praktyk. W sytuacjach kryzysowych, studenci mogą zgłosić się do prodziekana, do którego kompetencji należy wsparcie studentów.

W Uczelni funkcjonuje samorząd studencki oraz organizacje studenckie. Uczelnia wspiera materialnie działania samorządu poprzez udostępnianie infrastruktury i udzielania wsparcia finansowego oraz pozamaterialnie wspierając merytorycznie działania oraz uwzględniając głos studentów w realizacji toku studiów. Samorząd studencki zajmuje się organizacją życia akademickiego studentów, pośredniczy w rozwiązywaniu problemów oraz ma wpływ na warunki studiowania. Studenci jako członkowie Rady Programowej mają wpływ na program studiów. Ich głos jest uwzględniany przy tworzeniu programów studiów, zmianach w organizacji zajęć, a propozycje zgłaszane przez przedstawicieli studentów są szanowane, omawiane i w przypadku pozytywnej analizy, realizowane. Jako aktywni członkowie Rady Wydziału, również mają możliwość wyrażenia opinii, składania wniosków i propozycji zmian na kierunku. Studenci są członkami komisji stypendialnej oraz stanowią większość w niej, dzięki czemu mają realny wpływ na przyznawane stypendia.

Współpraca samorządu studenckiego oraz władz Uczelni i wydziału jest stała, przebiega płynnie i przynosi obopólne korzyści.

System wsparcia studentów jest badany częściowo, odbywa się to w formie ankiet. Studenci mogą wyrazić opinię na temat wykorzystywanej infrastruktury zarówno podczas zajęć stacjonarnych, jak i kształcenia na odległość. Studenci nie mają możliwości oceny obsługi administracyjnej. Ankieta bądź inna forma wyrażenia anonimowej opinii dot. obsługi, przyczyni się do poprawienia i usprawnienia wsparcia studentów i organizacji toku studiów. **Rekomenduje się** przeprowadzanie anonimowych badań dot. wsparcia organizacyjnego i administracyjnego studentów.

Spośród społeczności studenckiej tylko członkowie Rady Programowej są informowani o wynikach ankiet, przekaz ten nie jest kierowany do szerszego grona odbiorców. **Rekomenduje się** regularne podawanie do publicznej informacji wszystkim studentom wniosków z każdej przeprowadzonej ewaluacji wsparcia studentów oraz podjętych działań naprawczych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełnienia kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacja o studiach jest dostępna do szerszego grona odbiorców na stronie internetowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Informacje związane z tokiem studiów oraz niezbędne

dokumenty są publicznie dostępne. Nie wszystkie informacje są kompletne i aktualne. W poszukiwaniu informacji nie pomaga wyszukiwarka, która jest nieintuicyjna, a w której po wpisaniu prostej frazy, nierzadko nie otrzymujemy interesującej nas treści. Strona internetowa jest dopasowana do potrzeb studentów zagranicznych, jest dostępna w języku angielskim oraz rosyjskim. Strona jest także dostosowana do potrzeb osób słabowidzących. Strona jest zbudowana w sposób umożliwiający użytkownikom znalezienie ogólnych informacji, a te ważne z perspektywy studentów są łatwo dostępne, głównie w zakładce portal studenta. Informacje te są dostępne publicznie dla różnych grup odbiorców i zawierają treści im przydatne.

Publiczny dostęp do informacji obejmuje cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia oraz terminarz procesu przyjęć. Uczelnia podaje do informacji publicznej programy studiów wraz z załącznikami, sylabusami i przypisanymi do nich efektami uczenia się. Informacja dotycząca koncepcji kształcenia jest niespójna w różnych miejscach strony internetowej zarówno opisującej kierunek jak i skierowanej do kandydatów na studia. Brak dostępnej publicznie aktualnej koncepcji kształcenia, informacje dotyczące koncepcji są nieaktualne i wymagają uaktualnienia. Zasady funkcjonowania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia nie są umieszczone na stronie internetowej oraz brakuje informacji dotyczących wyników badań opinii studentów, kandydatów na studia. Informacja dotycząca zasad potwierdzania efektów uczenia się poza szkolnictwem wyższym jest nieaktualna, tak samo jak sylwetka absolwenta.

Na stronie są informacje o dodatkowych inicjatywach możliwych do podjęcia przez studenta, np. Wolontariacie, konkursach czy konferencjach. Łatwo dostępne są także informacje dotyczące wsparcia studentów zarówno materialnego, jak i psychologicznego, także dla studentów z niepełnosprawnościami. Informacje te są interesujące także dla kandydatów na studia.

Jednostka zapewnia studentom oraz pracownikom dostęp do informacji dotyczących możliwego kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Wskazane informacje przekazywane są w obiegu wewnętrznym jak i zewnętrznym na stronie internetowej. Szczegółowe instrukcje dotyczące tworzenia kursów i prowadzenia zajęć przez nauczycieli akademickich są dostępne na stronie www. Brak jest informacji dotyczących wsparcia osób wykluczonych cyfrowo oraz kontaktu w przypadku problemów technicznych przy nauczaniu zdalnym.

Rekomenduje się uzupełnienie informacji na stronie www dotyczącej wsparcia osób wykluczonych cyfrowo oraz kontaktu w przypadku problemów technicznych przy nauczaniu zdalnym.

W poniższej tabeli przedstawiono, które informacje zostały umieszczone na stronie internetowej uczelni.

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	TAK
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	TAK
3.	Zasady rekrutacji	TAK
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	NIE
5.	Zasady uznawania efektów uczenia się uzyskanych w szkolnictwie wyższym	TAK
6.	Kierunkowe efekty uczenia się	TAK
7.	Aktualne programy studiów	TAK
8.	Sylabusy	TAK

9.	Kompletność sylabusów	TAK
10.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	TAK
11.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	TAK
12.	Erasmus	TAK
13.	Most	TAK
14.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	TAK
15.	Harmonogram zajęć	TAK
16.	Regulamin studiów	TAK
17.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	TAK
18.	Informacje dla studentów niepełnosprawnych	TAK
19.	Biuro Karier	TAK
20.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	TAK
21.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	NIE

Monitorowanie informacji o studiach jest przeprowadzane jedynie wśród kandydatów na studia. Wyniki przeprowadzonych badań oraz wnioski wynikające z ankiety są udostępnione publicznie w przejrzystej, czytelnej formie. Monitorowanie informacji o studiach nie jest prowadzone wśród pozostałych grup odbiorców ani pod względem aktualności, rzetelności ani kompleksowości udostępnianych i przesyłanych informacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia publiczny dostęp do informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się. Obejmuje informacje dotyczące kształcenia na odległość. Nie wszystkie informacje są aktualne i dostępne publicznie. Informacje udostępnione dla pracowników, studentów, kandydatów na studia i innych interesariuszy są dostępne bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem czy używanym sprzętem. Strona jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i studentów bądź pracowników zagranicznych posługujących się językiem angielskim lub rosyjskim. Dokumenty i właściwe akty prawne są dostępne. Podmioty korzystające z narzędzi do zdalnego nauczania są poinformowani o możliwych formach technicznych funkcjonowania systemu, jednak brak informacji dotyczących wsparcia technicznego.

Monitorowanie publicznego dostępu do informacji jest przeprowadzane jedynie wśród kandydatów na studia, którzy zrekrutowali się na Uczelnię, a wyniki i wnioski z badań są udostępnione publicznie. Uczelnia nie prowadzi badań wśród pozostałych grup odbiorców.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących

1. Braku informacji dotyczących funkcjonowania wydziałowego systemu zapewnienia jakości kształcenia, zasad potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym

oraz sylwetki absolwenta. Niespójności i braku aktualnej, tożsamej koncepcji kształcenia w różnych zakładkach na stronie internetowej.

2. Braku prowadzenia monitoringu publicznego dostępu do informacji innych grup odbiorców niż kandydatom na studia, tj. studentów, pracowników i pracodawców.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

Zaleca się:

1. Uspójnienie i uzupełnienie dokumentacji dostępnej na stronach internetowych i w BIP dotyczących koncepcji kształcenia, funkcjonowania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia, zasad potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym, sylwetki absolwenta.
2. Prowadzenie regularnego monitoringu publicznego dostępu do informacji dla wszystkich grup odbiorców oraz udostępnianie informacji publicznej wniosków z przeprowadzonego monitoringu oraz działań naprawczych.
3. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem filologia angielska sprawuje Dziekan Wydziału Filologicznego, natomiast za działania projakościowe na poziomie Uczelni odpowiedzialny jest Prorektor ds. Studentów i Jakości Kształcenia. Struktura systemu, obejmująca przydział odpowiedzialności, zadań i narzędzi, jest transparentna, a zastosowana dywersyfikacja kompetencji wynika wprost ze struktury organizacyjnej Uczelni. Ciałem nadzorującym proces kształcenia na ocenianym kierunku jest Rada Programowa, która raportuje do Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, którym kieruje Prodziekan ds. Kształcenia i Współpracy z Otoczeniem.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny w oparciu o przyjętą w Uczelni procedurę tworzenia i doskonalenia programów kształcenia. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte coroczną uchwałą senatu warunki i kryteria rekrutacji. Innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej, współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna, w tym kształcenie wspomagane narzędziami kształcenia na odległość są uwzględnione w projektowaniu programu studiów, co znajduje bezpośrednie odzwierciedlenie w aktualnie realizowanym programie.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia przewiduje procedurę monitorowania i weryfikacji osiąganych przez studentów efektów uczenia się, oraz monitorowania stopnia osiągania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych na poziomie zajęć poprzez przegląd etapowych. Procedura monitorowania prac dyplomowych nie jest kompleksowa

i ogranicza się do określenia zasad i kryteriów, które winny spełniać prace dyplomowe, oraz zatwierdzania ich tematów. Uczelnia błędnie założyła, że wymogi merytoryczne stawiane pracom dyplomowym, w tym w zakresie obecności metodologii badawczej na studiach II stopnia, mogą być uzależnione od subdyscypliny. Poza tym, procedura nie przewiduje monitorowania stopnia spełnienia standardów określonych dla prac dyplomowych ani stopnia osiągania efektów uczenia się powiązanych z procesem dyplomowania. Procedury jakościowe nie przewidują również monitorowania zakładanych oraz osiągniętych efektów uczenia się dla praktyk zawodowych ani systemowej, kompleksowej oceny organizacji praktyk i ich zaliczania. Brak systemowych, kompleksowych rozwiązań w odniesieniu do procesu dyplomowania i praktyk zawodowych przyczynił się do powstania nieprawidłowości zdiagnozowanych w kryteriach 2 i 3 w odniesieniu do tych aspektów kształcenia na kierunku. W zakresie praktyk, nieprawidłowości dotyczą: doboru miejsc odbywania praktyk, w tym nauczycielskich, wymogów jakościowych dotyczących kwalifikacji i doświadczenia opiekunów praktyk, dokumentów i procedury wykorzystywania narzędzi weryfikacji efektów uczenia się w odniesieniu do praktyk. W zakresie procesu dyplomowania, brak odpowiedniej procedury jakościowej przyczynił się do powstania na kierunku prac dyplomowych, które nie potwierdzają osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się i gotowości do prowadzenia badań naukowych.

W ramach przeglądu programu studiów dokonuje się oceny: systemu ECTS, wymiaru godzin poszczególnych modułów, sekwencji zajęć i zgodności treści kształcenia z zakładanymi efektami uczenia się. Weryfikuje się i opiniuje zgodność form zajęć, metod dydaktycznych z zakładanymi kierunkowymi i przedmiotowymi efektami uczenia się. Z przeglądem programu zintegrowany jest przegląd sylabusów, który uwzględnia ocenę zawartych w nich informacji: treści kształcenia, w tym ich aktualność i spójność z efektami uczenia się, wskazywanych metod dydaktycznych, wymiaru zajęć i przypisanych im punktów ECTS, zasad oceniania studentów, sposobów weryfikacji efektów dla zajęć i grup zajęć i trafności ich doboru, warunków zaliczenia zajęć oraz struktury nakładu pracy studenta z uwzględnieniem zajęć zorganizowanych i pracy własnej. Stosowane procedury okazały się nie w pełni skuteczne, gdyż nie doprowadziły do zdiagnozowania nieprawidłowości w zakresie kryteriów 1, 2 oraz 3, dotyczących: sposobu formułowania koncepcji kształcenia, w tym koncepcji kształcenia w zakresie specjalności nauczycielskiej, korelacji między przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin naukowych, efektami uczenia się dla kierunku i treściami programowymi, formułowania efektów uczenia się w powiązaniu z rolą dyscyplin kluczowych i kontekstowych dla kształcenia na kierunku, zgodności efektów uczenia się z charakterystykami drugiego stopnia na poziomie 6. PRK dla studiów pierwszego stopnia i na poziomie 7. PRK dla studiów drugiego stopnia, możliwości indywidualizacji kształcenia, doboru treści programowych, który nie zapewnia osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku, oraz systemu weryfikacji efektów uczenia się.

Ocena programów studiów w założeniu przeprowadzana jest w oparciu o miarodajne i wiarygodne dane, ale nie zawsze prowadzi do zdiagnozowania nieprawidłowości w programie studiów i w konsekwencji nie w pełni służy jego doskonaleniu. Na przykład, w odniesieniu do specjalności nauczycielskiej, nie zdiagnozowano nieuwzględnienia w programie studiów wszystkich szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia nauczycieli.

Na kierunku zapewniony jest wpływ interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na doskonalenie programu studiów, także w warunkach ograniczonego funkcjonowania uczelni, a jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym ocenom Polskiej Komisji Akredytacyjnej. W ostatniej uchwale Prezydium PKA z 2015 r. sformułowana została ocena pozytywna z zaleceniami dotyczącymi m. in.

procesu dyplomowania. Aktualna ocena programowa kierunku ponownie wskazuje na nieprawidłowości w tym zakresie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Przeprowadzana ocena nie zawsze prowadzi jednak do zdiagnozowania nieprawidłowości w programie studiów i w konsekwencji nie służy w pełni jego doskonaleniu, o czym świadczą zalecenia w odniesieniu do koncepcji kształcenia, efektów uczenia się, treści programowych, procesu dyplomowania oraz metod weryfikacji efektów uczenia się, skutkujące propozycją oceny kryterium spełnione częściowo dla kryteriów 1,2 i 3.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom Polskiej Komisji Akredytacyjnej, które nie są w pełni wykorzystywane w doskonaleniu jakości, na co wskazują obecnie zidentyfikowane na kierunku nieprawidłowości, częściowo tożsame z uchybieniami wskazanymi w trakcie poprzedniej oceny programowej.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nie w pełni skutecznego działania na kierunku systemu zapewnienia jakości kształcenia, który nie przyczynił się do zdiagnozowania nieprawidłowości wskazanych w kryteriach 1, 2 oraz 3.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Opracowanie i wdrożenie procedury monitorowania zakładanych oraz osiągniętych efektów uczenia się dla praktyk zawodowych oraz procedury systemowej, kompleksowej oceny organizacji praktyk i ich zaliczania.
2. Zaleca się pełne i efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia, implikujące wprowadzenie skutecznych działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji i skutkujące podniesieniem jakości kształcenia na kierunku.
3. Wykorzystanie zewnętrznej oceny PKA do wprowadzenia skutecznych i trwałych zmian podnoszących jakość kształcenia na kierunku.

Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

W uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA 856/2015 z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie oceny programowej na kierunku filologia angielska sformułowano następujące zalecenia:

1. Intensyfikacja zaangażowania interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w tworzenie i monitorowanie realizacji koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku. Udział obu grup w pracach Rady Programowej jest niewystarczający, a frekwencja na zebraniach Rady Instytutu poświęconych problemom dydaktycznym - niewielka.

Uczelnia podjęła działania naprawcze służące zwiększeniu zaangażowania interesariuszy kierunku w tworzenie i monitorowanie realizacji koncepcji kształcenia. Dobrym przykładem jest utworzenie specjalności *przetwarzanie języka naturalnego*, która powstała w wyniku skorelowania zapotrzebowania zgłaszanego przez interesariuszy zewnętrznych, zainteresowań badawczo-dydaktycznych kadry i sugestii studentów. Realizacja programu studiów w tym zakresie odbywa się również synergicznie. Podobnie harmonijna współpraca odbywa się również w ramach specjalności nauczycielskiej i tłumaczeniowej. Zwiększony również został udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w pracach Rady Programowej, a dokumentacja wskazuje, że frekwencja na zebraniach Rady Instytutu uległa poprawie. Tym samym, zalecenie uznaje się za zrealizowane.

2. Dalsze prowadzenie skutecznych działań naprawczych doskonalących prowadzenie prac dyplomowych i procedurę dyplomowania, a w szczególności: przydzielanie seminariów dyplomowych zgodnie z wykształceniem i dorobkiem naukowym prowadzącego (np. językoznawca nie zawsze ma odpowiednie przygotowanie do prowadzenia seminarium z metodyki nauczania języka angielskiego), pełniejsze uzasadnianie przyjęcia pracy dyplomowej w przypadku przekroczenia normy zapożyczeń i przygotowywanie recenzji zawierających ocenę merytoryczną pracy dyplomowej.

Wprowadzono wymóg uzasadniania przyjęcia pracy dyplomowej w przypadku przekroczenia normy zapożyczeń i przygotowywania recenzji zawierających ocenę merytoryczną. Natomiast Uczelnia nadal dopuszcza prowadzenie seminariów dyplomowych nie w pełni zgodnie z wykształceniem i dorobkiem naukowym prowadzącego, w tym specyficznie w odniesieniu do seminariów z metodyki nauczania języka angielskiego, które mogą być prowadzone przez językoznawcę bez odpowiedniego przygotowania w zakresie subdyscypliny. Poza tym działania doskonalące nie objęły monitorowania stopnia spełniania przez prace dyplomowe stawianych im wymogów. Tym samym zalecenie uznaje się za nie w pełni zrealizowane.

3. Intensyfikację działań na rzecz rozszerzenia współpracy międzynarodowej zarówno w obszarze badań naukowych, jak i wymiany dydaktycznej kadry i studentów.

Zakres współpracy międzynarodowej w obszarze badań naukowych został znacząco zwiększony, o czym świadczy m.in. udział kadry kierunku w licznych projektach międzynarodowych. Poziom wymiany naukowej kadry i studentów został również podniesiony i obejmuje zarówno standardowe

rozwiązania (program Erasmus+), jak i pozaeuropejskie kontakty. Tym samym, zalecenie zostało zrealizowane.

Przewodniczący zespołu oceniającego
dr hab. Ariadna Strugielska

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64, z późn. zm.);
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861, z późn. zm.);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218);
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą Nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
8. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.;
9. Rozporządzenie MNiSW z dn. 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu przygotowującego do zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019 poz. 1450 z późn. zm.).

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w

art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl